

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

V luči večnosti...

Božje njive po lepi naši domovini so v jesenskem zameglenem in mrzlem času zacvetele v živih krizantemah, in večerni mrak je razsvetljen od plapolajočih utripov sveč, gorečih kot iz src rajnkih in kot iz vzdihov in človeških prsih. In ta živa luč naših grobovih gori in sveti kot čudežna svetloba iz onstranstva, toplo kot naša vera v sreči, ki ne bodo mirna, dokler ne počivajo v Tebi, Gospod nebes in zemlje. Nebo in zemlja se razodeneta človeku, ko stopi na to božjo njivo, smisel minljivosti in neskončnosti mu prevzame srce, Boga in človeka občuti kot nikdar in vse veži, ki ta nasprotja preletajo: življenje in njega večnostni smisel. Med grobovi, ki znova zažive v teh jesenskih dneh in med lučkami, ki so kot luči iz večnosti, stopajo človeku čustva do grla, in šele tedaj se zave, kako tesno, tesno živi s svojimi mrtvimi, kako je ves deščina svojih prednikov, dedič telesa in duha, da je sam kot ta plapolajoči zublji, ki cvete iz groba in bo ugasnil v njem. In kam bo šla njegova toplota, v kateri izgorava? Grob zija pred njim, grob brez dna in temen, »brezno brez vse rešen potje? — Ne, le zemlja, ki bo sprejela utrjeno telo, blagoslovljeno truplo — tempelj Gospodov — v blagoslovljeno prst —, iz katere ga napravi Gospod —, duša pa bo šla tja, kjer bo z angeli in svetniki častila svojega Stvarnika s Sinom, porokom Vstajenja in Večnega življenja.

To je vera, ki zemsko omejenost spreminja v neskončne razglede in človeški obup sprevrže v najslajši up. Je to zmaga, največja zmaga, ki je mogoča človeku: premagati Smrt in jo imenovati sestro Smrt, Odršiteljico in Prijateljico, ki te popelje skozi ozka vrata v neskončne dvorane Večnosti, pred obličje Boga, kjer bo človek razsvetljen kot svetnik prepeval hvalnice brez konca. In tako človek, ko se poslovi od sveta in zemlje in prestopi pregrajo Smrti, stopi v red onstranskih Bitij, katerim je določen delež pekla, vic ali nebes. Toda delež teh, ki verujejo, ne bo smrt, temveč večno življenje v Bogu, po besedah Gospodovih: »Kdor veruje v mene, in četudi je umrl, ne umre v veke!« Tako zemlja rodi znova in znova svetnike, kajti vsi, kateri v posvečujoči gnadi božji živijo in umrjejo, so svetniki, pravi naš svetniški škof Anton Martin Slomšek, ki še pristavi: »Oh, kako čuden je Bog v svojih svetnikih in kako ljubeznivo nam je občestvo svetnikov! Oni nam roke podajajo in nas oživljajo za nebesa!«

In tako se človek med grobovi zave tesneje kot kdajkoli tesne zveze s svetniki, ki prevzamejo njegovo dušo s spomini na življenje na zemlji in jo potrjujejo v borbi z zlom ter ji obetajo venec zmage, ko se vrne po življenjski preizkušnji v svoj Izvor in Vzvor. »Verujem v občestvo svetnikov« — molli Cerkev, ki tu na zemlji veže časno z večnim, zemljo z nebom, človeka z angeli in svetniki in samim Bogom. In zato je Cerkev v lepem premisleku postavila praznik Vseh svetnikov pred praznik Vernih duš: odprla je nebo na stžaj, pokazala trume nebesčanov v njihovi glori, pokazala v sijaj zagrnega življenja, razodela poveljčano Cerkev, ki naj bojujoči razgrne smisel življenja in Smrti!

In tako človek vidi svoje življenje v luči večnosti, sub specie aeternitatis, in ve, da je svetnik na zemlji le bojevnik za božjo stvar, da je samo človek, ki mu je sicer tuje, kar je grešno, ne pa. kar je človeško; ve, da na zemlji ni popolnosti, pa po popolnosti v duhovni rasti teži, da se mu vsa razodene v nebesih! Zave se občestva živih in mrtvih, občestva Cerkev in svetnikov, močnejši in jačji je v tej duhovni skupnosti, njegova duhovna moč se krepi, milost raste, človeško se umika duhovnosti, in človek, sicer nagnjen k sebi in zemlji, zraste v heroizem odpovedi in žrtve v ljubezni. Ni ideal takega človeka egoistično uveljavljanje samega sebe, temveč darovanje sebe temu višjemu duhovnemu občestvu, katerega zavesti je danes tako treba. In prav vera v občestvo vseh živih, umrlih in nerojenih, v Cerkev in svetnike, je danes tista živa vez, ki atomizirano naturalistično človeško pojmovanje sveta spravlja v sklad z božjim redom in postavlja tudi družbo na sakralni temelj. In tega temelja za današnjo družbo, ki ga je najjasneje razvil po vzoru občestva svetnikov sv. Avguštin v Civitas Dei, ne priznava ne liberalizem, ne komunizem, ki tako nima one velike večnostne perspektive, ki jo daje vsaki stvari luč iz onstranstva. Vsaki stvari, vsaki družbi, vsakemu posamezniku, katerega dejanjem daje trajnost samo večnostni smisel. Ta lučka pa gori na krščanskih grobovih že na današnji dan, na god vseh svetnikov, ki se spuščajo k nam, da nam odpro oči, da vzdramijo naše srce in vzbudijo v nas dušo, tisto dušo, ki ne umre s telesom, temveč se s smrtjo postavi na razpotje, ki vodi v peklo, vice ali nebesa, med trume nebesčanov svetih, zemljanov zmagovitih!

Tako praznuje Cerkev danes zmago vseh svetnikov z mislijo že na praznik vernih duš — nebesko večnost zveze z zemsko minljivostjo, grozo poslednjih štirih stvari s človekom, ki stoji pred njimi kot pred zapečatenostjo skrivnosti. Gleda trdo zemljo, ilo svojega telesa, z zavestjo, da nosi v sebi smrt, toda z vero, da nosi v sebi tudi večno življenje: »Vem, da moj Odršenik živi in da poslednji dan vstanem iz zemlje. In v svojem telesu

Bolgarsko-jugoslovanski posvet v Niški banji

Sestanek med dr. Stojadinovićem in dr. Kjuseivanovim

Niška banja, 31. okt. Semkaj sta prispela ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović in bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Kjuseivanov.

Prihod dr. Stojadinoviča

Niš, 31. okt. AA. S snočnjim posebnim vlakom je včeraj dopotoval v Niš predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović. V njegovem spremstvu so bili ministri Simonović, Cvetković in Stojković, več narodnih poslancev, ban moravske banovine, predsednik omladine JRZ dr. Pirc, šefa obeh kabinetov ter drugi zastopniki mladinskih organizacij JRZ. Včeraj popoldne je dr. Stojadinović sprejel v Negotinu mnogo odposlanstva iz severnih pokrajin timoške pokrajine ter vzel na znanje njihove želje in prošnje. Ob petih popoldne je odpotoval v Niš, na vseh vmesnih postajah od Negotina do Niša so mu priredili pristaki in zlasti mladina navdušene sprejeme, ki so bili po izrazih navdušenja in pristranosti podobni ljubezni, ki jo je izrazilo nad 20.000 udeležencev na shodu v Negotinu. V vseh teh sprejemih je sama od sebe spregovorila ljudska iskrenost in čista ljubezen do velikega državnika, ki je mnogo storil ne samo za Hajduk Veljkovo pokrajino, temveč tudi za Niš in blagostanje vse Jugoslavije. V Nišu je predsednika pozdravilo veliko število članov JRZ z županom Živkovičem in v vsem odobrniški na čelu.

Dr. Stojadinović je nato odpotoval v Niško Banjo.

Prihod dr. Kjuseivanova

Niš, 31. okt. AA. Danes je bil ves Niš okrašen z zastavami in zelenjem, medtem ko je bila železniška postaja okrašena z državnimi trobojkami, grbi in zelenjem, da je bil sprejem bolgarskega predsednika Kjuseivanova čim bolj slovesen. Ulice, po katerih se bo vozil gost, so že od ranega jutra polne nepreglednih množic, medtem ko so bile na železniških postajah in pred postajo razvrščene organizacije JRZ, mladina v svojih uniformah kakor tudi mladina iz Beograda na čelu z dr. Pircem in drugimi ter končno veliko število članov Jugorasa iz Niša. Na postaji so bili tudi železničarji z godbo, dijaki srednjih šol in deklice v narodnih nošah z velikimi šopki rož. Seveda ni manjkalo velike skupine časnikarjev in fotoreporterjev. Čeprav je jesenski dež neprestano padal, je nepregledna množica meščanov in kmetov čakala na prihod visokega gosta, predsednika Kjuseivanova. Okrog polnoči sta prišla na železniško postajo ban moravske banovine Krasojevič, poveljnik 5. armadne oblasti general Naumović, poveljnik divizije general Tončević, nato poveljnik topništva general Akcimičević in druge ugledne osebnosti.

Dr. Stojadinović

Neposredno pred prihodom posebnega vlaka s predsednikom bolgarske vlade je prispel iz Niške Banje na peron pristrano in dolgotrajno pozdravljen predsednik vlade dr. Stojadinović v spremstvu ministra Cvetkoviča, ter šefov kabineta Protića in Markovića. Na postaji se je dr. Stojadinović pozdraval z banom Krasojevičem, županom Živkovičem, armadnim poveljnikom Naumovičem in drugimi. Pred prihodom vojske je dr. Stojadinović obšel mladino JRZ in člane Jugorasa ter se z vsemi pristrano pozdravil. Ko je stopal skozi špalir deklic, oblečenih v narodno nošo, se je dr. Stojadinović zelo pristrano pozdravil z njimi. Na peronu sta se nahajali tudi godba glavnega odbora JRZ in železničarska godba iz Niša. Vzdolž ulice, na peronu in pred postajo se je zbralo več kot 10.000 ljudi.

Kjuseivanov

Točno ob 11.50 je privozil v niško postajo poseben vlak s Kjuseivanovim. Prihod vlaka so zbrani ljudje pristrano pozdravili, medtem ko je godba zaigrala bolgarsko himno. Očividno zelo zadovoljna in zelo razpoložena sta se oba predsednika, Kjuseivanov in dr. Stojadinović, pristrano pozdravila in poljubila. Ta prizor so tisoči meščanov pozdravili z gromkimi vzkliki: »Živel Kjuseivanov, živel dr. Stojadinović, živele Bolgarija, živele Jugoslavija!« S Kjuseivanovim je dopotoval tudi naš poslanik v Sofiji Momčilo Jurišić. Ko se je vzklikanje poleglo, je godba JRZ odigrala našo himno, nakar je župan mesta Niša Živkovič pozdravil Kjuseivanova s sledečim govorom:

Niški župan pozdravlja

Gospod predsednik! Ponosen sem, ker morem v svoji sredi pozdraviti v Vaši osebi tako velikega državnika bratske Bolgarije. Srečni smo, ker ste si za bratske in prijateljske razgovore z našim spoštovanim predsednikom vlade dr. Stojadinovićem izbrali romantično Niško Banjo, v kateri je blagopokojni kralj Zedinitelj v času svojega odnosa ustvaril svoje narče in prijateljstvo naših dveh bratskih narodov. Naj bi današnji Vaš sestanek učvrstil večno prijateljstvo, ki bo najbolj trdna osnova za večni mir na Balkanu. Živel kralj Boris!

uzrem Boga, svojega Rešenika. Gledal ga bom isti kot sedaj in ne drugi, moje oči ga bodo videle. In v svojem telesu uzrem Boga, svojega Rešenika. (Jobova knjiga.) Cerkev kaže na to občestvo zemljana s svetniki in potrjuje nadnaravni smisel življenja, luč pa, ki gori na grobovih, nam sveti kot živa vera v zagrobno življenje, tolaži našo žalost in teši našo grozo. In s Cerkvijo, ki moli za vse rajne, molimo tudi mi v mislih na svoje najdražje, ki so šli pred nami in nas čakajo z vsem občestvom svetnikov: »Naj počivajo v miru in večna luč naj jim sveti!« td

Živel kralj Peter II! Živel Nj. vis. kr. namestnik Pavle in kr. namestništvo! Živel predsednik bolgarske vlade Gjorgje Kjuseivanov! Živel predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović! Živeli bratski državi Bolgarija in Jugoslavija!

Kjuseivanov odgovarja

Na ta pozdrav je predsednik bolgarske vlade Kjuseivanov odgovoril: Gospod župan! Pristrano se Vam zahvaljujem za prelepe pozdravne besede, ki ste jih naslovili name in ki so me globoko ganile. Čustva, ki ste jih izrazili, so ista, ki prevečajo tudi mene in navdušujejo tudi bolgarski narod. Srečen sem, da morem v času kratkega bivanja v vašem lepem mestu sporočiti bratske pozdrave bolgarskega naroda in izjaviti prepričanje, da bo moja država ostala zmerom iskreno in lojalno naslonjena na politiko pristranega prijateljstva, bratskega sporazuma in mirnega sodelovanja z Jugoslavijo. Posebno sem vesel, ker se mi je danes ponudila prilika, da se srečam in pogovorim z vašim odličnim in dalekovidnim državnikom ter mojim dobrim prijateljem dr. Stojadinovićem. Z njim bova, oprta na zaupanje naših dveh bratskih narodov, nadaljevala z neumornim delom za ojačanje ter poglobitev pristranih odnosov med bratskimi državama, s prepričanjem in zavestjo, da bomo tako najbolj služili našim narodnim interesom in obenem našim skupnim koristim.

Zadnje besede dr. Kjuseivanova so izzvale silno navdušenje pri prisotnih. Ko se je Kjuseivanov pozdravil z županom Živkovičem in ostalimi prisotnimi osebnostmi, sta mu dve deklici v narodni noši izročili šopke rož. Nato sta šla Kjuseivanov in dr. Stojadinović skozi špalir deklic, ki so ju obsule z rožami ter ju pozdravljale obenem z vsemi prisotnimi. Ti navdušeni pozdravi so se nadaljevali tudi na ulici ter so spremljali oba predsednika vse do izhoda iz Niša.

Visoki gost se je v spremstvu dr. Stojadinoviča in s svojim spremstvom odpeljal v Niško Banjo, kjer so bile zanj pripravljene sobe. Ob 13 je dr. Stojadinović priredil v Niški Banji intimno kosilo v čast dr. Kjuseivanova. Popoldne je dr. Kjuseivanov z dr. Stojadinovićem, ministrom Cvetkovičem in drugimi uglednimi osebnostmi obiskal tobačno tovarno, nakar je ob 16 ban moravske banovine priredil v banski palači čajanko s sprejemom.

Sprejem tiska

Pa kosilu, ki je poteklo v najprijaznejšem razpolženju, sta predsednika bolgarske in jugoslovanske vlade sprejela tiskarji.

Beck izjavlja:

„S Čehi hočemo mir — Litve ne bomo delili Gdansk je večidel nemški — Pomorja pa ne damo“

Berlin, 31. oktobra. TG. Iz Varšave poročajo, da je zunanji minister polkovnik Beck sprejel zastopnika Hearstovega tiska v Ameriki in mu izjavil, »da je poljsko-čehski spor končno veljavno razčiščen. Poljska od Čehov noče ničesar več«.

Glede vesti, ki so zadnje čase krožile, da se Nemčija in Poljska pogajata za razdelitev Litve, je polkovnik Beck odločno izjavil, »da so te vesti brez vsake podlage in da jih širijo samo oni, ki bi radi med Poljsko in Nemčijo natrosili seme nezaupanja. Litva je v očeh poljske vlade zelo dober in prijeten sosed.«

Prav tako je Beck odločno zanikal podobne vesti o tajni pogodbi med Poljsko in Nemčijo z ozirom na bodočo usodo Gdanska in poljskega Pomorja. Beck je pristavil, da se Poljska ne vmešava v notranje-politično življenje Gdanska. Večji del Gdanska je tudi nemški. Poljska to rada priznava. Toda

vaneke vlade Kjuseivanov in dr. Stojadinović sprejela zastopnike tiska. Kjuseivanov je ljubeznivo podal jugoslovanskemu tisku sledeča izjava:

Zelo zadovoljen sem, da se tudi vsaj za kratek čas nahajam v bratski Jugoslaviji. Posebno me veseli, da se ponovno srečujem z vašim eminentnim državnikom in mojim starim dobrim prijateljem, predsednikom vlade dr. Stojadinovićem ter da se z njim prijateljsko razgovorim o stvareh našega dogovora o večnem prijateljstvu, ki smo ga skupaj sklenili in ki bo ostal večni temelj za mirni razvoj naših dveh prijateljskih narodov.

Predsednik vlade in minister za zunanje zadeve dr. Stojadinović je podal nato časnikarjem sledečo kratko izjavo:

Popolnoma podpisujem izreke svojega prijatelja predsednika bolgarske vlade Jurija Kjuseivanova. Po kosilu sta dr. Stojadinović in dr. Kjuseivanov s svojim spremstvom pregledala ureditve Niške Banje. Množica ljudstva iz okoliških krajev je pri tej priliki pristrano pozdravljala oba ministrska predsednika. Dr. Stojadinović je imel dalje razgovore z zbranimi kmeti, ki so hoteli dobiti od njega pojasnila glede razmer in potreb posameznih tamkajšnjih občin. V Nišu samem sta si Kjuseivanov in dr. Stojadinović ogledala tobačno tovarno. Kjuseivanov je pri tem izjavil svoje priznanje o moderni ureditvi te tovarne. Ban moravske banovine je zvečer v banski palači priredil čajanko za visoke goste. Udeležili so se je najodličnejši niški meščani. Zvečer ob 22 bo večerja v Niški Banji, ob 23 pa se bo predsednik bolgarske vlade dr. Kjuseivanov vrnil v Solijo.

Uradno poročilo

Niška Banja, 31. oktobra. AA. Danes je prišlo do sestanka v Niški Banji med dr. Stojadinovićem in dr. Kjuseivanovom. Ta prijateljski sestanek o sporazumu v Solunu je omogočil, da sta si izmenjala svoje poglede odgovorna šefa obeh vlad, pri čemer so ugotovili popolno soglasnost in solidarnost med jugoslovansko in bolgarsko politiko v duhu pogodbe o večnem prijateljstvu, ki je bila podpisana v Beogradu 24. januarja 1937. Z zadoščenjem je bilo ugotovljeno, da Jugoslavije in Bolgarije ne ločijo nobena nesoglasja ter da obstoji obojestranska želja, da se med obema državama razvijejo še boljši odnosi na podlagi prijateljstva, ki veže obe državi in ki se mora smatrati za jamstvo za mirni razvoj obeh držav. Obenem je prišlo do sporazuma glede podrobnosti gospodarskih zvez med obema državama.

Pogajanja o poljskih Judih

Varšava, 31. oktobra. AA. Dopsnik agencije Reuter je izvedel, da se bodo danes v Berlinu začela neposredna pogajanja med nemško in poljsko vlado o izgonu poljskih judovskih državljanov, ki žive v Nemčiji. Poljski veleposlanik v Berlinu Lipski, ki je bil konec prejšnjega tedna v Varšavi, se je vrnil v Berlin, kjer se bo udeležil pogajanj. Pogajanja se ne bodo nanašala samo na poljske državljane, ki bivajo v Nemčiji, ampak tudi na tiste, ki so bili nedavno izgnani iz Nemčije. Izgon poljskih judov iz Nemčije je začasno ukinjen.

V sredo pade odločitev o Slovakah in Rusinih

Ciano in Ribbentrop se sestane na Dunaju

Berlin, 31. oktobra. AA. (Havas.) Uradno poročilo, ki ga je objavil DNB pravi, da sta nemška in italijanska vlada sprejeli vlogo razsodnika v sporu med Madžarsko in CSR. Nemški zunanji minister v. Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano se bosta v ta namen v sredo 2. novembra sestala na Dunaju. Zunanja ministra Madžarske in CSR sta bila povabljena, naj prideta istega dne na Dunaj.

Praga, 31. oktobra. AA. (Stefani.) Poročilo, da sta nemška in italijanska vlada sprejeli vlogo razsodnika v sporu med Madžarsko in CSR, je izzvalo veliko zadovoljstvo v vladnih krogih CSR. Prav tako so zadovoljni z vestjo, da se v ta namen v sredo 2. novembra sestane na Dunaju Ciano in v. Ribbentrop. V Pragi pričakujejo, da bo ta sestanek popolnoma razčistil položaj v Podonavju.

Praga, 31. oktobra. AA. (Reuter.) Češkoslovski zunanji minister dr. Chvalkovski bo v sredo odpotoval na Dunaj na nemško-italijansko konferenco, na kateri bodo razsodili o obmejnih vprašanjih. Prav tako bo prišel na Dunaj tudi madžarski zunanji minister Kanya.

Budimpešta, 31. oktobra. b. Poročajo, da je prispela danes popoldne ob 6 v Bratislavo vojaška strokovna komisija, da pripravi tehnične podrobnosti za

izročitev onih češkoslovških področij Madžarski, ki niso več sporna. Madžarsko zastopajo polkovnik Andorka in kapetan Sedydy, ki sta se odpeljala danes ob 11 dopoldne z avtomobilom iz Budimpešte v Bratislavo, ter vojni ataše, polkovnik Solinski, ki je odpotoval iz Prage v Bratislavo. Delo komisije bo trajalo več dni in bo končano šele tedaj, ko bo popolnoma izvedena izročitev madžarskih področij. Upravna izročitev področij, ki se morajo vrniti Madžarski, je že v teku od začetka oktobra in se bo vojaška zasedba lahko izvedla brez zavlačevanja.

Slovaške izjave

Bratislava, 31. oktobra. AA. (ČTK.) Včeraj je imel v Turčanskem Sv. Martinu govor slovaški minister Durčanský, ki je med drugim dejal sledeče:

Zagrebska vremenska napoved. Zboljšanje vremena.

Zemunska vremenska napoved. Oblačno bo prevladovalo po vsej kraljevini. Nekoliko vedro bo na severni polovici, kjer bodo jutranje megle. Lahen dež bo padal v sredini države in v južnih krajih, toplota bo padla.

Dunajska vremenska napoved. V višinah večinoma jasno, po dolinah nizki oblaki, nekoliko topleje.

Izjavljamo, da bomo prostovoljno odstopili čisto madžarske pokrajine na Slovaškem, ne bomo pa dali niti milimetra slovaške zemlje, kjer žive samo Slovaki. Predsednik narodnega odbora poslanec Sidor je izjavil, da lahko Slovaki protestantje v polni slogi in sporazumu žive v Slovaki katoliki.

Shodi po vsem Rusinskem

Užhorod, 31. oktobra. AA. (ČTK.) V vsej Podkarpatski Rusiji so bile številne manifestacije, v katerih se poudarja volja podkarpatskih Rusinov, da žive s Čehi in Slovaki v skupni državi. Take manifestacije so bile med drugim v Užhorodu, Muhačevu, Svalavi, Dileku, Rahovu in drugod. Minister Revaj je v Muhačevu dejal: Naš narod je pred vsakemu plebiscitu. Naša vlada je za mir in red in za skupno državo vseh Čehov, Slovakov in Rusov iz Podkarpatske Rusije. Ne bomo dovolili, da nam bo kdo kaj diktiral, zlasti pa ne Madžari, ki so nas tlačili tisoč let.

Važne odredbe slovaške vlade

Bratislava, 31. oktobra. I. Slovaški notranji minister je prepovedal vrsto francoskih in ameriških filmov. Gre za filme, ki imajo izrazito levčarsko smer. Slovaška deželna vlada je odredila razpust vseh polvojaških organizacij. K tem spadajo narodna garda, zveza varnostnih straž, narodni strelci, strelske družine, oborožene formacije Sokola, delavska telovadna društva, Orel, kmečka konjenica, donavska straža in še več drugih. Razpust teh organizacij bodo izvedla vojaška poveljstva. Kot edina polvojaška organizacija je pripuščena edinole Hlinkova garda. Za to mladinsko organizacijo je bilo v Bratislavi osnovano glavno poveljstvo. Slovaška vlada je dalje za vse liste, ki ne pripadajo slovaški ljudski stranki, postavila vladne komisarje.

Göring pride v Pariz

Pariz, 31. oktobra. b. Londonski listi poročajo, da Nemčija dela velike priprave za sklenitev nenapadnega pakta s Francijo. Ako bo do sklenitve tega pakta zares prišlo, bo bržkone maršal Göring še konec letošnjega leta obiskal Pariz. Pogajanja za sklenitev nenapadnega pakta se bodo pričela po povratku von Ribbentropa iz Rima.

Daladier je zdrobil ljudsko fronto in poziva Francijo naj mu sledi v boj proti komunizmu

Pariz, 29. oktobra.

Francija je še vsa pod vtisom govora, ki ga je na kongresu radikalne stranke v Marseillu imel predsednik vlade Edouard Daladier. Odmev po vsej državi je velik. Obseg tega odmeva dokazuje, da je francoski narod pričakoval te besede in da se jim pridružuje. Daladier je povedal to, kar je skoraj vsak Francoz imel na ustih. Predsednik francoske vlade je naravnost vrjel komunistem in marksistom v obraz, da so oni vzrok, da je Francija na monakovski konferenci igrala tako slabotno vlogo in dejansko tudi tako slabo odrezala. Komunistem da je razkorjkal ustvariteljsko moč francoskega naroda in ga zazbil v zločinsko brezbrzičnost, medtem ko so narodi okrog njega podvojili svoje sile, da se gospodarsko in vojaško opremijo. Stališče, ki ga je zavzel Daladier, je vse osušilo. Nekateri kar gajo mogli verjeti, da je to isti vzrok, ki je pred 2 in pol letom pomagal ustvariti ljudsko fronto s komunisti in ki se je s komunisti in marksisti sprehajal v spredu po Parizu in dvigal pest k komunističnemu pozdravu. Ponižanje, ki ga je doživel Daladier v Monakovem, je moralo biti strašno in boleče, da je sedaj tako brezobzirno napravil izprave svoje lastne vesti ter kot odgovorni državnik lejovalno izpovedal pred vsem narodom, da so bili komunisti tisti, ki so Franciji izpodkopavali tla in da je treba napraviti konec tej sramoti, ako hoče Francija živeti.

Po priznanju časopisov so na Daladiera hudo pritiskali nekateri vodilni politiki, češ da ni bilo modro, ko je tako neusmiljeno udrinil po komunistih ter jih nazval grobokopce Francije. Celo bivši zunanji minister Delbos se je Daladierovih besed ustrašil. Predsednik zbornice Herriot pa je bil baje zelo razburjen in če bi ne bil kandidat za mesto predsednika republike, bi se bil verjetno bolj izpostavljal v Marseillu in najbrž udaril proti Daladieru. Vendar pa se predsednik vlade ni dal preplašiti in tudi v debati, ki je njegovemu govoru sledila in kjer so ga levčarji napadali, da je zrušil ljudsko fronto, je ostal Daladier neuklonljiv in je celo še bolj podčrtal svoje protikomunistično stališče in svojo voljo, da bo s moskovskimi agenti pretrgal sploh vse zveze.

Ko je prišel Daladier od sestanka, ki so se ga udeležile najvišje glave radikalizma in kjer se je Herriot tako razburil, da je zaloputnil vrata, je časnikarjem brutalno izjavil: »Danes ni več časa za politična mešetarenja. Vlada bom s pomočjo vseh, ki me bodo hoteli podpirati. Poglejte, še večeraj, ko sem govoril na strankinem kongresu, so komunisti pred vrati v dvorano trosili letake proti vladi in pozivali ljudi k stavki proti vladnemu načrtu, ki zviša delovni čas v letalskih tovarnah. Ne bom se čudil, če bo moja stranka izgubila potrpežljivost z obrekovanjem, s katerim moskovski agenti sedaj vsak dan oblivajo vlado.«

Ko so nekateri plašljivi poslanci omenili, da bo sedaj vlada pač izgubila vladno večino v zbornici, je Daladier odgovoril: »Značaj zbornice je še francoski narod. Če bo potrebno, ga bom pozval, da odloči. Francija je plemenita. Ona bo odpustila tudi zmote. Toda nikdar ne bo odpustila plašljivosti.«

Posebno udaren pa je bil Daladier na zaključnem sestanku strankinega vodstva, ki je med ostalim izjavil: »Od nikogar ne sprejem nobenih naukov. Delavci — oni, ki mislijo, da jih zapuščam — morajo razumeti, da jim bom na svoji poti še boljše služil in da jim tudi bolj ustrezem, če jim povem resnico. Politični računski, politično premešavanje, politično mešetarenje, za vse to danes ni časa več. To je vse za nami. Danes je važno samo to, da se Francija zopet postavi na noge. In samo to. Ali bo stranka šla za menoj po tej poti? Odgovornost prevzamem na svoje rame, samo na svoje. Če bom imel uspeh, bomo vsi imeli dobiček od tega. Če ne uspeh, bom vedel, kaj imam storiti. V ponedeljek bom oznanil svoje prve sklepe v tem pravcu.«

Stranka je kongres zaključila z resolucijo, ki daje polno oporo Daladieru.

Iz tega sledi, da je Daladier odločen, da bo popolnoma prelomil z ljudsko fronto in francosko politiko očistil od komunističnega vpliva. Vprašanje je sedaj samo še, če bo zadosti močan, da svoj načrt izvede. Voljo ima. Nevarnost pa je, da so nekateri drugi radikalni politiki, med njimi Herriot, še močnejši. Francoska javnost, ki Daladiera podpira, predvsem mladina, pričakuje z velikim zanimanjem, kako se bo ta boj končal. Od tega, kako se bo končal, pa je odvisna v veliki meri bodoča francoska zunanja politika. Ako zmagata Daladierova struja, potem je zelo verjetno, da gremo nasproti sporazumu med 4 evropskimi velesilami in sicer na osnovi skupnega protikomunističnega delovanja, ki bi se ga udeleževale Anglija, Francija, Italija in Nemčija. Evropa odklanja sovjetsko Rusijo. Ako se tudi

V Španiji

Salamanca, 31. oktobra. AA. (DNB) Poročilo glavnega nacionalističnega poveljstva pravi: Nacionalistične španske čete so večeraj na fronti ob Ebru dosegle velike uspehe. Razbile so republikansko fronto na gričevju Cabaja. V tem odseku si je sovražnik zgradil najmočnejše utrdbe. Republikanci so se hoteli upirati, vendar pa so nacionalisti z naskokom na nož zavzeli hitro vse važnejše postojanke. V tej borbi so bile sovražne izgube velike. Do sedaj je bilo ugotovljeno, da je na republikanski strani padlo 400 mrtov, 700 pa jih je bilo ranjenih. Nacionalisti so zaplenili tudi mnogo vojnega materiala. Več sovražnih edinic je popolnoma uničenih.

Rim, 31. oktobra. b. Uradno poročilo iz Burgosa, da je znani francoski letalec Ramon Franco, brat generala Franca, našel smrt v letalski nesreči.

Spremembe v angleški vladi

London, 31. oktobra. c. Bivši guverner v Bengaliji Henderson je bil imenovan za prosvetnega ministra, lord Runciman, bivši trgovinski minister in posredovalec med Sudeti in češko vlado v Pragi, je bil imenovan za ministra državnega pečata, Malcolm Mac Donald je po leg kolonialnega ministrstva prevzel še ministrstvo za domovino.

Tako je sedaj angleška vlada popolnoma izpopolnjena. Takp se bo na jutrišnji seji parlamenta Chamberlain predstavil na čelu enotne in polne vlade. Za jutrišnje sejo zbornice je vložnih vsega 200 interpelacij.

Princ Umberto pri Hitlerju

Berchtesgaden, 31. oktobra. AA. DNB. Izdano je bilo naslednje uradno poročilo: V zvezi z obiskom italijanskega prestolonaslednika Umberta pri Hitlerju objavljajo, da je bil prestolonaslednik princ Umberto na Obersalzburgu od 13. do 15. ure. Vodka Hitler je s svojim visokim gostom in italijanskim vojaškim odposlancem obedoval in njegovim krogu. Nato so se Hitler in njegovi gostje umaknili v veliko dvorano, kjer so pili kavo. Po 15. uri je italijanski prestolonaslednik s svojim spremstvom zapustil Obersalzburg in se s Hitlerjevim avtomobilom vrnil v München.

Francija odloči za to politiko, potem je skoraj gotovo, da bomo v kratkem doživeli paket 4 velesil, ki bodo vodile usodo Evrope.

Sovjetski pozdravi Herriotu

Paris, 31. okt. TG. Sovjetski veleposlanik Surič je poslal kongresu »Prijateljstvo sovjetske Rusije«, ki zaseda v Lyonu, daljši brzojav, v katerem kongresu sporoča pozdrave sovjetske Rusije. Surič v svojem brzojavu podčrtava veliko svetovnopolično osebnost Herriotovo kot zagovornika prijateljstva s svetjsko Rusijo. Herriot je dragocen prijatelj sovjetske Rusije. Surič poziva kongresnike, naj vztrajajo v delovanju za poglobitev prijateljstva med Francijo in sovjetsko Rusijo.

Daladier bo izvedel prisilni odvzem kapitala

Pariz, 31. oktobra. c. Za današnjo sejo vlade je vladalo povsod zelo veliko zanimanje. Na tej seji bi naj padle odločitve o bodoči francoski notranji in finančni politiki. Do sedaj še ni bilo mogoče ničesar izvedeti o sklepih vladne seje. Iz poučenih krogov pa se izve, da bo Daladier sklenil zaenkrat usmeriti oba problema na to pot:

1. V četrtek bo seja parlamentarnega odbora »Ljudske fronte«. Radikalni zastopniki bodo še šli na sejo, vendar pa bodo svojim tovarišem iz ostalih levčarskih strank izjavili, da radikalna socialistična stranka ni več vezana po nobenih volivnih dogovorih z levčarskimi strankami. Zato bodo radikali ugotovili, da »Ljudske fronte«, ki je bila sklenjena za volitve 1936, ni več. Pač pa bodo radikali poudarili, da hočejo z vsenimi strankami, torej tudi levčarskimi, sodelovati pri obrambi demokracije.

Radikalnim socialističnim zastopnikom bo ta odločitev tem lažja, ker se je radikalna socialistična stranka že odločila v parlamentu izglasovati nov volivni zakon, ki bo slonel na poroču po listah. Na splošno se poudarja to, da bo poročni volivni sistem naklonjen posebno strankam centruma, to je radikalom in levčarskim republikancem.

2. V finančnem oziru pa govore, da misli Daladier iti zelo daleč. Govore celo, da ne misli nič več in nič manj kot uvesti devizno kontrolo, kar bi pomenilo smrt tako imenovanega »trojnega valutnega sporazuma med USA, Veliko Britanijo in Francijo. Daladier pa misli iti še dalje: ukazati hoče prisilni odvzem kapitala raznim delniškim družbam. Do sedaj je bilo to izvedeno samo še v Italiji. Daladier misli ta denar porabiti za potrebe narodne obrambe.

Daladier bo vsekakor postopal hitro. V nedeljo se namreč sestane tako imenovani »mali kongres« socialistične stranke. Daladier hoče socialiste postaviti pred gotovo dejstvo. Do sedaj si posebno Leon Blum ni upal nastopiti proti Daladieru. Idejna neednost pri socialistih je

Dr. Stojadinović je govoril v Negotinu

Belgrad, 31. oktobra. m. Vsa tukajšnja politična javnost je bila danes pod vplivom govorov, ki sta jih imela dr. Stojadinović in dr. Korošec v Negotinu in Ljubljani. Govora obeh državnikov je objavilo v celoti vse časopisje v državi. Zaradi važnosti jih je snoči oddajala tudi belgradska radijska postaja. Dr. Stojadinović je kot nosilec vseh državne liste JRZ polagal račun o triletnem delu svoje vlade.

Včeraj je srbsko ljudstvo z vsem navdušenjem sprejelo v svojo sredo predsednika vlade dr. Stojadinovića in mu prirejalo v Zivkovičevem rojstnem kraju take ovacije, kakor jih nosilec avtoritativnih režimov in največji zagovornik demokracije Zivković v svojem življenju nikdar še ni doživel in jih tudi ne bo. Srbsko ljudstvo je včeraj v celoti odobrilo delo sedanje vlade. Zato današnja »Samouprava« čisto upravičeno poudarja, da pomeni včerajšnji negotinski shod samo predgovor za odgovor, ki ga bo ljudstvo dalo opoziciji 11. decembra.

Izredno važen je bil tudi včerajšnji govor notranjega ministra dr. Korošca. Tukajšnji politični krogi so danes poudarjali, da ta govor po svoji važnosti presega obseg navadnega volivnega govora.

Odločna in odkrita beseda

S tisto mirnostjo in miselno jasnostjo, ki smo jo pri našem voditelju dr. Korošču od nekdaj vajeni, je v nedeljskem govoru v Ljubljani pričel volivni boj za državnozbornske volitve 11. decembra. Prav za prav bi njegovega govora niti ne mogli imenovati uvoda v volivni boj, ker je po vsej svoji vsebini le stvaren, jasn in brezstrasten predlog slovenskemu narodu, da se po treznem premisleku tudi pri bodočih volitvah odloči za njegovo politiko. V svojih izklesanih stavkih naš voditelj nameroma, mislimo, ni dal govoriti ne čustvom in ne govornišnemu zanosu. Pustil je, da dejstva sama govore preprosto kakor izobraženemu Slovcu, onemu, ki je v namenu, in onemu, ki je v nasprotnem političnem taboru. Vsakdo naj bi se misli trezno pretehtal in se brez strasti in predsodkov, v duhu politične stvarnosti in realnega gledanja na javno življenje odločil 11. decembra.

Ker še ni gotovo, da bo postavljena tudi tretja volivna lista, bo moral volivec izbirati med listo dr. Mačka in listo predsednika vlade dr. Stojadinovića. Mačkova lista, takšna, kakor je sedaj po sili razmer nastala, ne predstavlja nobenega določenega političnega programa. Reči moramo še več: Obstojati more le na ta način, da sploh nima programa! Kakšen program naj bi sicer družil pohorce, ki so unitaristi in centralisti, poforce, ki so fašisti in za osebno diktaturo, komuniste, ki so za boljše-vizem Moskve, Mačka, ki je federalist in hrvaški nacionalist, socialiste, ki so centralisti in internacionalci, ter še druge skupine, katerih voditelji svoje osebnostne želje in težnje zavijajo tudi v nekakšno »ideologijo«! Podobne mešanice ni še nihče videl, ne kdaj o njej slišal! Prav vsak iz tega političnega konglomerata si drugače zamišlja državo in ureditev družbe, vsak ima druge misli o kulturnih in političnih vprašanjih, drugačno naziranje o človeku in njegovih pravicah. Lahko rečemo, da so se v tej »druženi opoziciji« skupaj natekle pod eno streho vse kulturne in politične smeri, ki danes in ki so kdajkoli pretresale človeško družbo. Samo nespametniki ali obupanci so mogli priti na zamisel enotne politične strehe za tako čudovito pisano družbo.

Razumemo, da bi se krmarji te edinstvene politične Noetove barke hoteli rešiti pred politično smrtjo. Ali zelo dvomimo, da bi našli tudi volivcev, ki bi jih s svojimi glasovi bili pripravljeni reševati pred neizbežnim polomom. Vsek pаметen volivec se bo namreč vprašal: za kakšno državo ureditev, za kakšno družbo, za katero kulturo in kateri red pa volim, ako oddam svoj glas za ta politični konglomerat? In slovenski volivec se bo še posebej vprašal: Česa naj slovenski narod pričakuje od marksizma, od komunizma, od Jevtića ali Zivkovića? Kaj mu bo dal Maček, ki še za svoje ljudi ničesar ne stori in se mu ravno zato že upirajo?

Kdor je tudi zunanjepolično razgledan, ga bo zanimala tudi usoda našega naroda in naše države, če krenemo v politične tokove, kakor jih želi velik del zastopnikov Mačkove liste. Družena opozicija bi hotela, v znanji politiki ljudskofrontaški kurz, politiko toraj, ki je osrečevala nekaj časa Španijo, Češkoslovaško in Francijo. Kaj bi to pomenjalo v našem primeru in pri sedanjem položaju v Evropi, ni treba menda šele pojasnjevati. Vsakdo, ki ima čut za državo, bo vedel, da smo mi najmanj poklicani za tako nevarno politično pustolovščino. Naš notranji minister g. dr. Korošec ni nič pretiral, če je rekel: »Kdor se hoče podati v vojne nevarnosti, naj gre s komunisti, socialisti, poforci in pohorci!« Danes zapuša ljudskofrontaško politiko, ki predstavlja roko Moskve v Evropi, tudi že Francija. Ideološka zagrizenost in miselna zaostalost bi bila, ko bi se Jugoslavija spuščala na opolzko pot, na kateri sta v zadnjih letih usodno spodrsnili že dve državi, velika in močnata Francija pa je obvisela tik nad prepadom. Edini, ki more ime-

tolikšna, da bodo morali socialisti na svojem male kongresu najbrž podpreti Daladiera, ker pri tej razkosanosti ne morejo v odkrito opozicijo, ki bi jih zaslužila komunistom.

Velika diplomatska delavnost v Parizu

Pariz, 31. oktobra. c. Popoldne se je začela seja vlade, ki pozno zvečer še traja. Na seji vlade obravnavajo ministri besedilo zakonskih dekretov, ki jih bo Daladier takoj izdal.

Pred sejo vlade je bilo v zunanjem ministstvu več važnih diplomatskih konferenc. Zunanji minister Bonnet je sprejel zaporedoma bivšega veleposlanika v Berlinu Andreja François Ponteta, nato pa novega veleposlanika v Berlinu Coulandrea. Takoj nato je bil pri Bonnetu še francoski veleposlanik v Londonu Corbin. Po tej konferenci je Bonnet odšel k predsedniku vlade, nato pa povabil k sebi italijanskega odpravnika poslov Brunatija, angleškega veleposlanika sira Erica Philippsa in nemškega veleposlanika v Parizu grofa Welzecka. Ker so bili vsi ti sestanki tik pred sejo vlade, je zelo verjetno, da bo tudi Bonnet predložil seji vlade obširen načrt o novih poteh francoske zunanje politike.

ti interes na tako tvegani ljudskofrontaški politiki, so komunisti, ki se, kakor smo obveščeni, tudi najbolj prizadevajo za Mačkovo listo. Oni dobro vedo, da bi zmagala Mačkova bloka pomenila zmelo in kaos v notranjosti države in nevarne zapletitve na naših mejah. To pa je tisto, kar komunisti hočejo, in za kar se Kominterni prizadeva že 20 let. Eksperiment, ki se Moskvi ni popolnoma posrečil ne v Španiji, ne na Češkem, naj bi se v smislu te levčarske ljudskofrontaške politike pri nas nadaljeval. Pohorce in poforce pa družijo s komunisti že stare framsanske simpatije, katerim je borba proti krščanskemu značaju države mnogo važnejša zadeva kakor pa njihove zlagane fraze o nacionalizmu.

Na drugi strani pa stopa pred volivca sedanja vlada s predsednikom dr. M. Stojadinovićem. Ta režim je na oblasti 3 leta in se lahko sklicuje na svoja dela. Pretečena tri leta so bila izredno važna in dosti burna v evropski politiki. V tej razmeroma kratki dobi se je marsikaj spremenilo in predučilo v svetu. Nepristranski opazovalec bo moral priznati, da je vlada pod modrim vrhovnim vodstvom kneza namesnika previdno in varno krmarila našo državo mimo mnogih nevarnih političnih čer in vrtincev. Vlada je pokazala, da zna vladati, da ima skrb za državo, katero ni nikdar angažirala v kakšne nevarne avanture, kakor so hoteli politični nasprotniki. Dr. Korošec je v nedeljskem govoru s polno upravičenostjo opozarjal na to konstruktivno delo: »Vsakdo nam mora priznati, da smo celo državo in z njo tudi Slovenijo vodili k napredku, blagostanju, miru in redu.«

Kar se tiče naše Slovenije, nismo pozabili, kako se je nad njo vladalo več kot 15 let. Vse, kar je Kramerjev časopisje in JNS imela dati Sloveniji, so bile vedno enako se ponavljajoče razprave in članki, ki so govorili proti našemu narodu, proti slovenskemu jeziku, proti slovenskemu kulturnemu vplivu na šolstvo, in sploh proti slovenski kulturi! Korošec in njegovi prijatelji so bili zaradi ptegovanja za pravice slovenskega naroda in njegove kulture baš od Kramerjevega političnega tabora več kot desetletje oklevetani kot separatisti in izdajalci. Socialisti in komunisti pa so v odločilnih trenutkih vedno podprli centralizem in unitarizem, vedno se se opredelili proti slovenstvu in ne šele pri zadnjih občinskih volitvah! Ko so naši slovenski možje morali v konfinkacije in v ječe, so marksisti lepo na toplem sedeli na varnih in dobičakosnih mestih, kamor jih je posadil Zivkovičev režim.

V 20 letih Jugoslavije so naši politični nasprotniki več kot 15 let sovladali nad Slovenijo. Zdaj naj pa le pokažejo tistega, ki je v vsej tej dobi več storil za Slovenijo in za slovensko kulturo ter gospodarstvo kakor dr. Korošec, ali še bolj: pokažejo naj nekoga, ki je razen zase osebno in svoj najžoji krog sploh kaj storil za Slovence! Gotovo nimamo še vsega, kar nam gre in do česar imamo na osnovi enakopravnosti, ki jo za naš narod zahtevamo, polno pravico. Toda svojih zahtev tudi ne bomo uresničili s kavarniškim nerganjem, ne z ostarijskim zabavljanjem in še mnogo manj, če bomo volili Zivkovića, Kramerja in Mačka. Do trajnih narodnih uspehov nas vodi samo tiho in vztrajno delo, v katerem odseva tako lubezen do države kakor do našega naroda, in za katero je najsvetlejši zgled ravno naš voditelj dr. Anton Korošec.

G. dr. Korošec je napovedal v svojem nedeljskem govoru, da bodo po volitvah na vrsti zelo važna notranja politična vprašanja, ki bodo zopet za daljšo dobo odločala o naši politični usodi. Ako hočemo pri bodočih razgovorih o notranji ureditvi države tudi Slovenci imeti važno besedo, je treba, da slovenski narod pri prihodnjih volitvah našemu voditelju dr. Korošču in naši parlamentarni delegaciji izstavi polnovredno legitimacijo, da govori v njegovem imenu — in da tega pooblastila ne dajemo iz rok kakemu Zivkoviću, Mačku ali Jevtiću.

Požar v tovarni »Stora«

Ljubljana, 31. oktobra.

Danes proti večeru je izbruhnil v tovarni zavese »Stora« nevaren požar, ki bi utegnil postati usodnega pomena za to veliko in renomirano podjetje, ki daje zaslužka in kruha mnogim delavcem in delavkam. Zgradba tovarniškega podjetja je tik ob meji med ljubljansko in šentliviško občino, spada pa še pod Ljubljano.

Požar je izbruhnil malo pred 5. popoldne v sušilnici barvarne, to je v nizkem traktu na zahodni strani podjetja. Požar je nastal zaradi neprevidnosti. Nekti delavec je dobil naročilo, naj zvari cev parne napeljave. Postavil je varilni aparat v sušilnico in zvaril cev, ki je vodila tik kupa volne, ki se je sušila. Najbrž je obrnil varilec proti volni, ki se je vnela, naker se je razvil požar.

V sušilnici je bilo mnogo blaga iz bombaža, volne in jute, kar je vse objel plamen. Iz tovarne so naglo telefonsko klicali po gasilce. Prihiti so z motornimi brigadami ljubljanski poklicni gasilci, prostovoljna četa Ljubljana mesto, gasilci iz Dravelj in St. Vida, tako da so bile na mestu štiri brigadne. Težava je nastala zaradi vode, vendar so gasilci izprali skoraj vse rezervoarje tovarne. Gasilce so vodili poveljniki poklicnih gasilcev gosp. Janez Furlan s podpoveljnikom Rozmanom in Ogrinom, starešina ljubljanske gasilske župe gosp. Pristovšek s poveljnikom ljubljanske čete gosp. Zupančičem in podpoveljnikom g. Stargarjem. Zanimivo je, da so dobili ljubljanski poklicni gasilci pred kratkim lepe in zelo praktične nove čelade, ki so na tem požaru dobile svoj ognjeni krst.

Gašenje je bilo zelo težavno. V sušilnici se je razvila strašna vročina, v kateri so gasilci z neverjetno požrtvovalnostjo reševali dragocene bale blaga na prost. Mnogo blaga je požar seveda že uničil. Požar je prodiral tudi do stropa, tako da se je vnela streha. Bila je velika nevarnost, da se vnamejo tudi sosednji trakti. Gasilci so to nevarnost hitro preprečili in zadržali požar. Gašenje je trajalo poldruge ure, požarna straža pa je še ostala dalj časa na pogorišču. Škoda presega 10.000 din. Obrat in poslovanje te tovarne pa nista zaradi požara prav nič omejena.

Belgrad, 31. oktobra. m. V Belgradu je bil danes občni zbor Prizada. O uspešnem delu Prizade v pretekli poslovni dobi je poročal g. Novaković. Pri volitvah novega odbora je bil med drugimi izvoljen dr. Joža Basaj, ravnatelj Zadrzne zveze v Ljubljani.

Belgrad, 31. oktobra. m. Na današnji dan so podružnice Jadranske straže kakor tudi kr. vojna mornarica proslavile 20letnico, odkar je naša vojska prišla na Jadran. V proslavo tega dne je danes vojna mornarica prevzela tudi častno stražo na dvoru Nj. Vel. kralja Petra.

Dr. Korošec Slovincem za letošnje volitve

»Vsi pametni in trezni ljudje bodo šli z nami!«

»11. decembra bomo udarili po opoziciji, da se bo razletela na drobne kosce«

V nedeljo dopoldne je bila v Ljubljani seja banovinskega odbora JRZ. Sejo je vodil predsednik notranji minister dr. Anton Korošec, ki je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je poudaril, da je Slovincem treba za volitve 11. decembra vedeti. Takole je govoril:

Naša stranka stoji danes v središču političnega življenja v državi. Ona je najmočnejša, najbolj organizirana stranka, stranka z jasnim programom za sedaj in za bodočnost. Nobena druga stranka ji ni v razsežnosti in moči enaka. Dravska, dunavska, moravska, vardarska, zetska, drinska in vrbaska banovina so v njenem taboru. Napoved, kakšen bo izid volitev dne 11. decembra, zaradi tega ni težka.

Zato pa vidimo, da se vse druge stranke, stranke, frakcije in pokreti iz strahu pred velikim porazom zbirajo in strinjajo skupaj v eno skupino, da bi izvele maksimum uspehov iz volivnega boja. Komunisti, socialisti, pohorci, polovci, nezadovoljniki in vsakovrstni odpadki iščejo in prosijo zavetja in zaščite pod streho edine kompaktnejše Radičeve ali Mačkove stranke. To je konglomerat, to je mešanica, ki se razdrobi v svoje drobce, ako močno udariš po njej. In mi bomo dne 11. decembra z vso svojo močjo udarili po njej, da se bo razdrobila v drobne kosce.

Ta mešanica, ki se lepi na Mačkovo stranko, nima nič skupnega ne med seboj, ne z dr. Mačkom. Naj reče kar kdo hoče, mi smo po svojem programu vendarle prvi in edini poklicani, da se sporazumemo z dr. Mačkom glede ureditve naših notranjih razmer. Mi imamo voljo za to, mi imamo moč, mi imamo tudi jasen program za to. Združena opozicija nima niti sedaj niti ne bo imela v bodoče dovolj moči, niti nima dovolj realnega in izdelanega programa za to. Kako pa se naj polovci, pohorci, socialisti, komunisti uporabijo v enotno konstruktivno delo, tega nihče ne ve povedati. Smešno bi bilo kaj takega trdit in verovati.

Predpostavimo, četudi tega nihče ne veruje, da bi naša pisana opozicija dobila dne 11. decembra večino. Ona bi ne bila sposobna niti za trenutek, da prevzame in nosi na svojih ramenih celo državno zgradbo. To je le koalicijska za volivno borbo proti nam, ne pa koalicijska za vladanje! To bi nastale težave in zapletljaj, ki si jih noben prijatelj miru in reda v državi ne more želeči, posebno v sedanjih časih ne, ko je mednarodna situacija še vedno motna in nejasna.

In kaj bi pomenilo zunanje politično, ako bi, recimo, zmagal ta konglomerat? Mi bi se takoj oddaljili od sedanje zunanje politične linije, ki nam

je ravnokar zagotovila mir na vse strani, nas obvarovala vsake vojne nevarnosti in nam ohranila celino in ugled države. Kdor se hoče podati v vojno nevarnost, naj gre s komunisti, socialisti, polovci in pohorci, pametni in trezni ljudje pa, o tem sem prepričan, bodo šli z nami, ki smo tudi zunanje politično prestali skušnjo z odličnim uspehom.

Ali ni tudi simptomatično za miselno zaostalost naše opozicije, da prihaja še vedno z zunanje politično orientacijo, ki je v zadnjih viharjih časih doživela dodelome in ki jo zapuščajo sedaj tudi njeni dosedanjí poborniki?

V politiki je vedno treba gledati v bodočnost in naš narod naj v teh volitvah dobro premisli, v katero smer naj plovemo, v nevarnosti vojne ali pa v mirno sožitje narodov. To je treba enkrat glasno povedati, da ne bo zaradi bodočnosti kakšne nejasnosti.

Naša zmaga pomeni: nadaljevanje naše notranje pomirjive politike in razširjenje le-te za rešitev vseh aktualnih političnih problemov, zmaga nasprotnikov bi pomenila popolni kaos v notranjih razmerah. Nihče ne bi vedel ne kod ne kam.

Naša zmaga pomeni: prijateljstvo z vsemi narodi, posebno s sosednimi, ohranitev dragocenega miru; zmaga nasprotnikov bi pomenila, da gremo na nova pota, polna nevarnosti za mir in za celo našo državo.

Naša zmaga pomeni, da vemo, kam gremo v notranji in zunanji politiki.

V teh volitvah gre za tako važne in velike stvari, da se mi zdi premalenkostno, da bi se v tem trenutku bavil z različnimi Kramerji, Puclji, Petejani ali celo s Stanovniki. Vsakdo nam mora priznati, da smo celo državo in z njo tudi Slovenijo vodili k napredku, blagostanju, miru in redu. To so neprecenljivi uspehi naše notranje in zunanje politike.

Zopet se čuje, to se namreč ponavlja pri vsakih volitvah, da dr. Korošec in njegovi prijatelji prodajajo in izdajajo Slovenijo.

Vsako v državi, Slovenec, Hrvat in Srb. ve, da dr. Korošec ljubi svojo državo in svojo Slovenijo. Ali ljubezen prodaja svojo zemljo? Kdo se je brigal od zedinjenja sem do danes za Slovenijo? Kdo se je brigal za univerzo? Za srednje šole, za mešanske šole, za ljudske šole, za akademijo znanosti in umetnosti? Vsi so bili nasprotni, vsi so nam metali polena pod noge, vsi so govorili o slovenskem jeziku nasprotno ali vsaj s preziranjem. Vsega tega in marsičesa ne bi imeli, ako bi dr. Korošec in njegovi pristaši ne bili zvesti v ljubezni do svoje ožje domovine. Poglejmo samo, kaj smo imeli pred dvajsetimi leti in kaj imamo danes! Kljub nasprotovanju onih, ki sedaj visijo na Mačkovi listi, smo dosegli velikanski na-

predek in mi vemo, da naše delo in naši uspehi še niso končani.

Naša vlada je trdno odločena, da bo po volitvah resno pristopila k reševanju notranjih razmer. V tem volivnem boju dajati kakšna pojasnila, za to volivna razburkanost ni prikladna. Gotovo bodo Hrvati z nami bolj zadovoljni kot s svo-

Krypton

Krypton

Krypton

Krypton

Krypton

Krypton

Novo

belo ceneno

svetlobo

dajo

žarnice

TUNGSRAM

Krypton

jimi zavezniki polovci, pohorci in komunisti.

Da mislimo na Slovence, je samo po sebi umljivo. Za bodočnost Slovencev se ni treba nič bati.

Vse razumem, kar se sedaj dogaja v početku volivne borbe. Razumem, da je večina naših nasprotnikov izgubila svoje glave in svoje programe in da se v splošni zbeganosti zateka k dr. Mačku. Samo tega ne razumem, da bo dr. Maček pod svojo streho vzel tudi komuniste. To je nekaj nezaslišanega, nekaj strašnega, ker daje s tem pobudo največjim neprijateljem družabnega reda in miru. Nevarno se je s tem strupom igrati. Toda treba je pred vsem svetom pribiti to žalostno in nevarno početje. Vsa Evropa, posebno naše sosedne države, so bore proti temu strupu, a dr. Maček ga sprejema pod svojo streho! Komunistem ni škodljiv, kakor je n. pr. saharin, on je strup.

Da mislimo na kmeta, obrtnika in delavca, mislim, da smo to dovolj pokazali že doslej s svojimi dejanji. Vozki zvezzi s temistavni bomo tudi v bodočnosti storiili vse, kar zahteva njihova korist in njihov napredek. Prepričan sem, da bodo naše finance, ki so sedaj bile drugod angažirane zaradi nevarne zunanje politične situacije, kmalu dovolile, da se tudi našim uradnikom, ki tako vestno vršijo svoje dolžnosti, priteče v pomoč in izboljša njihovo težko stanje.

Trojno je potrebno za našo čim silajnejšo zmago: da smo složni in se ne ukvarjamo z malimi osebnostnimi vprašanji, da gremo z vso verno na delo in da ne zanemarjamo intenzivne agitacije; da gremo z navdušenjem, korajžje in ponosom po svojo zmago!

Beograd, 31. oktobra. AA. Premišljen je bil za višjega kontrolorja šeste skupine v tiskarni voznih kart v Ljubljano Frančišek Škof, do sedaj postaja Ljubljana.

Kandidati JRZ

Minister Maistrovič je v soboto obiskal svoje rojstno mesto Makarsko, kjer ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Na shodu JRZ je bil soglasno sprejet sklep, da se za kandidata makarskega okraja na listi JRZ predloži minister Maistrovič. Maistrovič je kandidaturu sprejel in se v govoru zahvalil zborovalcem za zaupanje, obenem pa je spregovoril nekaj misli o političnem položaju.

Minister Vojko Cvrklič bo kandidiral v takovskem in ljubškem okraju v moravski banovini. V takovskem okraju bo njegov namestnik Matija Pavrenovič, bivši poslanec, v ljubškem okraju pa Cvelan Leposavič.

Prosvetni minister Magarašević bo kandidiral v okraju Bačka Palanka; predsednik skupščine Stevan Čirč pa v okraju Sremski Karlovci. Trgovinski minister Kabalin bo kandidiral, kakor smo že poročali, na listi JRZ v Zagrebu, poleg tega pa še v okraju Osijek, kjer bo njegov namestnik bivši poslanec Jovan Vuković.

Glas izza meje o pomenu volitev

Mario Nordi, glavni urednik tržaškega dnevnika »Piccolo« objavljaj v svojem listu članek, ki obravnava volivni sporazum med združenjo opozicijo in njenimi skupinami. Pravi, da bo 11. decembra Jugoslavija poklicana, da poda svoj glas o režimu, ki ga je pred tremi leti v popolni soglasnosti s knezom namestnikom vzpostavil g. Milan Stojadinović. Pisec prav nič ne dvomi, da bo vlada dobila ob volitvah veliko zaupnico, ker država še pod nobenim režimom ni dosegla takih uspehov, kakor prav ta tri leta. O opoziciji pa pravi, da se »zmedena, raznobarvna, nenaravna koalicijska opozicijskih strank spušta v mnoge iluzije«. Zato bo mogel dr. Stojadinović po volitvah »nemoteno nadaljevati svoje vzvišene napore za obnovo države vse do tistega časa, ko bo kralj Peter II. stopil na prestol. Potem pa bo vsaj v začetku vladanja mladi kralj imel najmočnejšo oporo v očetovskih nasvetih vzvišenega strica in in v bogatih izkušnjah ministrskega predsednika«. Ob koncu članka poudarja kot izrazito posebno, da se kljub ostrini volivne borbe in iznajdljivosti, ki jo v propagandi skuša pokazati opozicija, o dr. Stojadinoviču zunanji politiki ne govori in si je nihče ne upa napadati, ker nikomur ne more dati nobenega povoda za napade.

Dr. Kramer naj likvidira še sebe

Tako svetuje Adolf Ribnikar svojemu bivšemu šefu

Gosp. Adolf Ribnikar s svojim »Večernikom« v Mariboru zbira čim dalje temnejše oblake nad glavnim tajnikom JNS, senatorjem dr. Kramerjem. V zadnji številki »Večernika« mu je posvetil cel uvodnik, kakor za slovo, v katerem s svojim podpisom pravi, da je z JNS sedaj pri koncu in naj zato dr. Kramer še sebe likvidira, ki se že likvidiral stranko. Pri tem pa g. Ribnikar ne prikriva, da si bo moral krog, ki se je doslej zbiral okrog dr. Kramerja, poiskati drugega moža, ki se bo izkazal zaupanja bolj vrednega. Glavne misli uvodnika so:

Volivni pakt med JNS in blokom sporazuma je povzročil po vsej državi velike politične zmede. Vsi večji listi v Jugoslaviji priobčujejo že 14 dni o tem pomembnem dogodku cele strani člankov in vesti.

Nič čudnega ni, da se je potres, ki je zaradi volivnega pakta zadrl JNS in tudi dr. Mačkovo HSS po drugih delih države, močno čutil tudi v Sloveniji. Saj je iniciativa za ta pakt prišla vprav iz naše banovine. Razen tega je šef dravskega krila JNS g. dr. Kramer istočasno tudi generalni tajnik JNS v Beogradu in povrh je še on bil tisti, ki je prvi začel pogajanja za udeležbo JNS na dr. Mačkovi listi.

Tudi v Sloveniji vodstvo JNS niti svojim pristašam, a kaj šele ostali javnosti, ni povedalo o tem aktu čiste resnice. Najprej je »Jutro«, glasilo dr. Kramerja, objavilo ta dogodek tako, kakor da bi bila JNS povabljena na dr. Mačkovo listo. To se je izkazalo za neresnično. Nato je »Jutro« pisalo, da volivni pakt ni samo tehničnega značaja, marveč da je dogovorjen postopek tudi za skupno sodelovanje po volitvah. »Jutro« je pa obenem poudarjalo, da si je JNS zadržala pri tej kolaboraciji svoj program in jugoslovensko ideologijo.

Med pristaši JNS je zavladalo razburjenje, ko so izvedeli, da bo JNS kandidiral na dr. Mačkovi listi. Nekateri poudarjajo, da je eden izmed glavnih principov politične morale ta, da ne dela politični voditelj danes te politike, drugega dne pa povsem nasprotno. Pristaši JNS, ki kaj dajo na jugoslovansko ideologijo in unitaristični program JNS, kratkoma razumeti ne morejo, kako je mogoče, da generalni tajnik JNS, torej prvi ideolog in oznanjevalec »jugoslovenstva« v stranki, zaradi nekaj kandidatur preko noči postane iz unitarista federalist. Vsakdo drugi v JNS, pravijo ti pristaši, bi lahko to storil, samo dr. Kramer ne. Če so člani banovinskega odbora JNS v Ljubljani prišli do sklepa, da je politično pametno iti na dr. Mačkovo listo, bi moral dr. Kramer prepustiti izvedbo tega sklepa komurkoli drugemu. Pravijo, da bi dr. Kramer s tem napravil možato gesto in da bi s tem rešil vsaj program in ideologijo JNS. Taki skoki — pravijo oni — kakor je skok g. dr. Kramerja, morajo pognati zadnjega človeka v obup nad moralno političnega življenja, kajti kar je dovoljeno g. dr. Kramerju, to lahko stori sleherni človek. Splošna neznačajnost v politiki je dvignjena na ščit.

Na drugi strani je stališče g. dr. Kramerja, ki je nastalo v zvezi z dr. Mačkovo listo, silno važno tudi za vodstvo in za pristaše slovenske združene opozicije, ki so sedaj po odločitvi v Zagrebu primorani kandidirati na skupni listi z JNS. Tudi ti hočejo vedeti, pri čem so. Vprašujejo: Ali je bil dr. Kramer iskren, ko je v Zagrebu pristal na sporazum in na federalizem, ali je iskren v Ljubljani, ko v »Jutru« piše, da je ostal pri dosedanjem programu JNS. V zadnjem primeru se jim zdi nemogoče, da bi bil g. dr. Kramer na podlagi dosedanje ideologije JNS istočasno gene-

ralni tajnik JNS in istočasno tudi vodja vseh naprednih Slovencev, za kar ga je pred nekaj dnevi že razglasil »Slovenski Narod«.

V popolni nejasnosti in neizvestnosti, ki je zavladala v Sloveniji zaradi političnega slepomljenja in neresničnega poročevanja, so čimdalje gostejši glasovi, da g. dr. Kramerju nihče več ne more zaupati. Jugoslovanski nacionalisti v JNS pravijo, da so primorani iskati si pribežališče drugod. Čimdalje bolj prihaja grenko spoznanje resnice, da JNS v Sloveniji nima več raison d'être. Že običinske volitve leta 1936 so pokazale, da je bilo med vsemi slovenskimi občinami le nekaj takih, kjer so mogli iti napredni ljudje v boj pod firmo JNS. Če takrat je slovensko ljudstvo nedvoumno pokazalo, da te stranke pri nas nihče več ne mara. Sedaj je g. dr. Kramer kot ustanovitelj JNS prevzel še nalogo, da bo njen likvidator. Paralelne kandidature dr. Kramerjevih prijateljev na dr. Mačkovi listi tega procesa ne morejo preprečiti. V neprecenljivem narodnem in naprednem interesu bi bilo, da bi nekdo po tolikih svojih političnih katastrofah, ki jih je povzročil, likvidiral samega sebe. Šele potem bo lahko nastopil začetek izboljšanja in normaliziranja političnih razmer v Sloveniji sploh.

KULTURNI OBZORNIK

Kristus kraljui!

Molitvenik (s sodelavci priredil dr. Vrečar Ivan) v Ljubljani 1938 (Založil škofijski ordinariat). Pred nami leži na videz drobna, v resnici pa zelo obsežna in zelo moderna molitvena knjiga, ki nosi že v izbrani opremi in lepem tisku pečat sodobnosti. To molitveno knjigo, je priredil odlični pedagog gimnazijci profesor dr. Vrečar. Poznamo že njegovo solidno znanje in praktično usmerjenost in njegove »Liturgike«. Sedaj je poklonil naši dijaški, pa nič manj splošni javnosti molitvenik, ki bo za naš čas postal prav tako pojem, kakor je svojčas bil pojem molitvenika Pečjakovo: »Večna življenje«.

Ze uvod da človeku misliti. Je preprosto ugotavljanje dejstev, preko katerih misleč človek zares ne more, ne da bi se odločil za eno ali drugo stran. Poseben odstavek je posvečen v uvodnih besedah novi mladini. »Povojni čas in evharistično življenje sta jo dala. Ta mladina zavrača materializem in njegovo kulturo. Veselo veruje v Kristusa in Cerkev. Svoje arce ne skriva plašno, ponosno se zastavlja zanj. Vera ji je življenje, ki prevzema vsega človeka, ves njegov čas in sleherni njegov kraj. Nova mladina Cerkev ljubi, ker je Kristusova nevesta. S Cerkvijo misli in sodi, čuti in živi, ker v Cerkvi živi Kristus, kot v svojem mističnem telesu. Cerkev je pokorna, ker je s tem pokorna svojemu kralju, v tem pa je moč in veličina duha«. Tako piše avtor v uvodu. Te misli poleg ostalih v uvodu, očitujejo glavno smer tega molitvenika, ki hoče biti hkrati še mašna knjiga in pesmarica.

Naš preidim k vsebini. Molitvi je posvečenih 81 strani. Pregledno in praktična hkrati so te molitve razporejene in vmes najdemo stvari, ki sem jih tudi v naših najboljših podobnih molitvenikih že večkrat pogrešal n. pr.: Za srečno izbiro poklica, za notranjo rast Cerkev, za nasprotnike resnice, za mir med narodi. Temu delu sledi Sv.

daritev z razlago obreda sv. maše, z navodilom za zborni sv. mašo (novo in sodobno). Da ne bi kdo pogrešal že priljubljenih in privajenih molitev za sv. mašo, je avtor tudi na to mislil, toda, na vsak način mu je bila vodnica tehtna misel, da da dijaštvu, kakor tudi katoliški javnosti v roke hkrati s molitvenikom priročen pravi slovenski misale. Poudariti moram, da je že razlaga tako odlična in globoka, da si lepše ne morem misliti. Pregled cerkvenega leta bo dal vsej katoliški javnosti toliko nove pobude, da utegne biti nova molitvena knjiga zares marsikomu, tako pojedincu, kakor družinam mejnik: Kako doživljati sv. mašo kot jedro vsega katoliškega življenja. Za posamezne praznike je predvidel prireditelj 30 sv. maš, tako da skoraj ni bolj znanega praznika in sopraznika, ki bi ga ne imeli v knjigi.

Sledi oddelek: Zakramenti. Odlikuje jih zopet stvaren in tehten poduk in bogata izbira molitev. Opozorjam zlasti na odstavek: Sv. zakramenti za umirajoče, ker je v tem naša javnost tako polna neverjetnih predsodkov.

Pobožnosti so razdeljene na štiri dele: Pobožnosti k Jezusu, Materi božji, k svetnikom in ob posebnih prilikah. Med pobožnostmi k Jezusu je omembe vreden Pogovor z Jezusom za vsak dan v tednu. Je res lepo pisan in poln življenja v sodobnega človeka. Med pobožnostmi k svetnikom pa pogrešam vsaj skromne molitve k sv. Antonu Padovanskemu. Zakaj, tako naša mladina, kakor vsa katoliška javnost ga dobro pozna in vneto časti. Docela iz nje časa rojene so molitve na potovanju, taborjenju in izletih. Nato sledi knjiga pesmi. Pravi molitveni, ker obsega samo pesmarico skoraj 200 strani, ima 145 mašin in drugih pesmi in zdi se mi, da ni nobena količina znana in priljubljena pesem izpuščena. Seveda je vsa pesmarica naravnost dovršeno opremljena z notami. Pesmarico je priredil učitelj petja na klasični gimnaziji Luka Kramolc. Omeniti moram tudi praktično in pregledno kazalo, ki knjigi daje veliko preglednost in uporabnost.

Společka sem omenil elegantno opremo. Posebnost opreme je namreč izredno fin, tenak in trpežen papir, prava carta indica. Saj drugače ogromne vsebine ne bi bilo mogoče spraviti v ta-

ko ličen in priročen format, ko cela knjiga obsega 1088 strani. Z risbami je opremljena knjiga inž. arh. Ivan Pengov. Lepotni in stvarni učinek se docela krijeta. Tisk je skrbno postavljen od tiskarne Franja Jereba v Ljubljani. Po vsem povedanem knjige pač ni treba pripravljati. Prepričan sem, da bo prekrasno darilo, pa najbodo za rojstni ali godovni dan, za Miklavža ali božične praznike, in sicer darilo, ki ima trajno vrednost in nosi v sebi blagoslov milosti in resnice.

Cene so sledeče: Pegamoid platno, obreza: rjava, zlatormena, rdeča 36 din; ista e ščitnim kartonom 38 din; z zlato obrezo 42; usnje, obreza kot zgoraj in ščitni karton 44 din; isto, z zlato obrezo 46 din.

Dr. P. R. T.

Naša zvezda, leto VIII., št. 1—2. Že osmo leto izhaja ta list, namenjen za duhovno življenje urednišolskih dijakov pod uredništvom posebnega konzorcija naših dijaških duhovnih voditeljev. Zdi se, da je letos izšla pomlajena in bogatejša kakor sicer in zato še bolj priporočila vredna. Na prvi strani je uvodna pesem »Naša zvezda, o Marija, tvoji smo mornarji!« ki izpoveduje v pesniški besedi vero dijakov in njihovo pot, ki jo razsvetljuje Moreka zvezda, naša zvezda Marija. Iz novega molitvenika dr. Vrečarja je ponatujen odlomek »Kaj smo in kaj hočemo«. V. M. Vrtovec S. J. piše pozdrav k godu Vseh svetnikov pod naslovom »Veselimo se!«. F. S. Finžgar je napisal v svoji kleni besedi misel k nedelji »Delopust«. C. M. je napisal članek o zingarskih polkih, kateremu je priložena slika F. S. Finžgarja, ki razlaga dijakom v prosti naravi svoje gledanje sveta. Sledijo članki »Nevera — opij za slabše«, »Solaka maša«, »Ali smem na ples?«, »Pesem iz daljav« (Grivski), »Duhovnikov dnevnik med izselenci« (V. Demšar). Pod poglavjem »Moja bodočnost« piše dr. V. Kocijančič o zdravniškem stanju. F. Jesenovec piše o tem, ali so bili naši kulturni delavci verni. Dr. T. pa o razstavi slovenske knjige. Nadaljuje se iz prejšnjega letnika povest »Škivnost smuč«. — To je vsebina letošnje prve številke tega dijaškega duhovnega lista, ki ga vsem prav toplo priporočamo.

Drobne novice

Koledar

Torek, 1. novembra: praznik Vseh svetnikov. Dan se ta mesec akurč od 10 ur 7 minut za 1 uro 10 minut na 8 ur 57 minut.

Sreda, 2. novembra: spomin Vernih duš. Just, mučenec.

Četrtek, 3. novembra: Viktorin, škof; Venerica, devica.

Novi grobovi

† Ivan Vidic

V nedeljo je radio naznanil, da je v Ljubnem na Gorenjskem umrl g. Ivan Vidic, bivši čevljar-ski mojster, posestnik in trgovec. Pokojnik je bil vzor delavnega moža. Z marljivostjo in podjetnostjo je iz akromnih začetkov svojo obrt tako dvignil, da je bil kot čevljar-ski mojster znan po vsej Sloveniji. Ko zaradi starosti ni več mogel voditi tako obširne obrti, je še vedno delal na svojem posestvu in v trgovini. Pri vsem svojem domačem delu je znal dobiti čas tudi za delo v javnosti. Ljubensko gasilsko društvo ga šteje med svoje ustanovitelje; mnogo let je bil občinski odbornik, zlasti vreden in spreten blagajnik šolskega odbora. Vedno se je čutil Slovenca in katoličana. Na raznih prosvetnih in verskih prireditvah smo ga videli v narodni noši, za katero je bil kot pristen Gorenjec kot ustvarjen. Nad 40 let je bil naročnik »Slovenca«. Šele preteklo poletje je krepki mož začel pešati. Letošnji božič bi bil star 80 let. Ni se mu izpolnila želja, da bi bil v krogu svojih sinov in hčera ter številnih vnukov praznoval osemdesetletnico rojstva. Bog ga je prej poklical po plačilo.

Pokojnik je imel 12 otrok, od katerih jih živi še sedem: štiri hčere in trije sinovi. Najstarejši dr. Janko je okrajni načelnik v Ptuj, drugi je toleki upravitelj v Zabnici, tretji ima tovarno in trgovino v Radovljici.

Pogreb je bil v ponedeljek ob udeležbi vse občine; zastopana pa je bila pri pogrebu vsa Gorenjska od Kranjske gore do Ljubljane. Naj da Bog značajnemu, vzornemu možu večni mir. Preostali nam iskreno sočalje.

† V Konjicah je v nedeljo umrla ugledna gospa Margareta Gajšek - mati notarja in bivšega narodnega poslanca g. Karla Gajška. Pogreb blage pokojnice bo v sredo, 2. novembra ob 2 popoldne na pokopališču k Sv. Ani v Konjicah. Naj v miru počiva! Zaljubljenim naše iskreno sočalje!

Plašče površnike obleke

elegantne v prvovrstni izdelavi nudi v največji izbiri po zmernih cenah

F. Lukič

pri trimostovju.

— Napravite red na naših cestah! Naravnost neznoeno je že, kar se godi na naših cestah, zlasti pa na novi cesti proti Kranju. Divjanje motorjev po tej cesti je takšno, da si ljudje sploh ne upajo več hoditi po cesti in hodijo rajši po polju in ob žel. tiru. Ne le ob praznikih, nego tudi ob delavnikih se upirajo prave dirke, in nesreče se množijo dan na dan. Nihče se ne zmeči za predpise, prehitvejo avtomobile in tramvaj, namesto da bi ob postajališčih in križiščih cest zmanjšali hitrost, tako da so pasanti v vedni smrtni nevarnosti. Temu se mora napraviti konec in prosimo pristojno oblast, da napravi potrebni red!

Danes velika premiera!

Upokojeni ruski general, vdan igralski strasti, žrtve brezvestnega izsiljevalca in brezobzirne kokete; njegova hčerka videc propast rodbine in vsega premoženja v borbi za svojo srečo in svobodo. — Demonska sila in tragika igralske strasti ni bila še nikdar predložena na tako pretresljiv način kot v tem filmu po omenjeni klasiki novele Fed. Dostojevskaja. Slika predvoje ruske aristokracije, družba lovcov za srečo, za denar za ljubezen in ženske. — Slabotni ljudje v okoliščini propad. — Lida Baarova in Albrecht Schönhals

Krasno filmsko delo po znameniti noveli FED. DOSTOJEVSKEGA

IGRALEC

Danes ob 15, 17, 19 in 21 uri
KINO UNION Telefon 22-21

(Ljudski oder V. let.) 20 din. Vse te igre, nastope dobite v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Ovcen Terpentinovovo milo sestoji iz najboljših surovin in je izdelek najstarejše domače tovarne mila Fock iz Kranja. Kupujte ta domači izdelek!

— Kraljevska banska uprava razpisuje dve mesti zdravnikov uradniških pripravnikov v banovinski bolnišnici v Murski Soboti in mesto zdravnika združene zdravstvene občine Loče (okr. Slov. Konjice). Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno, oziroma banovinsko službo v smislu § 3 zak. o uradnikih ter zdravniško pripravljeno dobro, reflektanti za mesto zdravnika združene zdravstvene občine pa vsaj 6 mesecev bolniške prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 14. novembra 1938. — Kralj. banska uprava drav. banovine.

— Občina Begunje pri Cerkljici je darovala Baragovemu semenišču na mesto venca na grob dr. Debeveca 250 din. — Bog plačaj!

— Telefon Juršinci. Nova telefonska proga Ptuj-Juršinci je dograjena in izročena prometu. Pošta Juršinci opravlja sedaj tudi brzojavno in telefonsko službo.

Ljubljana

1. Danes, 1. novembra, bomo Daničarji, Sačarke in Zanjani nesli na grob tragično umrlega tov. Rudolfa Dolinarja venec teh treh društev. Za člane Danice, Savice in Zarje, ki so v Ljubljani, je udeležba obvezna, člane ostalih v AZ včlanjenih društev in člane SKAS-a pa toplo vabimo. Sestanemo se ob 10 popoldne pred Akademskim domom (Miklošičeva 5).

1. Vsesvetska akcija je uspešna. Akcija mestne občine, da se spomnimo na praznik Vseh svetih revežev, je uspešna v vsakem oziru. Povsod na važnih križiščih so postavljene stojnice, pri katerih prodajajo gospe in gospodje vence z mestnimi barvami in svečke prav tako v mestnih barvah. Občinstvo rado posega po teh vencih in svečah, tako da jih je skoraj začelo že primanjkovati. Zelo agilne so razne ženske organizacije, kakor Elizabetina konferenca itd., ne zaostajajo pa tudi moške organizacije. Pred pokopališčem Sv. Križa prodajajo vence v dobrodelne namene ga. banova dr. Natlačenova. Sempetrski bojevnik prodajajo pri viaduktu. Vrle so skavtine, ki prodajajo Pod trančo. Pred kavarno »Evropa« prodajajo gozdovniki. Skavti pa imajo mnogo posla s posredovanjem med skladiščem v Mahrovi hiši in med stojnicami. Če bo šlo po sreči, je upati, da bodo vsi pripravljeni venci in sveče razprodane.

1. Ljubljanske in okoliške pevce vabimo, da se v obilnem številu udeležijo danes zjutraj ob 10 skupne vaje v Hubadovi dvorani Gl. M. za nastop

Popolna odprodaja

angleških, čeških, domačih štofov, kamgarna, volnenega blaga za plašče in obleke se z 2. novembrom prične pri trvdki

LENASI & GERKMAN

LJUBLJANA

Poslušite se ugodnosti in prepričajte se!

— Tovorni avto zgorel. Včeraj zjutraj ob 5 je šel hlapec, uslužben pri g. Borlišku, mesarju in gostilničarju v Liti, po seno na pod, ki se nahaja nad avtogaražo. Bila je še tema, zato je vzel svetilko in jo postavil na stopnico avtomobila. Naenkrat je čul pok in že je močan plamen objel prednji del avtomobila. Hitro je skočil k gorečemu avtu in ga potegnil na prosto. Medtem so že pritekli gospodar in domači ter hiteli gasiti ogenj, kar se jim je v teku pol ure posrečilo.

— Igrokazi za božič: Pastirski pred nebeškimi vrati — božični prizorček z rajanjem, Sveti trije kralji — otroški prizorček (p. Krizostom, Otroške igrice I. zv.) 2 din; Mir in ljubezen — božična slika (Ribičič, Igrice) 6 din; Galia, Peterčkovice poslednje sanje — božična igra v 4 slikah, 6 din; Skrbinešek, Pod božičnem drevescem — igrica v 2 dejanjih (Skrbinešek, Božji volec in druge mlad. igrice) 18 din; Poljanec, Pot k domu, božična slika s petjem in deklamacijami, 4 din, glasbene točke 4 din; Skrivnostna sveta noč, slavnostna božična igra v 4 dejanjih 8 din; Timermans-Kuret, Trije kralji, božična legenda v 3 zgodbah, 12 din; Pred jaslicami, božična igra v 2 dejanjih (Dekliški oder VI. zv., samo ženske vloge) 7 din; Salamon-Vovk, vrata, duhovna igra za advent in božič, 20 din; Adventna proslava 4 din, Suster-Drabosnjak, Božična igra z glasbenimi točkami, 20 din; Gregorin, Kralj z neba, sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja, 15 din; Meško, Gobavi vitez, božični misterij v 3 slikah, 20 din; Pastirski in kralji, božična igra s petjem v 3 dejanjih (Zbirka ljud. iger — samo moške vloge, 12. snop) 12 din; Mojstra Kržišnika božični večer, božična igra v 2 dejanjih (Zbirka ljudskih iger, 16. zv., samo moške vloge) 12 din; Heinen, Igra o Herodu, enodejanka (Ljudski oder IV. let.) 12 din; Moder, Božičnica, zborovski nastop (Ljudski oder II. let.) 12 din; Trilkriljevska igra. Po Semovem zapisu narodnega besedila iz Meziške doline

— Nadaljevalni tečaj češkega jezika Akademskoga odseka J. č. lige se bo vršil vsako sredo ob pol 19. Pričetek izjemoma zaradi praznika v četrtek, dne 3. novembra ob 18. Akademski odsek J. č. lige v Ljubljani.

Krasna filmska drama o veliki življenjski resnici in usodi!

KINO MATICA tel. 21-24

Polnočni valček

(Verklungene Melodie) BRIGITTE HORNEY! WILLY BIRGEL

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

1. Krstna predstava »Igralec« v kinu »Union«. Od danes naprej bo predvajan v kinu »Union« krasen film »Igralec«, napravljen po istoimenski noveli ruskega pisatelja Dostojevskaja. Glavni vlogi predstavljata v nemški verziji tega filma Lida Baarova in Albrecht Schönhals. Vsak izobraženez pozna znamenito novelo Dostojevskaja in vsak, ki je z veseljem čital pisateljeve romane in knjige, si bo z veseljem pogledal tudi ta film, ki nam predločuje pretresljivo sliko predvoje ruske družbe, in nam podaja tragično usodo slabotnih, igralski strasti zapadlih ljudi, žrtve brezvestnih izsiljevalcev in pustolovcev. Film je klasično delo, prirejeno za publiko najboljšega okusa, zaradi česar smo prepričani, da bo film, ki se predvaja v Ljubljani prvič v Jugoslaviji, vsakomur ugajal.

1. Zdrženje čevljarjev v Ljubljani naznanja, da se prične prikojevalni tečaj 8. novembra t. l. Interesanti naj se javijo takoj v združenju. Uprava.

1. Češki tečaj za široko javnost. Tudi letos bo priredila Jugoslovansko-češko-slovaški liga brezplaten pouk češkega jezika za široko javnost. Vpisovanje se bo vršilo v četrtek, dne 3. novembra v prilični učilnici šole pri Sv. Jakobu ob 18.30 do 19.

1. Stenografske tečaje za začetnike, za parlamentarno pismo ter za nemško stenografijo bo tudi letos priredilo stenografsko društvo, ako se prijavi vsaj po deset reflektantov. Ukovina je 30 din na mesec za dve tedenski uri. Prijave na trgovski akademiji.

1. Šah. klub »Lovšine« javlja svojem članstvu, da se je preselil iz dosedanjega lokala, Gradišče št. 13, v gostilno pri »Jerici« (Perles), Prešernova ulica 9. Igralni dnevi: torek in petek.

1. Sprejemam dnevno od 17-19 prijave za damske in otroške gimnastične tečaje. Nameščenci uživajo znižano ceno. Ilse Druskovič, Kersnikova 8.

oledaljšice

Drama. Torek, 1. nov.: »Potopljene svetle«. Izven. Znižane cene. Sreda, 2. nov.: »Veriga«. Red Sreda. Četrtek, 3. nov.: »Izsiljena ženitev«. »Ljubzen zdravnik«. Red A. Petek, 4. nov. ob 15: »Car Fjodor«. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Izven. Sobota, 5. nov.: »Žene na Niskavurju«. Izven. Znižane cene.

Opera. Torek, 1. nov.: »Tosca«. Gostuje ga. Ančica Mitrovič. Izven. Znižane cene. Sreda, 2. nov.: Zaprt. Četrtek, 3. nov.: »Boris Godunov«. Red četrtek, Petek, 5. nov.: »Poljub«. Red B.

Prireditve in zabave

Franciščanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi drevi ob 8 v franciščanski dvorani spominski večer, posvečen našim pokojnim, pod naslovom: »Šepet grobov...« Predprodaja vstopnic od 10 dinarjev navzdol danes popoldne v pasaži in popoldne ob 5 dalje pri blagajni. — Člani imajo popust.

»Mlinar in njegova hčra na odru Rokodelskega doma«. V nedeljo zvečer je Rokodelski oder z velikim uspehom uprizoril Raupachovo ljudsko Joligro »Mlinar in njegova hčra« v režiji gosp. J. Cestnika. Opazilo se je, da je Rokodelski oder za to otvoritveno predstavo izbral samo najboljše igralske moči, ker je bila vsaka vloga do potankosti naštudirana in tudi izborna igrana. Tudi igra sama na sebi je kljub svoji starosti še vedno tako lepa, da jo človek gleda z največjim užitkom. Danes zvečer bodo igro ponovili. Vabimo vsakega ljubitelja.

RUMENE zak. zaščit.

KONBINOS

britvice razveseljujejo milijone samobrivcev! Nedosegljiva možnost uporabe, idealno, higienično britje. Komad po 1, 2 in 4 din. v vseh strokovnih trgovinah. Brezplačno pošiljamo vzorec na poskus, javite nam točen naslov in poklic!

KONBINOS, Maribor, p. p. 70

bimo vse, ki si žele lepe igre, da si nabavijo vstopnice že v predprodaji, ki je danes od 10-12 v Rokodelskem domu. Začetek igre je ob pol 8, konec ob 10 zvečer.

Šiškarji! Danes, na praznik Vseh svetnikov, po obisku grobov svojih rajnih, pridite v samostansko dvorano. Dram. odsek Kat. prosv. društva uprizori Jalnovo resno igro »Grobovi«.

Med slavnostnimi prireditvami, ki se bodo ta in prihodnji mesec vršile v Ljubljani v proslavo 20-letnice našega osvobodjenja in zedinjenja, spada na prvo mesto veliki slavnostni koncert Glasbene Matice ljubljanske, na katerem se bo izvajala Škerjančeva simfonična kantata za soli, zbor in orkester »Zedinjenje«. Škerjančeva »Zedinjenje« je najpomembnejše slovensko glasbeno delo za soli, zbor in orkester, ki je bilo napisano v zadnjih treh letih. Delo je celovito in traja izvedba, če teče brez pavz, skoraj polnurno. Občinstvo vabimo, da v velikem številu obišče slavnostni koncert v proslavo naše svobode in našega zedinjenja.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3., 1/6. in 1/9. jutri ter v četrtek ob 8. uri

Ave Marija (Gigli)

Ranjeno srce (Taylor)

Sestanki

Dekleta šentjakobskega dekliškega krožka imajo v sredo ob 20 sestanek. Udeležba važna in strogo obvezna za vse članice! Bog živi!

Zasavsko okrožje ZFO. Vse br. odbornike obveščam, da bo odborova seja v sredo 9. t. m. in ne 2. t. m. v Rokodelskem domu. — Predsednik.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, dne 3. novembra v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5. no prva sv. maša, ob pol 6 pridiga in ob 6 sveta maša z blagoslovom za žive in rajne člane bratovščine. Vse častice sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se udeležijo evharistične pobožnosti v četrtek v uršulinski cerkvi.

Za vse ljudi ob vsakem času

MOTOHOVA KAVA

Vodnikov trg 5 tel. 25-77 Krekov trg 11 tel. 23-48

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v torek: mr. Sušnik, Marjani trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta; mr. Bohinec, ded., Cesta 29 oktobra 81. — V sredo: mr. Leustek, Rešnjeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

Slovenske gospodinje

perejo s slovenskimi izdelki. Uporabljajo

PERION

ki je odličen in res lepo opere.

Jesenice

Bela bolezen, s katero se je naš agalni dramski odsek »Aljaž« v nedeljo zvečer predstavil v letošnji zimski sezoni, je prvovrstno uspel. Vloge so bile dovršeno podane, vsi igralci so bili dobro naučeni, scenerija posrečena, dvorana polna! — Ponovitev bo danes in v nedeljo. Najboljšo agitacijo za nadaljnji obisk bodo gotovo napravili zadovoljni gledalci od prve predstave.

MP Katoliški akciji bo v četrtek zvečer ob 7 v farni cerkvi.

Gasilska družina pri Sv. Križu. Sv. Križ nad Jesenicami leži nad 1000 m nad morjem in je gotovo ena najvišje ležečih vasi v naši domovini. Ta planinska vas pa že dolgo ni več samo zagorska vas, nego je postala poznano letovišče. Napreduje pa tudi drugače. Pred kratkim je gasilska četa Sv. Križa kupila motorno brigadno, s katero so napravili po vasi že več uspešnih vaj. Za vas samo bo treba sedaj urediti le še večji rezervuar za vodo.

14 žrtve karavanskega predora. Na jeseniškem pokopališču je grob, nad njim pa skala. Tu je skupni dom 14 delavcev, ki so bili žrtve nesreče pri gradnji predora skozi Karavanke pred 32 leti. Takrat je bilo pri tem delu za poslenih nad 1000 delavcev in večinoma tuji, kar priča tudi to, da je med ponesrečenci le en domačin. Nimajo nobenega poznanca, nimajo sorodnikov, toda za praznike vseh rajnih je olepšan tudi njihov grob. Dobra reč je položila na grob šopek jesenskih rož.

Vič

Prosvetno društvo Vič uprizori na prazna. Vseh svetnikov dramo »Mlinar in njegova hčra« ob 8 zvečer.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Premiera danes ob

15., 17., 19. in 21. uri

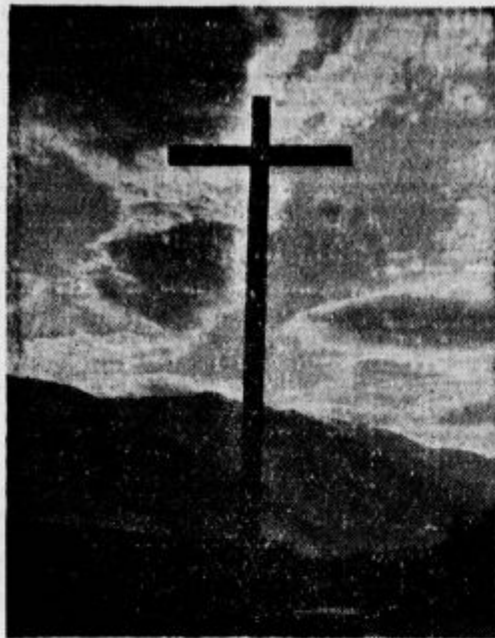
Alkohol — geslo tihotapev! Tajni uvoz obeta ogromne dobičke, oblasti pa stoji budno na straži. Vse preteče nevarnosti in tihotapske pustolovščine so napeto podane v filmu

V BURJI IN VIHARJU

(Poslednje potovanje sv. Margarete.)

»Vem, da moj Odrešenik živi in da poslednji dan vstanem iz zemlje«

Iz Jobove knjige

Naši rajni materi

Lučice morje dragim rajnim je prižganih nad grobovi, ko se zgrinja nema žalost spet nad belimi cvetovi.

Kot da srčna bi ljubezen v rani svoji jih prižgala, kot da bi molitev duše v belih svečah plapolala.

Kot da mrzlo zemljo groba bi hotele vso pregreti, s svelo živimi plameni tja do večnosti prodreti:

Kjer svetile bi pred Bogom dušam v domovino večno, ko očistene hitijo v bivanje neskončna srečno...

Zlata naša rajna mati! Skoraj zdi se nemogoče, da zares na vašem grobu naša bridka žalost joče.

Da nad vašim bledim licem žalne že gorijo sveče, da za ljubljene otroke vaše več ni tople sreče.

Saj podoba dragocena zadnje vdane bolečine, cele žrtve materinstva, vse prevzema nam spomine.

Oj zato na svežem grobu prve luči smo prižgali, prekrat nad mrtvim licem verne duše praznovati.

Naj vam svetijo hvaležno gor pred božji prestol milt! Nas pa v svitu vaših zgledov vodijo naj v solz dolini.

Marija Ferjan.

Dan vseh mrtvih

Ljudje se nabirajo iz vseh ulic, hiš in trgov v mogočno strugo, ki enakomerno drvi na edini vrt, ki je v jeseni še urejevan. Ko te zgrabi mimogrede tok, nisi več sam svoj vodnik: ne moreš prehitovati niti zaostajati niti se obrniti ter pluti proti smeri. Tudi mravlje potujejo tako preko ceste, kadar se selijo. Velicasten je ta pohod iz mesta v naravo, pomemben obisk mrtvih, ko ob grobovih in zamirajoči rasti za hip prisluhnemo enemu izmed večnih vprašanj: smrt. Pač potolažen se vrača marsikdo z grobišč, kakor Grk, ki se je očistil pri nesmrtnih tragedijah.

Srečni so mrtvi! Kljub temu je prav, da jim posvetimo vsaj en dan v letu. Dragoceni spomeniki poleg lesenega križa: v grobu pa ni razlike. Spomeniki so naše žrtve mrtvim, torej namenjeni njim — a so spomeniki nam živim. Po njih ločimo bogatino od siromaka, ne veličino žrtve za mrtvega. Srečni so mrtvi, ker so vsi enaki! Živi se vračajo v tem oziru nekoliko razdvojeni; vendar tudi siromaku je dovoljeno, da na umotvorih uživa umetnost. To je zopet socialno!...

V srednji šoli me je gospodinja na ta dan zmerom navela, da sem nesel venec na grob njenega moža. Doraščal sem ravno. Mnogo sem opazil. Posebno pa tople, pečene kostanje v stojnicah ob poti. Deset za en dinar! Dinarja ni bilo, večerje ob praznikih in nedeljah nisem imel (ker gospodinja takrat ne kuhajo), tako sem lačen taval ves popoldan do večera. Gospodinja nisem hotel prositi za kostanj, sama se ni hotela spomniti. Doma bi jih bila polna košara! Zakaj so me iztrgali iz kmečke sreče? Danes srečujem v gneči kožuhov drobna telesca, slabo oblečena. Prezebajo in gladujejo. Oči strme v stojnice. Pridite k meni vsi, da vam postrežem s čimerkoli, da potlačim v sebi žalostni spomin, vam pa prikrasjam za trenutek jok na grobu nad vašo lastno usodo! Ne jokajte nad samim seboj, vi nedolžni, naj vam bo dobro, da boste želeli nazaj k sebi še onega, ki vam v grobu počiva. L. St.

Pokopališče Sv. Križa letos

Božja njiva pri Sv. Križu je letos sprejela nenavadno malo pokopanih v svoje naročje. To pa ne morda zaradi tega, ker ljudje manj umirajo, saj statistika v Ljubljani umrlih govori ravno nasprotno o tem, temveč zato, ker je med ljudmi nastala neka navada, da skoraj slehernega, ki umre v bolnišnici ali po drugih ljubljanskih zavodih, če le mogoče odpeljejo domov na domače pokopališče. Tako je bilo letos pokopanih v Ljubljani samo 985 ljudi. Prejšnja leta je bilo kar običajno, da je bilo vsak mesec pokopanih najmanj 100 ljudi na tem pokopališču. Med svetovno vojno pa je bilo seveda mrtvev nešteto več. Letošnje leto predstavlja za pokopališče Sv. Križa pravi meimik. Po dolgih letih smo dobili zaželeni tramvaj do Sv. Križa, ki se izvrstno obnese prav te dni. Dobili bomo tudi v kratkem času mrtliško vožo »Zale«, katere sedaj naglo gradijo in bodo v kratkem pod streho.

Skupno je sedaj na pokopališču Sv. Križa nad 46.000 pokopanih. To se pravi, da mesto mrtvih kaj hitro raste in ni daleč čas, ko bo na tem pokopališču pokopanih toliko ljudi, kolikor jih bo v mestu Ljubljani živih.

Nočemo pa, bratje, da bi bili vi nevedni o rajnikih, da se ne boste žalostili kakor drugi, kateri nimajo upanja. Zakaj, če verujemo, da je Jezus umrl in vstal, bo Bog tako tudi tiste, ki so zaspali, po Jezusu pripeljal obenem z njim. To vam namreč povemo po besedi Gospodovi, da mi živčiči, kateri ostanemo do prihoda Gospodovega, rajnikih ne bomo prehiteli. Zakaj sam Gospod bo ob povelju, ob glasu nadangelskem in ob božji trombi stopil z neba, in kateri so v Kristusu umrli, bodo vstali prvi; nato bomo mi živčiči, kateri bomo ostali, obenem z njimi odneseni na oblakih v višavo, Gospodu naproti, in tako bomo vedno z Gospodom. Tolažite se torej med seboj z temi besedami.

Sv. Pavel v 1. listu Tesaloničanom 4, 13—18.

Povedi mračni me grobar...

Zopet je zemlja napravila svoj krog okoli sonca in današnji dan je določen, da človeštvo premisli, koliko naših dragih se je poslovilo iz bitja in žitja in koliko smo jih zagrebeli. Katoličani smo in smo trdno prepričani o tem, da človek s smrtjo ne neha, temveč, da se preseli v drugo, boljše ali slabše življenje in da trupla pokopanih niso vse, kar smo izgubili, temveč verujemo, da je duša neumrjoča. Smemo biti žalostni, nikdar pa ne obupani nad izgubo svojih rajnih.

V naslednjem se mi, kot glasilo slovenskega naroda, spominjamo vseh nepozabnih Slovencev, ki so odšli v razdobju od lanskega praznika vseh mrtvih pa do letošnjega. Niso vsi, mnogo je izpuščenih, tudi takih, katerih imena so bila splošno znana. Upajmo, da smo zbrali vsaj najbolj važne osebnosti našega javnega življenja, pa tudi nekaj tihih delavcev in delavk, ki so živeli skromno, toda njihova delo je bilo tembolj učinkovito.

November

Tik pred praznikom Vseh svetih je umrl za služni načelnik gasilske čete in častni član Martin Šuster, posestnik in trgovec v Mozirju. — V Ljubljani pa je umrla hotelirka in posestnica Josipina Smid z Bleda. — V Celju je umrla 2. novembra restavratorka Fani Lehič. — V Ljubljani je umrl Anton Wolf, poštni uradni ravnatelj v pok., ki si je pridobil mnogo zaslug za slovenski šport. — V Mariboru je umrl 23 letni nadarjeni bogoslovec Pavle Potočnik. — V Uršnih selah na Dolenjskem je umrl šef postaje Miha Sušnik. — V Ljubljani je umrla Gina Kodre, soproga staroste Vseslovske gasilske zveze in blaga karitativna delavka.

— V Kranju je umrl kaplan in diplomirani filozof Hieronim Šavli. — Na Ježici je umrla Marija Pavlin, ki je 40 let zvesto služila svojemu gospodarju, upokojenemu župniku g. Koširju. — V Mariboru je umrla Vekoslava Cvetko, soproga šolskega upravitelja ter izvrstna vzgojiteljica. — V Zelenikah je umrla marljiva prosvetna delavka Tončka Gartnerjeva. — V Ljubljani je umrla ga. Hedvika Šturmová, soproga hranilničnega ravnanja, vneta javna krščanska delavka. — V Ljubljani je umrl Josip Andres, tajnik socialnega zavarovanja, zelo izvežban v socialni politiki. — V večnost je odšel dne 16. novembra v Ljubljani p. dr. Regalat Cebulj, bivši provincial frančiškanske provincije, globoko izobražen duhovnik, svetniškega življenja. — V Prežganju pri Litiji je umrla v visoki starosti Jera Gale, dolgoletna cerkvena pevka. — V Ljubnem v Savinski dolini je umrl priljubljeni kaplan Franc Murko. — V Mariboru je umrl frančiškan p. Anton Avbelj, izvrsten vzgojitelj. — V Svetini nad Mariborom je umrla ga. Anica Arhova, zelo dobra in izobražena žena. — V Kamniku je umrl odločen krščanski mož in organizator Anton Grzinič. — Smrtno se je ponesrečil z avtomobilom ljubljanski trgovec in posestnik Filip Bizjak. — V Ljubljani je umrl ugleden slovenski časnikar, publicist, tiskar in politik Albin Prepeluh. — V Mariboru je umrl župnik v St. Petru pri Mariboru g. duh. sv. Anton Tkave. Bil je izvrsten dušni pastir in vzoren narodni gospodar. — V Kandiji pri Novem mestu je umrl Janko Karlovič, ugleden podjetnik, znan zaradi svoje odkritosti in poštenosti. — V Zagrebu je umrla ga. Ana Podkrajškova, vdova po pokojnem pisatelju Franu Podkrajšku, znanem pod imenom »Harambaša«. Bila je plemenita in požrtvovalna delavka, zlasti na narodno obrambnem polju. — V Ljubljani je umrl dr. Ivan Högl, plemenit zdravnik, priljubljen med najširšimi sloji.

December

1. decembra je umrl v Ljubljani Ivan Bele, dolgoletni učitelj na Ledinu, profesor na Mahrovi trgovski šoli in državni realni, častnik francoske akademije ter ljubljanski meščan. Bil je izvrsten pedagog. Dokončal je 85 let. — V Ljubljani je umrl g. Mihael Kozamernik, strojnik pivovarne »Union« in ugleden krščanski mož. — V Tacnu pod Smarno goro je umrla ga. Marjana Rohas, vrla krščanska žena. — V Ljubljani je umrl podmaršal Jože Tomše, bivši general avstrijske vojske ter ves čas zaveden Slovenec. Bil je zadnji součeneec nadškofa dr. Jegliča. — V Spodnji Šiški

Med bogatimi grobovi niso redki tudi skromni grobovi, ki pa prav tako živo dokazujejo ljubezen do naših rajnikih. Še lepše pa učinkuje ob lepo očistem grobu dejstvo, da so preživeli počastili spomin rajnega z vencem vsesvetske akcije

je umrl Andrej Dolinar, bivši župan občine Smlednik ter ugleden mož. — V Celju je umrl v zgodnji mladosti zdravnik dr. Marjan Pogačnik, sin pokojnega slovenskega politika dr. Lovra Pogačnika in vrl katoliški fant. — V Ljubljani je umrl ravnatelj tobačne tovarne Ivo Tome. — V Studencih pri Mariboru je umrl p. Lovre Novak, izvrsten katehet in bivši gvardijan krškega kapucinskega samostana. Bil je ljubezniv značaj. — Žrtev avtomobilske nesreče je postala Justina Roževa iz Most. — V Clevelandu v Ameriki je umrl Peter Bizjak, star komaj 26 let. Bil je kristalen značaj, vnet za blagor bližnjega in za slovensko stvar. — V Ljubljani je umrla Tončka Cerarjeva, uradnica naše uprave in vrl katoliško dekle ter požrtvovalna delavka v karitativnih organizacijah. — V Ljubljani je umrl odvetnik dr. Viktor Abazizh, zelo spoštovan mož. — Na Blokah je umrl župnik Jože Švigelj, posebno znan kot duhovit ugankar. — V Podgorju v Istri je umrl g. Ivan Theuer-schuh, doma iz Tržiča. Pokojni je bil vnet duhovnik med našimi zamejnimi Slovenci. — V stiškem samostanu je umrl Jože Zupančič, dolgoletni zvest služabnik nadškofa dr. Jegliča. — Pri Sv. Jakobu v Slov. gorah je umrl Dominik Peklar, dolgoletni naš naročnik in odločen krščanski mož. — Konec decembra je umrl v Ljubljani plodovit slovenski pisatelj Franc Jaklič, šolski upravitelj v pok. Poleg vzgoje mladine in leposlovja je posvetil vse svoje življenje Dobrepolem ter je bil izvrsten zadržni delavec. Bil je tudi odlični katoliški mož. — Na Ježici se je ponesrečil 17 letni fant Andrej Doberlet. — V St. Vidu ob Taboru je umrl Anton Lukman, dolgoleten obč. tajnik in častni občan.

Grob dr. Karla Verstovška v Mariboru.

Januar

Na Navega leta dan je umrla v Ihanu Terezija Breznik, mati dr. Antona Breznika. — V začetku januarja je umrl v Braslovču Ivan Krasovec, trgovec in obč. odbornik, podpredsednik Savinjske posojilnice v Zalecu, izvrsten gospodar. — V Rečici ob Paki je umrla Marija Jeraj, verna katoliška žena, mati mariborskega profesorja dr. Jeraja. — V Seničnem pri Križah na Gorenjskem je umrl 84 letni bivši župan Joža Ahačič, vnet pristaš katoliške stvari. — V Sribiji je kot žrtev zahrtnega zločina padel mladi inč. Adolf Peklar, ki je bil pokopan na domačih tleh na Jesenicah. Sredi januarja je umrl univ. prof. dr. Alfred Serko, sloviti slovenski znanstvenik in profesor na medicinski fakulteti ter bivši rektor. Bil je priljubljen v vseh slojih, zlasti pa med dijaki. Bil je vedno značajan mož in zvest Slovenec. — V Mostah je umrl Alojzij Povše, zvest uslužbenec Jugoslovanske tiskarne. — Na Sladki gori pri Smarju je umrl Franc Rupnik, dolgoletni cerkveni ključar in zelo pobožen mož. — V Ljubljani je umrla Terezija Trampuš, stara 82 let. Doma je bila iz Vipave. Bila je zelo blaga katoliška žena in požrtvovalna javna delavka. — V St. Vidu pri Vipavi je umrl 98 letni konz. svetnik Matej Rebolj, biseromašnik, najstarejši slovenski duhovnik. Celih 53 let je verno pasel duše v Istri. — V Prečni pri Novem mestu je umrl 86 letni biseromašnik Anton Smidovnik, ki je 50 let vodil svojo faro. — V Planini pri Rakeku je umrl Vincenc Dolenc, župnik v poklju, vrl duhovnik. — V Zeleni Kapli na Koroškem je umrla 92 letna Katarina Piskernikova, odločna Slovenka, ki je vso številno družino vzgojila v zavednem slovenskem duhu. — V Ljubljani je umrla Terezija Jenko, znana javna delavka, ki je skoraj vse življenje posvetila skrbi za stike med Slovenci in Rusi in v povojnih letih za ruske emigrante. — V Smihelu-Stopičah je umrl duh. svetnik France Zitnik, goreč duhovnik. — V Prevorjah je umrl župan Martin Vrečko, ki se je udeleževal na mnogih javnih poljih. — Na Visokem pri Kranju je umrla zglebna katoliška mati Ivana Jagodje, mati škofijskega kanclerja. — V Ljubljani je umrl Karel Götzl, znan podobar in pozlatar, značajan katoliški mož.

Februar

V začetku februarja je umrla v Meži pri Dravogradu Marija Komauer, hotelirka, zavedna Slovenka, ki je v koroških bojih tudi mnogo trpela. — V Krškem je umrl Anton Sovrè, star 82 let, globokoveren mož, oče prof. Sovreta. — V Dekanah pri Kopru je umrl župnik Anton Slamič, moder in delaven dušni pastir. — V Mariboru je umrl Josip Raček, dimnarski mojster, bivši poveljnik mariborskih gasilcev in ugleden mož. — V Ljubljani je umrl Franc Luter, revizor v poklju, veren človek in zelo agilen in Vincencejevi konferenci. — V Ljubljani je umrl Karel Kirar, dolgo-

Zadnji dom našega velikega vladike nadškofa Jegliča

letni uslužbenec Jugoslovanske knjižarne, tih, skromen značaj in vesten delavec. — V Ljubljani je umrla Marija Babnikova, vdova po predsedniku višjega deželnega sodišča in vdova po Ignaciju Gruntarju, znanemu iz Gregorčičeve ode. Bila je pobožna katoliška žena. — Pri D. M. v Polju je umrl Edmund Kavčič, znan izumitelj likerja »Flor-jant«. Svoječasno je bil bogat mož, toda vedno socialno čuteč. — Na Jesenicah je umrl Mihael Oblak, aktivni sodelavec v celotnem katoliškem gibanju. — V Prevaljah je umrl Matej Riepl, dekan in konz. svetnik, javni delavec na vseh poljih. — Konec februarja je v Ljubljani umrl dr. Mihael Opeka, kakonik, sloviti pridigar, pesnik in nabožni pisatelj, gasilski kurat in splošni javni delavec. Dočakal je 67 let. — V Dražgošah je umrl Peter Frakelj, posestnik in ugleden delavec na katoliškem prosvetnem polju.

Marec

Na Jesenicah je umrl 1. marca upravnik carinarnice Miha Cop, bivši jugoslovanski dobrovoljec ter odločen narodni delavec. — V Ljubljani je v starosti 80 let umrl Peter Kosler. — Pri Moravčah je umrla Ivana Mal, vrla krščanska žena, mati zgodovinarja dr. Mala. — V Razvanjah pri Mariboru je umrla 95 letna Katarina Lobnik, vrla krščanska žena, ki je zapustila mnogo vnukov in pravnukov. — Dne 9. marca nas je zadela bridka vest o smrti našega dobrega in zvestega tovarša Zdravka Stangla, urednika »Slovenskega doma«, ki je v evetu mladosti postal žrtev napornega časnikaškega poklica. — V Mostah je umrla Marija Karpe, velika podpornica revežev in sotrudnica pri krščanskih dobroteljskih organizacijah. — V Ljubljani je umrl prof. Franc Jeraj, star 87 let, nekoč znan kot strog, toda najboljši profesor in vzgojitelj. — V Rihemberku na Vipavskem je umrl Ivan Sever, bivši župan, oče drž. pravdnika, značajan in zaveden krščanski mož. — V Ljubljani je umrla Ana Strojín, zglebna krščanska žena, mati ministra dr. Kulovca. — V Ljubljani je umrl banovinski uradnik Ivan Možina, ki je bil med svetovno vojno dodeljen jugoslovanskemu odboru v Ameriki, bil je dober časnikar ter se je stalno boril za pravice Jugoslovancev. Pri zasedanju banskega sveta je imel važne funkcije ter je bil listu »Slovenec« zelo naklonjen. — V Ameriki je umrl rev. John Plevnik, župnik in duhovni vodja katoliških Slovencev v Ameriki. V Ameriki je 41 let pasel duše naših Slovencev. Pred leti smo ga videli na obisku v Sloveniji. — V Ljubljani je umrla Franja Lavtizar, vdova po šolskem nadzorniku, plemenita žena in delavka na polju usmiljenja. — Na Dreti se je s splavom ponesrečil Martin Remie, gostilničar in lesni trgovec iz Smartna ob Dreti, ugleden mož in nekdanji koroški borec. — V Idriji je umrl msgr. Mihael Arko, tamkajšnji dekan, ki je bil 40 let v Idriji. Bil je vzor slovenskega duhovnika z vsemi lepimi lastnostmi. — V Lučah je umrla Neža Arničeva, tipična slovenska vrla mati. Eden njenih sinov je znani skladatelj Blaž Arnič. — V Radovljici je umrla Marija Meršol, ugledna katoliška žena, mati primarija dr. Meršola.

Ljubezen in hvaležnost do rajnikih se ne leskeče vedno le v marmornatih nagrobnikih, ki so često le mrtev odraz bogastva. Prava ljubezen se pokaže v negi groba pa naj bo še tako preprost. Križ iz svega peska, nasutega na rjavo zemljo in tri krizanteme dokazujejo to bolj prepričevalno kakor pa okrasje, ki leži morda drugje

April

Na Bohinjski Bistrici je v začetku aprila umrl **Frane Arh**, star 77 let. Bil je dolga leta župan in cerkveni ključar. — V Ljubljani je umrla **Frana Tavčarjeva**, dvorna dama in vdova po pisatelju in politiku dr. Tavčarju. Bila je ugledna javna delavka. — V Mariboru je umrl odvetnik **dr. Ferdo Lasič**, znana in ugledna osebnost. — V Jarenini je umrl prvi takmajšnji slovenski župan **Ignacij Zupanič**, star 85 let. Bil je odličen delavec na gospodarskem, katoliškem, prostvetnem in narodno-obrambnem polju. — V Ljubljani je umrl **Josip Černe**, podravatelj Banovinske hranilnice, kjer je služboval 45 let. Bil je zelo natančen in vesten uradnik. — V Kranju je umrla **Ivana Logarjeva**, vzorna katoliška mati in karitativna delavka. — V Ljubljani je umrl **Frane Kune**, fotografski mojster, eden izmed prvih Slovencev, ki se je bavil poklicno s to stroko. — V Ljubljani je umrl tiskarski faktor v pokopu **Frane Ojstriš**, izvrsten strokovnjak v grafični stroki. — V Kamniku je umrl banovinski zdravnik **dr. Mavrič Matjašič**, zglede katoličan in družinski oče. — V Novem Celju je pljučnica pobrala vršilca dolžnosti ravnatelja tamkajšnjega zavoda, mladega zdravnika **dr. Borisa Krištofa**, ki je bil veliko upanje, slovenske psihiatrijske znanosti.

Maj

V Mariboru je umrl prof. **Ivan Vesenjak**, bivši minister, župan občine Košaki, agilen delavec na vseh področjih našega katoliškega gibanja, so-delavec zlasti v Kmečki in županski zvezi. — V Linjah je umrl 78letni **Frane Petjak**, trgovec in gostilničar, vrl katoliški človek. Bil je več let župan te občine. — V Ljubljani je umrl vladni svetnik v p. **Frane Zupnek**, častni župan več krajevskih občin, ki se je kot svoječasni okrajni glavar mnogo trudil za napredek podrejenih mu občin in je tudi v pokopu izdelal več važnih načrtov v javni blagor. — V Mariboru je umrl **Fran S. Segula**, zlatomašnik, eden najstarejših slovenskih duhovnikov, dobrodušen in plemenit mož. Literarno je bil izredno plodovit. — V Begunjah pri Cerklji je bil župnik **Matej Ježek**, od svojih župljanov izredno obkovan. — V Ljubljani je umrl pisatelj **dr. Ivan Lah**, splošni na literarnem polju. Njegovi spisi so splošno znani. — V Ljubljani je umrl notar **Karel Pfeleweiss**, star 75 let. Bil je odličen pravnik in soustanovitelj društva »Pravnik«. — V Trbižu je umrl dekan mrg. **Valentin Kraut**, rojen 1849. Bil je zvest Slovenec. — Na Galjevici v Ljubljani je umrl **Alojzij Markovič**, dolgoletni uslužbenec Jugoslovanske tiskarne, globoko veren človek in skrben družinski oče. — V Pakem pri Borovnici je umrl 100letni **Jožef Jereb**, najstarejši faran te župnije. — V Frankfurtu je umrl univ. prof. **dr. Fran Žižek**, evropsko znamenit strokovnjak za statistiko. — V Radovljici je umrl ban. zdravnik **dr. Jan Voves**, ki je užival velik ugled med prebivalstvom. — V Zgornji Polskavi je umrl župnik **Frane Gartner**. Bil je goreč duhovnik. —

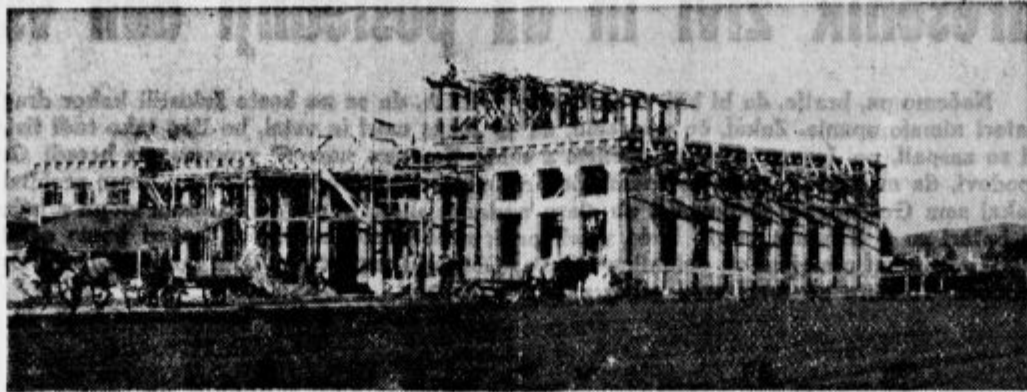
Vriskačji dojenček se še ne zaveda, da je ob grobu svojega očeta

Junij

V Mariboru je umrl častni kanonik in dolgoletni župnik pri Sv. Marijeti ob Pesnici **Jernej Frančič**, ki je bil 41 let skrben župnik svojim župljanom. — V Kokri pri Kranju je umrl župnik **Martin Dimnik**. Bil je blag duhovnik. — V Mariboru je umrl 72letni zaslužni orglarski mojster **Josip Brandl**. — V Kamniku je umrl pesnik in pisatelj **Radivoj Peterlin-Petruska**. — V Ljubljani je umrl podjetni stavbenik inž. **Fran Dedek**. — Na Koroški Beldi je umrla krščanska žena **Marija Smolej**. — V Ljubljani je umrl **Josip Abram**, župnik iz Pevme pri Gorici, vrl duhovnik in dušni oče svojim župljanom, plodovit pisatelj in prevajalec, zlasti iz ukrajinskega. — V Radovljici je v cvetu mladosti umrl **Jaka Vovk**, vzoren član ZFO. — V Mariboru je umrl tiskarski ravnatelj **Josip Ošlak**, v političnih krogih znana osebnost. — V Ljubljani je umrl **Andrej Gaberšek**, plodovit pisatelj in časnikar, nekoč eden vodilnih osebnosti političnega življenja na Goriškem. — V Ljubljani je umrl katehet **Frane Kogej**, bivši vojni kurat in med bojevniki zelo spoštovan mož. — V Leonišču je umrl višji zdravstveni svetnik v pok. dr. **Anton Schwab**, priznan slovenski skladatelj. — V Dornbergu na Goriškem je umrla teta tamkajšnjega dekana, 83letna **Jožeta Godnič**, ki je vse svoje življenje kot pridna Marta stregla gg. duhovnikom.

Julij

2. julija je v Struževem pri Kranju umrl šolski upravitelj v pok. **Ivan Kalan**. — V Starem trgu pri Slovenjem Gradcu je umrla veleposestnica **Helena Turčič**. — 3. julija je umrl slikarski mojster in gostilničar »Pod lipov« v Rajhenburgu **Alojzij Završnik**. Komaj 47letni mož je bil odbornik JRJ in podpredsednik obrtniške zadruge. — 3. julija je v Strugah umrla žena bivšega župana **Marija Pogorelec**. — 5. julija je v Mariboru umrl ing. **Josip Močnik**, rudarski glavar v Ljubljani. Prd vojno je služboval v Bosni, po vojni nekaj časa v Celju, dokler ni leta 1926. postal ravnatelj rudnika v Velenju, ki je pod njim izredno napredoval in tudi pridobil elektrarno. Njegovo visoko strokovno znanje ga je usposobilo za mesto rudarskega glavarja najprej v Zagrebu in nato do smrti v Ljubljani. — 8. julija je v Kranju umrl župnik iz Kreda na Primorskem **Vinko Aljančič**. — V Šoštanj je umrl, zadet od srčne kapi, dolgoletni »Slovenčev« naročnik **Mihail Kosi**. — 9. julija je utonil v Savi v Mednem petošolec **Milan Kastelic**. — 12. julija je v Ptuj umrl dr. **Vinko Škrabar**, notar v Ormožu. Pokojnik ima velike zasluge na arhološkem polju in je svoje izsledke ob izkopavanjih v Ptuj objavljval v domačih in

Zgradba »Zale«, ki bodo zgrajene po načrtu mojstra Plečnika, lepo napreduje. Pred pokopališčem so že sedaj »Zale« največja stavba in oko slehernega obiskovalca se za trenutek pomudi ob njih. Do konca novembra bodo »Zale« že pod streho, nakar bodo začeli graditi na vrhu za njimi lične kapelice, ki za sedaj predstavljajo edinstveno rešitev tega vprašanja

tujih strokovnih listih. — 13. julija je umrla v Mariboru **Anastazija Majcen**, mati veleindustrija. Bila je globokoverna in usmiljena žena ter vneta podpornica katoliškega časopisa. — 15. julija je umrl višji kontrolor drž. železnice pri tiskarni voz-nih kart v Ljubljani **Vladimir Vajda**, izredno izobražen mož, ki je znal veliko jezikov in se zlasti zanimal za zadržištvo. Njegovi energiji se je zahvaliti, da je 100 članov »Železniške družine« lahko zgradilo svoje hišice. — 19. julija je umrla v Kranju **Slavka Šavnikova**, lekarnarjeva vdova. Bila je velika dobrotnica revežev in cerkve. — V Knezdolu v trboveljski župniji je umrla splošno spoštovana **Cestnikova mama**, prava slovenska mati, ki je vzorno skrbela za svojo družino. Bila je globokoverna in za reveže vedno odprti rok. — 20. julija je v Kočah pri Slavnici na Primorskem umrl vikar v Trnju pri St. Petru na Krasu **Frane Svet**, komaj 27 let star. Pokojnika je odlikoval brezmejni idealizem in obsežno znanje. — V Kamniških planinah se je smrtno ponesrečil 29letni **Viktor Breje** iz Kamnika. — 21. julija je na Javorniku umrla **Marija Klinarjeva**, mati znanih prosvetnih delavcev **Franceta** in **Janka**. Bila je znana kot študentovska mati, pa tudi kot poverjenica katoliških listov in je katoliški stvari veliko koristila v svojem domačem kraju. — Na dunajski kliniki je umrl bančni inšpektor v pok. **Maks Zumer** iz Celja. — 23. julija je v Ljubljani umrl bivši strokovni učitelj in čevljarjski mojster **Karel Majec**. — 24. julija je na Gorici pri Radovljici bivši dolgoletni župan v Mošnjah in vešč kil-par **Ivan Resman**. — 26. julija je v Litiji umrl upokojeni sodni predstojnik **Ivan Huter**, ki je bil znan kot odličen jurist. — 25. julija je umrl v Begunjah pri Cerklji 85letni trgovec **Anton Bonaf**, ki je bil svojih soseski v gospodarskih rečeh prvi svetovalec. Leta 1908 mu je SLS ponujala celo državnoborski mandat, pa ga ni sprejel, ker je hotel ostati samo kmet. — V Zagrebu je umrl v 82. letu starosti slovenski rojak, vseuč. profesor **dr. Avgust Mušič**. Znan je bil kot filolog in poznavalec domačih in staroklasičnih jezikov. Bil je član Jugoslovanske akademije in na glasu evropskega učenjaka. — 27. julija je v Kamniku umrl nadučitelj v pokopu **Lovro Horvat** v 75. letu starosti. Bojeval je trde boje z Nemci na Koroškem kot narodno zaveden učitelj in je izdal tudi zbirko koroških narodnih pesmi, ki jih je veliko uglašil **Oskar Dev**. — 28. julija je na Jesenicah umrl **Filip Lazar**, star. posestnik, mizarski mojster in lastnik pogrebne zadruge. — 30. julija je umrl v Leonišču **Jožef Anič**, župnik in dekan v St. Jerneju na Dol. in banski svetnik za krški okraj. Bil je vnet duhovni pastir svojih župljanov, za katere je skrbel kakor za svoje otroke. Posebno velike zasluge ima za versko obnovo svoje župnije v Škocijanu pri Mokronogu. Tudi na združnem polju se je pošteno trudil in lahko pokazal na velike uspehe. — 30. julija je v 85. letu življenja v Ljubljani umrl podjetnik **Ilija Predovič**. Po rodu Uskok in grškokatoliške vere je začel z veliko podjetnostjo prekupevatv s prašiči. Svetovno znano je bilo njegovo pitališče na Selu, kjer je redil včasih do 3000 svinj. Njegove zasluge za rešitev stanovanjske bede v Ljubljani so velike, saj je samo na Selu zgradil 25 dvonadstropnih hiš s 500 stanovanji. — 29. julija je v Šmartnem v Tuhinju umrla **Agata Malenšek** v 73. letu starosti, vdova nadučitelja in vneta gospodarskega delavca. — 23. julija v Dodge City v Kansasu v Združenih državah severne Amerike je umrl župnik **Ivan Smolej**, doma iz Kranjske gore. Po desetletnem službovanju na Koroškem je odšel v Ameriko, kjer je župnikoval med Slovenci nad trideset let. Ustanovil je vse polno novih župnij, sezidal veliko cerkev, med njimi kot najlepšo cerkev sv. Trojice v Indianapolis, ustanovil šole in prosvetna društva med slovanskimi izseljenci. — V Vodicah je 31. julija umrl **Anton Koželj**, zvest naročnik katoliških listov, vse življenje skromen, otroško veren in nad vse marljiv.

Avgust

4. avgusta je umrl topniški polkovnik v pok. **Milan Bleiweis Trstenič**. — 5. avgusta se je smrtno ponesrečil **Jernej Špiljar**, gostilničar »Pri sodčku v Hrenovi ulici« v Ljubljani. — 3. avgusta je umrl na Dunaju upokojeni vladni svetnik **Emil Hochreiter**, ki je bil po materi Slovenec in je bil znan skladatelj. S p. Hugolinom Sattnerjem ga je vezalo odkritosčno prijateljstvo. — 15. avgusta je v Zagredu pri Stični umrl gostilničar in trgovec **Gorki Koželj**, sin spoštovanega trgovca v Mokronogu. Star je bil komaj 28 let. — Istega dne je umrl v Kozjem posestnik in bivši gostilničar **Frane Guček**. 90 let je bil naroden na »Slovenca«, »Slov. gospodarja« in »Domoljubca«. Dolga leta je bil obč. odbornik in trški župan. Znal je kot samouk lepo igrati na razne instrumente in je bil do revežev izredno usmiljenega srca. — Vrhniški vlak je 19. avgusta povozil 33letnega podjetnika **Ivana Kuclerja** iz Ligojne, ko se je vozil na motornem kolesu. — 20. avgusta je umrl v Ptuj tamkajšnji lekarnar **Bogo Orožen**. — V župniji Marija Naza-ze je umrl lesni trgovec **Anton Klančnik**. — V Lescah je umrl **Andrej Kapus**, oče župnika iz Leskovca. — 26. avgusta je v Škocijanu ob Klopinskem jezeru umrl tamkajšnji župnik in voditelj koroških Slovencev **Vinka Poljanec** v starosti 62 let. Po plebiscitu je ustanovil politično društvo za koroške Slovence ter je bil od 1921 do 1927 poslanec. Postal je predsednik Slovenske prosvetne zveze in svetnik Kmečke zbornice. Bil je sijajen govornik in izvrsten poznavalec koroške kmečke duše. Imel je 600 do 700 shodov. — V Kozani v Brdih je umrl istega dne trgovec in posestnik **Ivan pl. Reya**. — Istega dne je umrl v St. Ilju v Slov. goricah trgovec **Drago Swaty ml.** — 25. avgusta je umrl v 85. letu starosti gostilničar in lesni trgovec v Vel. vrhu **Jakob Kastelic**. Bil je 13 let župan občine Šmarje pri Ljubljani in zglede krščanski mož. — V St. Jakobu v Rožu je umrl pogumen narodni delavec **Valentin Zwitter**. — 26. avgusta je umrl 81letni posestnik v Paradižu **Ivan Kukul**, vzoren katoliški oče, ki je v domu rad pomagal z nasveti.

September

1. septembra je umrl gimnazijski profesor **Anton Bartel**, odličen pedagog, pisatelj in leksikograf. Pomagal je Peteršniku pri sestavi slovarja in priredil nanovo Janežičev slovar, ki se tudi po njem imenuje. — V Štajmerjevem domu je 1. septembra umrl vodja kemičnega laboratorija KID na Jesenicah ing. **Ignacij Haiser**. Bil je svetovnoznani strokovnjak, ki mu je celo danska vlada ponudila vseučiliško stolicu za rudarstvo v Kodanju. — 4. septembra je v Radovljici umrl 74letni **Josip Turk**, okrajni šolski nadzornik v pok., odličen sudjar in organizator gasilstva. — 16. septembra je umrla 76letna **Marija Tehovnik**, gostilničarka v Dravljah. — 19. septembra je umrla **Marija Maister**, vdova zaslužnega slovenskega generala in pesnika. Bila je zavedna Slovenka, ki je zvesto spremljala možovo delo in vzgojila otroke v dobre Slovence. — Istega dne je v Strugah umrl 77letni mizar in posestnik **Matevž Ferkulj**, odločen krščanski mož. V Pragi je umrl **Ciril Globočnik**, oče akademskega slikarja **Olafa G.** — V Varaždinu je umrl v starosti 60 let upok. sanitetni podpolkovnik iz Ljubljane **dr. Ludvik Debeljak**, ko se je mudil pri svojem bratu kanoniku. — 22. septembra je v Kamniku nenadno umrla 43letna **Cecilija Stele**, globoko ver-

»Navje«, ggj zaslužnih mož

Mrtvih dan v Celju

»Na tisto tiho domovanje, kjer mnogi epe nevdramno spanje, se ozira v tem času oko slehernega zemljana, ker pač spe na tem domovanju znanci ali svoji, s katerimi ga je vezala usoda. Nehate se ob spominu na te drage zamislili v preteklo dni, ko so vsi ti bili ob domačem ognjišču ali v prijateljski družbi, sveči in čili, pa so odšli v večno počivališče. Ob takih mislih se pač v tvojem ercu nekaj stisne, kakor da bi se nekaj znova utrgalo in hotelo daleč proč, in ti sam postaneš pust in otožen, kakor je pač prav te dni pušto in žalostno pozno jesensko vreme, ki prinaša na svojih perutih spanje, nevdramno spanje vsemu stvarstvu.

Tudi mi Celjani se spominjamo v teh dneh vseh svojih, »ki bili so, živeli so kot mi, a ni jih več,« vseh teh, ki so našli svoj poslednji dom tam na oni strani Jožefovega hriba med senčnatimi gozdovi, katerih vejeve štešeti pokojno poslednjo uspravanko, pa na drugi strani, na prijaznem griču Spodnje Hudinje, kjer boža poletna sonce s svojimi blagodejnimi žarki uvenece vence in cvetje... Ze od daleč naznanjajo ta kraj smrti močnejše ciprese, s peskom posuta pota, krašni spomeniki in urejeni grobovi. Pa tudi v mestu so našli poslednji dom na blagoslovljenem prostoru celjskih cerkva civilni odličniki iz preteklih dob. Tako v opatijski cerkvi, kjer so še danes vidni spomeniki, vzdani ob zunanji strani cerkvenega zidu, tako tudi ob cerkvi sv. Maksimiljana v Gaberju. Ob tej cerkvi nam pripoveduje stara legendarna zgodba, da je tu dal svoje življenje za sv. vero škof Maksimiljan. Na mestu, kjer so svetnika obglavili, je verno ljudstvo postavilo cerkev. Glava sv. škofa se je kotalila po mli vzetini in tam, kjer je obstala, stoji danes čedna kapelica.

V Marijini cerkvi hranijo še danes za stekleno pregrado stranskega oltarja lobanje celjskih grofov, onega močnejšega rodu, ki je imel v oblasti precejšen del današnjega jugoslovanskega ozemlja in čigar oblast so kazale tri zlate zvezde na modrem polju grba močnejših Celjanov. Danes pa je od te slave ostalo le še golo zidovje, ki na etrmem hribu kipi v nebo in priča o slavni preteklosti, in lobanje v Marijini cerkvi, ki tudi tebi kličejo s svojim nemim, a močnim glasom: »Memento mori!« Slaven del celjske zgodovine, ki ga je dokončal Fric »danes grofje celjski, a nikdar več!«, in čigar spomin na vse te dni še živi za etekleno šipo stranskega oltarja v Marijini cerkvi.

Toda v teh dneh ne misliš taliko na slavno preteklost, na minule dni, ti dnevi, ki so posvečeni spominu na mrtve, te vodijo tja, kjer vlada vse leto mir in tišina, tja, kjer se polega in zamira mestni hrup in trušč... Meščani se bomo podali na mestno pokopališče, kamor vodi lepa cesta iz mesta, pa tudi sem iz Teharij. In že od daleč nas bodo pozdravile košate ciprese in vrbe žalujke, zlasti pa svetopisemsko zagotovilo nad vhodom v dom mrtvih: »Jaz sem vstajenje in življenje!« Tu se bomo pomudili ob gomilah svojcev in jim pri-

na učiteljica. 24. septembra je v Turnišču pri Ptuj umrl graščak **Rudolf Warren-Lippit**, ki je užival mednarodno sloves kot izvrsten konjerec. Bil je tudi predsednik Centrale dirkalnih društev v naši državi in ima velike zasluge za razvoj toplokrvne konjereje na Murskem Polju. — 25. septembra je v Predvoru umrl v starosti 60 let veleindustrijec iz Stare Loke pri Škofji Loki **Frane Dolenc**, ki je zlasti podpiral umetnike in nakupil tudi skoraj vsa Groharjeva dela. — Na Vrhniki je umrla **Marija Grom**, dobrotnica revnih in mati vodje eksportnega urada v Ljubljani. — 28. oktobra je v Kamniku umrl 79letni trgovski vrtnar **Anton Flere**. — Dne 29. septembra je v Gornji Radgoni umrl **Janko Čirič**, predsednik nadzorstva gornjeradgonskih občinskih podjetij, posestnik in gostilničar. — Dne 30. septembra je v Ljubljani umrl največji pkovski mojster **Frane Dolinar**. Bil je predsednik pekovske organizacije v najtežjih povojnih letih. S pridnostjo se je povzpelo od vajenca do prvega mojstra v Ljubljani. Dober do svojih uslužbenec, dobrotnik revežev, študentov in cerkva. — V Batujah na Goriškem je umrl tamkajšnji dolgoletni župnik **Ignacij Leban**.

Oktober

1. oktobra je na Jesenicah umrl posestnik in lesni trgovec **Anton Kunčič**. Istega dne je v Izla-kah umrl upokojeni duhovnik **Valentin Majar**, plodovit cerkveni prevajalec in pisatelj, ki je služboval večinoma v Istri. — 3. oktobra je v Katarji pri Samoboru umrl upok. župnik **Alojzij Rudolf**, bivši župnik v Catežu ob Savi, v starosti 74 let. — 4. oktobra je na Jesenicah umrl 69letni delavec **Stefan Veber**, bivši občinski odbornik, predsednik JSZ in izvrsten govornik. — V celjskem kapucinskem samostanu je umrl 22 let stari bogoslovec br. **Pavlin Zagar**, svojim sobratom zgled popolnega življenja. — 5. oktobra je umrl msgr. dr. **Jože Debevec**, pisatelj in urednik »Doma in sveta« ter ravnatelj uršulinske gimnazije. Najbolj znan je postal s svojim klasičnim delom iz študentovskega življenja »Vzori in bojki. Prevedel je Dantejevo »Božansko komedijo« in pisal temeljite kritike. Bil je moč širokega obzora in dober za dijače in revne. — 5. oktobra je v Šoštanju umrl upok. ravnatelj in posestnik **Frane Gorjanc**. — 8. oktobra je umrla **Lucija Ješe**, soproga industrija v Trzinu. — Istega dne je na Jesenicah umrl trgovec **Ignacij Morič**, nekdanji občinski odbornik, v starosti 70 let. — V Ljubljani je umrl **Jože Rojina** star., krojaški mojster in hišni posestnik. — 11. oktobra je umrl v ljubljanskih krogih dobro poznani član opernega zbora **Zorko Bekš**. — 15. oktobra je v Ljubljani umrl profesor **Josip Marn**, odličen steno-graf. — V Idriji je umrla mati ljubljanskega kateheta **Franciška Pivk** v starosti 80 let. — 16. oktobra je umrl upok. primarij dr. **Jan Harpf**, ustanovitelj bolnišnice v Slamenjem Gradcu. — V Ljubljani je umrl dolgoletni uslužbenec Jugoslovanske tiskarne **Janez Valentinič**, prijeten družabnik in odličen lovec. — V Mojstrani je umrl posestnik in gorski vodnik **Peter Kovač** v starosti 83 let, ki je bil v teku življenja 200 krat na Triglavu. Pri Sv. Juriju ob Taboru je umrl upok. železniški uradnik **Kajetan Kobale**, posestnik in dolgoletni cerkveni ključar. — 17. oktobra je v Metliki umrla **Regina Bano**, vdova sodnega uradnika in mati banskega tajnika. — 16. oktobra je v Gorici vasi pri Ribnici umrl 80letni **France Hönigmann**, posestnik in oče župnika v Bukovčici. — 20. oktobra sta umrla upok. župnika **Frane Pavlin** na Mali Loki pri Ihanu in **Peter Koprivec** na Brezjah. Pavlin je bil 18 let župnik pri Sv. Vidu na Cerklno, Koprivec pa 20 let župnik v Svibnem in 13 let v Breznici. — Istega dne je umrl v Ljubljani višji inšpektor državnih železnic v pok. **Karel Sajovic**, bivši ljubljanski občinski svetnik. — 20. oktobra je umrl tudi posestnik **Frane Debevec**, cerkveni ključar v Begunjah pri Cerklji. — V Železnikih je umrla 68letna **Ana Benedičič**, dolgoletna cerkvena pevka in dobra mati. — 23. oktobra je v Ljubljani umrl odvetnik dr. **Ivan Slibar**. — V Winklemu na Koroškem je umrl 80letni **Rudolf Zak**, vedno zaveden Slovenec in večkratni predsednik prosvetnega društva na Prevaljah.

Grob dr. Vatroslava Oblaka v Celju.

Nekaj spominov iz prevratnih dni leta 1918 na jeseniškem kolodvoru

Jesenški kolodvor, kot prva velika dispozijska postaja neposredno za fronto je opravljala med vojno in ob prevratu velikanski promet. Kako smo to zmogli prve dni ob prevratu, navezani sami nase, brez vsake neurečice, temu se še danes čudim. Ali nepopolno navdušenje in moje izvrstno osebnost je tiste dni zmoglo vse. Šlo je.

Še 28. oktobra 1918 nismo na Jesenicah vedeli nič gotovega. Vedeli in slutili smo, da se c. kr. stavba majo in podira, ali govoriti in zvedeti se ni moglo ničesar pozitivnega, ker smo bili do zadnjega pod stalem in silnim pritiskom prošle »Bahnhofkommande«. Iz Ljubljane so sicer prihajale posamezne vesti, previdno povedane zanesljivo.

Bilo je v torek, 29. oktobra ob pol 9 zjutraj, ko me v uradu pokliče iz tovarne po telefonu komerc. uradnik, sedaj že pokojni g. Klinar in mi v eni sapi zakliče: »Francelj, pripravi cilindar, ob 9 naredimo obhod. Avstrija je kapitulirala.« Jaz na to: »Za Boga, od kje pa veš to?« On: »Vem, na obhodu in shodu se bo nam to natančno povedalo. Le hitro in korajžno naprej, ne bojmo se nikogar!«

Ob 9 sem bil že pred tovarno. Tvegano gor ali dol, ta novica je zvenela kakor angeljski glas. Bila sta tam že Franc in Jožef Klinar, oba uradnika takrat nemške tovarne in za njima še mnogo moč.

Ko so pa ljudje zvedeli, za kaj gre, je sprevod sprotil naraščal tako, da je na prostor pred kolodvorom došla še prav impozantna množica ljudi. Tu je bil manifestacijski prostor. Med množico so prinesli iz sosedne gostilne mizo, na katero se je zavijtel nepozabni dr. Franc Kogoj, jeseniški zdravnik, ki je v krasnem, temperamentnem govoru pojasnil ljudem, za kaj gre. Po njegovem govoru je nastal tak val navdušenja in vzklivanja, kakršnega nisem doživel ne prej in ne pozneje še kdaj. Pesmi »Hej Slovanci!«, »Onomamo« so donele proti stenam Možaklje. Ljudje so jokali od veselja.

Kmalu nato se prikaže na tej mizi še ena mala miza in na ta vzvišeni prostor spleza duhovnik, mislim, da je bil dr. Arnejc. V istotako temperamentnem govoru nam je le-ta naznanil nekako oficalno vest, da je došla brzjavka, da je Avstrija kapitulirala, da z današnjim dnem Avstrija za nas ni več. Pot v Jugoslavijo je tedaj prosta. Svobodni smo!

Kako nam je pa tedaj bilo, se ne spominjam več. Neka neverjetna, nepozabna eladka omotica se nas je vseh polastila — občutek neke neslutene, prevelike sreče.

Razhajali smo se počasi, vsaki na svoje delo. Dnevi so bili takrat mrki, po dolini in Možakljah so se vlačile poznojesenske megle, a v naših srcih je bilo jasno in toplo.

Kmalu sem se vrnil v pisarno, zazvonil telefon. Načelnik postaje me kliče k sebi. »Zakaj ste se brez dovoljenja odstranili iz službe?« me v tla gledajoč vpraša. »Gospod inšpektor,« mu odgovorim, »vem, da ni bilo po predpisih, ali mislim, da uvidite izreden zgodovinski položaj in naše občutje, kar me gotovo oprošča od malenkostnega prestopka.« — »Nun gut,« pravi in se strti ušede in zatre v svojo pisalno mizo, premišljuje, kako se je danes podrl most do Jadrana, katerega en steber se je čutil in. Reče: »danes že mrtev.«

Do večera tega dne je bilo uradovanje še nekako cesarsko-kraljevo avstrijsko. Kar naenkrat pa so pričele iz Ljubljane prihajati slovenske brzjavke. Tedaj se je pa pričelo zares. Narodna straža je že pomotoma zasedla kolodvor. Tuji uslužbenci in vojaštvo je začelo zapuščati svoje postojanke in odhajati proti severu. Transporti bežečega, vračajočega se vojaštva s fronte so se valili proti Jesenicam. Drugi dan je bilo uradovanje na kolodvoru že v slovensčini.

Nekako ob 10 je prišla zadnja nemška brzjavka s tržake direktije, s katero sem bil imenovan za načelnika postaje in mi je bilo naročeno, naj skrbim za nemoten prevoz transportov. S tem je umolknila ta direktija. Bili smo sami na sebi navezani.

Jesenški kolodvor je začel biti pozorišče in priča tako burnih dogodkov, kakor jih more povzročiti le razsulo armade velike države. Na izmučenih in seštranih obrazih vojakov je bilo vendar več veselja kot žalosti. Vrstili so se kot v filmu neprestano prizori vseh vrst človeškega občutja. — Nepozabni!

Naj navedem samo nekaj od teh. Ura je dve popoldne. Iz Podrožice telefon: »Sedaj se je odpeljal transport nekega ogrskega bataljona. Do zob so oboroženi, na prvem vagonu je strojnica, pripravljena za strel. Ne poizkusite jih razorožiti, drugače bo neereča.« Zaradi tega pri vozu tega vlaka ni bilo razen prometnika in mene nikogar. Se nama je bilo malo čudno pri srcu. V resnici, na prvem vagonu sedi vojak pri strojnici, na ostalih vozovih vojak ob steni s puškami. Komandant pride takoj k meni in vpraša, če bo dobilo moštvo kaj menaja. »Seveda«, sem mu odgovoril, »saj imamo za transporte pripravljeno kuhinjo.« Vojaštvo je videlo naš navidezno mirni kolodvor; počasi so prihajali šarže e ekodelicami. Kar naenkrat pa začujem velik ropot ob vlaku in vidim, kako se kopijo puške zmetane na kupe. Kaj se je zgodilo? Neke mlad, majhen, a korajžen fant naše narodne straže je skočil nenadoma med vojske in zaklical: »Vojske je konec, puške stran! Nahruljeni vojak je resnično vrgl puško iz vagona, za njim drugi in še ostali iz drugih vagonov. V nekaj minutah je bila razorožitev opravljena.

Pa še en, za nas veseli dogodek. V prvih popoldanskih urah mi naznani telefonist, da zadržujejo v Podrožici dr. Korošca in njegovega tavnika dr. Žerjave, ki se vračata iz Zeneve. Grem takoj k telefonu in pokličem postajenačelnika, s katerim sva bila dobra znanca. Vprašam ga, kaj je na stvari. Res je, pravi, ne vem pa, zakaj jim ovirajo vožnjo. Jaz na to: »Dragi P. P. Povej vašim ljudem, naj bodo pametni in naj ne delajo nikakih ovir gospodoma, katerim se mudi. Naj jih puste takoj na Jesenice; da jim poseben vlak na razpolago. Naj pomislijo, da

mi z vašimi ljudmi lahko nekaj podobnega ukrenemo. Jih imamo še mnogo tu.«

Pa je zaleglo, kajti v kratkem smo dobili obvestilo o odhodu vlaka iz Podrožice. To je bilo res vesel dogodek za nas. Tako radi bi jima napravili prav slovesen in svečan sprejem, ali časa je bilo premalo. Na hitro smo dobili nekaj fantov in žena v narodnih nošah, zbrali nekaj pevcev in ne kolodvorsko postajo izobesili dve slovenski in eno ameriško zastavo. Obvestili smo tudi Jeseničane, ali žal, vse premalo se jih je moglo v tem kratkem času zbrati. Vlak je bil kmalu tu. Ginjeni in srečni smo pozdravili naša draga rojaka. Pevci so zapeli nekaj pesmi. Po kratkem postanku med nami sta gospoda stopila v naš poseben vlak ter se odpeljala proti Ljubljani in Zagrebu, kjer sta morala biti še isti dan.

Fr. Kunaver.

Naši železničarji zborujejo

Klub železničarjev JRZ v Ljubljani je imel v nedeljo, 30. oktobra t. l. širšo sejo upravnega odbora, katere so se udeležili vsi predsedniki klubovih poverjenih na progi. Seja je bila zelo živahna in zanimiva, posebno še, ker je na njej podal izvršno poročilo o notranji politiki minister g. dr. Milha Krek. Razumljivo je, da je omenjal tudi volitve narodnih poslancev. Jasno in odločno je pozdravljal, da bo zmaga JRZ pri volitvah 11. decembra silajna, poraz združene opozicije pa katastrofalen. Drugače biti ne more. Noben razsoden in trezen državljani ne more in tudi ne sme za hip želiti, da bi dobili državno krmilo v roke ljudje tako nasprotnih si nazorov in načrtov glede notranje in zunanje politike v naši državi, kakor jih sedaj oznanjajo voditelji na Mačkovi listi. Delo sedanje vlade je v vsakem oziru tako pozitivno in konstruktivno, da bi bilo škoda vsake besede, ki bi jo o tem izgubljali z nasprotniki naše stranke. Napredek na vseh poljih gre nevzdržno naprej. Zato pa ne bo nihče vodil v naši državi tako usodne razdiralne, uničevalne in za obstoj države tudi skrajno nevarne politike, kakršna je bila pod prejšnjim režimom. Tisti časi so minuli in se ne bodo več vrnili, o tem so prepričani tudi vsi odločujoči politiki v inozemstvu. Naj torej nihče ne dvomi, da bi se mogel sedanjim kurz vladne politike na kakršen koli način sploh spremeniti. Popolnoma izključeno pa je, da bi vodili usodo države še kdaj ljudje, ki so se izkazali že kot popolnoma nezmožni. S pozivom na intenzivno in korajžno agitacijo za zmago naših kandidatov je g. minister zaključil svoj zanimiv govor, ki so ga navzoči živahno odobrvali.

V drugem delu širše seje upravnega odbora so se pa obravnavala razna pereča vprašanja o železničarskih zadevah. Videlo se je, kako potrebni so taki razgovori, da se zaupniki kluba in proge informirajo o vsem, kar jih zanima, teži ali jim ni jasno, na drugi strani pa je potrebno, da dobi tudi ožji upravni odbor točno sliko o razmerah na progi. Seja je bila zaključena v vsestransko zadovoljnost. Pri tej priliki se je zelo zanimal za železničarske zadeve tudi senator g. Smodej in obljubil svojo pomoč pri reševanju raznih še nerešenih vprašanj.

Notarska zbornica je poslovenila ime

Ljubljana, 31. oktobra. V nedeljo je bil v justični palači v Ljubljani redni letni občni zbor slovenskih notarjev, na katerem so obravnavali vse važnejše stanovske zadeve. Poleg drugih za notarski stan pomembnih sklepov so sprejeli tudi predlog, da se bo uradni naslov notarske organizacije odslej glasil »Notarska zbornica«, kakor je to že bilo, namesto sedanjega »Javnobiležniška komora«. Čeprav je predlog pri nekaterih notarih naletel na nerazumljiv odpor, je bil vendar z veliko večino in odobravanjem sprejet. Ta odločitev slovenskih notarjev je hvale vredna, javnost zanima le, komu je bilo do tega, da je stanovska organizacija slovenskih notarjev sploh kdaj morala spremeniti svoje prvotno ime.

Zadnja pot dekana Krančiča

Kakor je bilo lepo njegovo življenje, tako lep je bil tudi dan njegovega pogreba. Z deviškim nametom. Okrašene planine so zabletele v zgodnjem dopoldnevu, ko so se zbirale množice vernikov na pogreb svojega dušnega pastirja. Nena- vladno tiho je bilo to jutro v sicer tako živahnem ljubenskem trgu. Delo na polju je povsod počivalo. Vsa fara se je zagnila v črno. Spreveda se je udeležilo 28 duhovnikov, okrajni načelnik gornjegrajski, zastopniki trške občine z g. županom na čelu, zdravnik g. dr. Arh, gasileška četa, Marijina družba, solari z učiteljstvom in cerkveni pevci. Pri tem smo opazili zelo častno število maskih, ki so rajnega g. dekana tako zelo spoštovali. Ob pol 11 je g. stolni kanonik g. Mirt iz Maribora blagoslovil truplo pred župniščem ob asistenci dveh ljubenskih kaplanov. Sprevod je krenil v župno cerkev, kjer so duhovniki odpeli žalne jutranjice in hvalnice, cerkveni pevski zbor pa žalostinke. Nato se je začela pomikati dolga procesija proti Rosuljam. G. kanonik dr. Mirt je v lepem cerkvenem govoru razgrnil pred poslušalci vso lepoto duhovniškega življenja. Posebno je naglasil velike dneve vsakega duhovnika, to je mašniški dan posvečenja in pogrebni dan. Po žalni sveti maši se je razvrtel pogrebni sprevod na pokopališče. G. dekan je pokopan na severni strani cerkve poleg svojega prednika župnika Dekortija. Ob grobu se je poslovil v imenu duhovščine dekanekki upravitelj, duh. svetnik in župnik iz Zgoranje Rečice ob Savinji, g. notar Kosenina, šolski upravitelj Franc Kolar v pesniško vezani besedi v imenu učiteljstva in šolske mladine, g. Tesovnik za Prosvetno društvo. Se pesem cerkvenega zbora, solze žalostnih faranov in lepo cvetje je zagnilo prezdognji grob. Bog daj večni pokoj zvestemu duhovniku!

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnih »Franz-Joseflove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Akademija v proslavo praznika Kristusa Kralja v Mariboru

Maribor, 31. okt.

Članstvo mariborskih odsekov je svoj fantovski praznik Kristusa Kralja dostojno proslavilo. Zjutraj se je mladina v velikem številu zgnila okrog obhajalnih miz, zvečer pa se je polnoštevilno udeležila proslave, ki jo je ob svoji 5letnici priredil odsek Maribor I. Dvorana Zadržne gospodarske banke je bila zasedena do zadnjega kotička. Prireditve so je udeležili tudi prevzvišeni g. škof dr. Ivan Jozef Tomažič, stolni prost g. dr. Wraber, kanoniki msgr. Umek, dr. Zagar in Janežič. Med drugimi odličniki smo opazili tudi mestnega župana dr. Juvana, senatorja dr. Schaubacha, ravnatelja Prijatelja in dr. Jeraja. Akademijo je otvorila zborna deklamacija članov Prisega Kristusu Kralju. Sedile so telovadne točke članov in mladcev, solospjev, simbolična vaja »Morska zvezda«. Slavnostni govor je imel predsednik odseka Mirko Geratich, ki je uvodoma omenil, da slavi odsek petletnico svojega obstoja, v nadaljnjih izvajanjih pa je poudaril, da hoče mladina, ki se zbira v fantovskih odsekih, delati, da zavlada Kristus Kralj v vsem zasebnem in javnem življenju. Navdušeno so bile sprejete besede prevzvišenega, ki jih je nasloval na mladino ter jih bodril k vztrajnemu delu za krščanska načela. Z zborna deklamacijo »Kraljevo znamenje« je bila zaključena lepo uspeša prireditve, nakar je vse občinstvo navdušeno zapelo himno »Povsod Boga« in himno slovenskih fantov.

Nova šola v Retečah blagoslovljena

30. oktobra je bil za Reteče praznik, ki bo ostal vsem Retečanom za dolga leta v spominu. Blagoslovljena je bila nova šola — štirirazrednica. Razumljivo je, da je bila ta dan odeta v zelene in pozno jesensko cvetje. Ob pol dveh so bile v župni cerkvi pete litanije, nato se je razvil dolg sprevod ob zvokih koračnice, ki jo je igrala godba iz Svetla pod taktirko g. Dolinarja. Pred novo šolo se je sprevod ustavil, na govorniški oder je stopil domači župan g. Avguštin, ki je najprej pozdravil zastopnika zadržanega bana, načelnika g. dr. Sušnika, okrajnega načelnika iz Škofje Loke g. Kalka, dekana in kanonika iz Stare Loke g. Mraka, šolskega nadzornika g. Hraštla, inženirja g. Navinske, priljubljenega svetnika g. Meršola in končno okoliško učiteljstvo, ki se je prireditve udeležilo v častnem številu. V lepem cerkvenem govoru je dekan g. Mrak razložil pomen tega praznika, nato je moški zbor zapel znamenito Foersterjevo kantato »Ako Gospod ne zida hiše«. Ob asistenci domačega župnika g. Štularja in svetnika g. Meršola je nato g. kanonik blagoslovil šolo. Sledilo je petje mladinskega zbora, ki ga je vsa množica sprejela s toplo hvaležnostjo. G. načelnik dr. Sušnik je v imenu g. bana čestital rešetkim faranom, ki so dobili tako moderno šolsko poslopje. Govoril je še domači šolski upravitelj g. Lovro Rozenčan, ki je orisal razvoj šolskega vprašanja v rešetki župniji. — Po končanih govorih je godba zaigrala državno himno, nakar je bila slovesnost pred šolo zaključena. — Sprevod je šel nato pred novi Zadržni dom, ki je bil tudi blagoslovljen. Potem se je v obeh domovih razvila družabna veselica.

Kranj

Prosvetno društvo v Kranju bo uprizorilo v soboto 5. in v nedeljo 6. novembra na odru Ljudskega doma dramo »Zadoščena krivda«. Igra je primerna za sedanji čas, saj se ravno na praznik vernih duš dan odigra najpretrsljivejše dejanje drame. Predstave bodo v soboto ob 8 zvečer in v nedeljo ob 4 popoldne. Predprodaja vstopnic v trgovini Hinko, poleg Ljudskega doma.

V pijanosti sta metala kamenje v potniški avtobus. Ko je peljal v nedeljo večer potniški avtobus, last g. Gorčičana iz Trzica, poimke v Ljubljano, je priletel v Polici pri Naklem v prednjo šipo velik kamen in jo zdrobil. Sofer je voz takoj ustavil in skočil iz njega ter videl dav moška, ki sta skušala pobegniti. Sofer je pograbil nekega A. F. in ga odvedel v avtobus, drugi pa mu je ušel. A. F. je bil očividno zelo pijan in seveda ni slisal zbadljivk, s katerimi so ga potniki obsipali, šele ko se je avto ustavil pred kranjsko žandarmerijsko postajo, se je A. F. spomnil, da je prišel navzkriž s para-

Nekomu v spomin

»De mortuis nil nisi bene.«

Težko me je presunilo, ko sem zvedel za tragedijo, milo pa se mi je storilo, ko sem v sobotnem »Slovenec« bral »kruta usoda nam je nepričakovano iztrgala ljubljeno...« Ne metati kamenja na njegov grob — vsak grob je nekaj svetega. In prepričan sem, da bodo na predvečer dneva vseh mrtvih tudi na njegovi gomili žalostno klonile svoje glavo bele krizanteme in plapolale svečke. Ljubezen vse odpušča in gre preko groba, mrtve pa naj sodi le Bog, ne ljudje. Samo On, ki edini ve, kaj je bilo vzrok temu, kaj se je zrušilo v njegovi notranjosti, da se je zatemnila zavest in razsodnost. Moralo je biti nekaj hudega, kakor če se sredi brezvezne noči naenkrat zablika, da postane še bolj tema in je človek naenkrat kakor slepec. Bil je tudi on človek, kakor vsi, tvor razmer, še občutljivejši kot drugi, človek z vrlinami in slabostmi, ki brez njih ni nihče. Zato je tudi njega škoda, zelo škoda. Bogat talent mu je bil dal Bog, zmoglosti, ki jih nima vsak povprečnež. Tako rekoč samouk — eo je sam izobrazil in temeljito podkopal, da je bil izborn delavec. Dober, uslužljiv nasproti ljudem, je pa imel nekaj mističnega na sebi. Hudo ga bo pogrešala družinica, kateri je bil dober mož in oče. Morda preobčutljiv, nekaj posebnega je moralo biti, da ga je tako zadelo in mu spodneslo tla. Človeški sodbi te odtujen — naj mu bo božja milostna! Slivniški.

Grob dr. Antona Medveda.

Iz Julijske krajine

Duhovniške vesti. V četrtek, 27. oktobra je bil pri knezo nadškofjskem ordinariatu v Gorici umeščen za idrijskega dekana msgr. Lojze Filipič, župnik in dekan v Grgarju. Prav iskreno častitimo in želimo obilo božjega blagoslova novemu duhovnemu očetu idrijske kotline! — Za župnega upravitelja na Vrabčah na Vipavskem je bil umeščen J. Dorbolo. Gospod Dorbolo je beneški Slovenec, ki je pred leti prišel v našo nadškofijo in je bil nazadnje župni upravitelj v Zgoniku na Krašu. Od tam je šel za vojaškega duhovnika v Abesinijo, odkoder se je pred kratkim vrnil.

Kobarid. Pred kratkim je priobčil »Slovenec« dopis iz našega trga, v katerem je bilo izraženo mnenje, da se asfaltiranje državne ceste proti Bovu in Trbižu ne bo nadaljevalo, dokler ne bo izvršena preložitve ceste iz Kobarida proti Trnovemu zaradi zgradbe nove elektrarne ob Soči. Ta elektrarna bi imela namreč avoj jez nekoliko nad Napoleonovim mostom. Malo jezero, ki bi nastalo zaradi tega jez, bi deloma zalilo cesto v smeri proti sosedni trnovski vasi, zato bo treba cesto preložiti, tozadevni načrti so v delu. Priznavamo možnost takih ukrepov, vendar se nam zde neverjetni. Kamenje, ki je potrebno pri asfaltiranju, je že navoženo vzdolž ceste proti Bovu; valjari, ki so tlačili cesto do Kobarida, so se že prevalili k nam in čakajo, da bodo zopet zaposleni; cesto proti Bovu je treba samo na nekaterih krajih znižati in razširiti. Zato menimo, da se bo asfaltiranje spomladi nadaljevalo. Najprej bodo začeli točiti kamenje, potem bodo izvršili druga asfaltska dela. Ta dela pa ne bodo izvedli na začetnem kosu proti Trnovemu, ampak višje gori proti Bovu. Saj ta začetni kos lahko prihranijo za zaključek asfaltiranja.

Voče. Naš občinski vodovod smo tako predelali in prenovili, da skoraj lahko pravimo, da imamo nov vodovod. Preložili smo vse cevi, napravili poleg starih nova napajališča, postavili nove menihe in povsem predrugačili glavni vodnjak v državni cesti pred župniščem. Ker je ta naš »novi« vodovod odprl načelnik vlade, ko se je po svojem obisku v Gorici, 20. sept. vozil po Soški dolini preko Kobarida v Videm, se nismo plašili stroškov. Postavili smo umetniško izdelano korito s točilnico, obloženo s klesanim kamenom, ki je res v okras naše vasi. Kakor je pa večkrat v življenju lepota-eirota, tako je tudi pri našem koritu: živinčeta ga nič kaj ne marajo in kmetje godrnjajo.

Št. Vid pri Vipavi. Pred dnevi so vdri svedrovi v naše župnišče in so navrtali Wertheimovo blagajno. Ker pa niso našli zaželenega zaklada, temveč samo malenkost drobiža, so ušli odšli, ne da bi se dotaknili česar koli drugega. Tudi tatinske bratovščine zalezuje včasih smola.

grafi. Pri zaslišanju na orožniški postaji je tajil krivdo in izdal svojega tovarisa, češ da je on vrgl kamen v avtobus.

Vojaški grobovi v Celju

Največje pariško pokopališče

Skozi Pariz vodi široka in lepa cesta Avenue de la Republique, ki pa se konča tik pred vrati največjega pariškega pokopališča. Po tej cesti vozijo h pogrebu največje ljudi Francije. Pri pokopališču pa je konec velikomestne lepote. Tukaj je prah in ropot, ob pokopaliških vratih pa čepa prodajalci zelenjave. Tukaj se začnejo gričevje in na teh gričih se razteza pokopališče. Pariz ima vsega skupaj 21 pokopališč, vendar je to, ki ga imenujejo »Pere Lachaise«, največje. Ime pa je ta dom mrtvih dobil po nekdanjem posestniku tega zemljišča. Njive ki je danes na njih pokopališče, so bile nekdanj last duhovnika Francoisa d' Aix de la Chaise, ki je bil spovednik Ludvika štirinajstega. Na tem posestvu je že precej več ko 100 let pokopališče, na katerem vlada mir in tudi red, dasi na njem ni tiste domače prisrčnosti, kakršne smo vajeni na naših pokopališčih. Vendar je pokopališče nekaj lepega. Arhitekt je leta 1804 dal na njem zasaditi drevede lip in akacij. In v senci teh mogočnih dreves počivajo nešteti slavnosti možje Francije in tudi drugih narodov sveta.

Na tem pokopališču spe večno spanje trupa glasbenikov, skladateljev, državnikov, pesnikov, pisateljev, borcev za domovino in velikih učenjakov ter znanstvenikov. Bartholome je ustvaril veličasten spomenik, ki je »posvečen rajnim«. V tem spomeniku je upodobljena misel minljivosti vsega posvetnega. Staro in mlado, visoko in nizko počasi in drsaje stopa s sklonjeno glavjo skozi vrata smrti v neznanu deželo, »ki se iz njenega okraja še noben popotnik ni vrnil«. Spomenik stoji v sredini hribovitega pokopališča, na majhnem holmu, ter je obdan od vrtnarskega okrasja. Zadaj za njim pa vodi stopnice k spomeniku »pomina«. To je spomenik žrtvam krvavega junila leta 1832, kakor tudi spomenik junakim padlim Francozom, ki so padli leta 1870.

Tukaj počivajo imenitni francoski maršali, kakor Massena, Lefebre, Ney, general Gourgas, ki je spremljal Napoleona na otok Svete Helene, in nešteti drugi možje junaka meča, ki so se bojevali za slavo Francije, ali pa branili njeno svobodo. Na skrajnem koncu pokopališča so v skupnem grobu zagrebena trupa komunarov, ki so padli v bojih leta 1871.

Velik kos svetovne zgodovine in dogajanja bereš tukaj z nagrobnikov. Vsako znamenitejš

ime je tukaj ohranjeno spominu potomcev. Med drugimi počiva tukaj tudi slavni Poljak Chopin.

Vojaško pokopališče v Budimpešti

Vojaško pokopališče v Budimpešti so te dni pred praznikom Vernih duš docela preuredili. Na dan Vernih duš pa bo 22.000 vojaških grobov okrašenih z venci in na njih bodo gorele sveče. Vojaški grobovi so porazdeljeni v skupine po narodnosti. Sicer niso še vse narodnosti ločene, vendar je glavno delo dokončano. Sedaj prenašajo kosti padlih turških vojakov na poseben prostor, ker bo stal poseben spomenik, ki ga bo krasilo 1200 rož. Skupen mavzolej so že poprej dobili padli avstrijski vojaki, kakor so že posebej bili pokopani padli madžarski vojaki. Grobovi nemških, italijanskih, jugoslovanskih, bolgarskih, belgijskih in albanskih vojakov so že urejeni.

Prihodnje leto bodo končana pokopališča za poljske, ruske, litvanske, estonske, latvijske in finske vojaške. Potem bo budimpeštansko vojaško pokopališče največje in najlepše na svetu.

Časnikar popisuje, kako se

Španci prijazno vojskujejo

Odkar so španski dogodki zaradi drugih velikih homati na svetu stopili nekam v ozadje in odkar se evropske države za španske zadeve precej manj zanimajo, je tudi vojskovanje na Španskem postalo bolj po domače. To nam izpričuje popis nemškega časnikarja, ki je iz Cordobe potoval na fronto. Takole popisuje svoje dogodčiče med potjo:

Takoj za Seviljo je cesta mnogo slabša, dasi je do Seville bila silo lepa ter spada med najlepše ceste na Španskem. Cesta se počasi dviga in pada, obzorje pa zasenčuje na tisoče oljk, ki rasto tukaj. Ob cesti vidiš tu pa tam razstreljeno hišo, ki nekako dokazuje, da so tod v začetku državljanske vojne začeli svoj pohod beli. Razvaline pa se obračajo zelenje. Srečujemo stotine težkih natovorjenih oslov. Težkih korakov hodijo zraven kmetje, ki v strahu naglo potiskajo živinče na stran ceste, ko zaslišijo avto. Nikjer mi nič ne kaže, da se vozim na fronto. Le na velikih pobeljenih stenah malih hiš vidim napise, naj

živí general Franco, in da se pisec bori za veliko Španijo. Pa take stvari lahko človek bere tudi v kakem volivnem boju.

Rad bi bil prišel v Panaroja, pa sem napak zavil. Blizu Eskoriala je pet metrov velika tabla ob cesti, ki je na njej zapisano, naj se »varujemo sovražnika! Na desno od tega svarilnega napisa vodi slaba cesta za gričem, ki za njim res ne vem, kaj se skriva. Zato sem naglo obrnil ter kmalu zopet bil na pravi poti. Naproti mi je prišel vojak, ki je v naročju nosil majhnega prašička. Na ves obraz se mi je režal. Morda se mu je zdelo smešno, ker sem bil tako blede. V nekaki kotlini vidim poljsko baterijo, za njo pa leseno barako. Okoli barake so postavljene mize, za njimi pa sede topničarji ter pijejo. Ko stopim iz voza, stopi k meni častnik, ki se mu predstavim. On me povabi, naj prisedem. Najmanj pol ducata vojakov goduje, ali, kakor vele Španci, praznuje svojega svetnika. Taka je španska navada. Ne vem, ali tudi rdeči še drže to staro špansko navado, ker oni so svetnike odpravili.

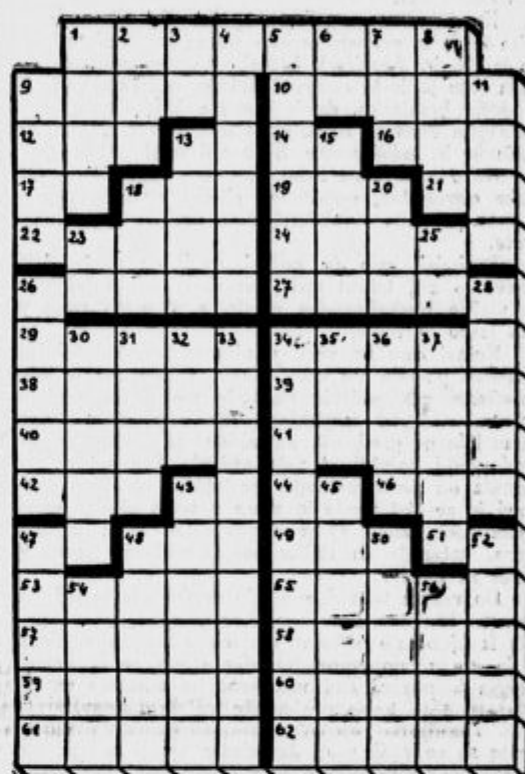
Z opazovališča sem gledal v sovražne postojanke. Takoj sem videl, da je vojskovanje tukaj res precej domače. Častnik, ki me je spremljal, ni bil dejal, naj mirno stopim gori na grič ter nezavarovan gledam, ker rdeči ne bodo streljali name. Dejal mi je, da rdeči vojaki svojim poveljnikom delajo nekako pasivno rezistenco. V teh jarkih so že dolge tedne pravi vojaki, ki so zamajali miličnike. Prvo noč, ko so odšli miličniki, so vojaki začeli klicati semkaj, da bi radi prišli na našo stran, da pa ne morejo, ker so njihove družine na ozemlju rdečih. Družine bi silno trpele zaradi tega. S prostim očesom vidim v taborišču rdečih vojaške brez pušk, ki se sprehajajo ter se zabavajo. Niti tukaj niti na mnogih drugih odsekih fronte nisem slišal niti enega strela, čeprav sem cela dva dneva prebil v prvih vrstah na raznih krajih fronte. Vojaki so bili nad vse prijazni ljudje ter so me povabili, naj tudi prenočim tamkaj. Vendar sem se moral posloviti, nakar so mi dali za spremstvo podčastnika, ki me je spremljal do Penaroje.

Šele tukaj v tej vasi se mi je zazdelo, da sem res na fronti. Prišel sem tja ponoči in je bilo precej mrzlo. Med vojaki je mnogo Afričanov, ki hudo prezebajo in hrustajo vroč pečen kostanj. Cestna razsvetljava je malce zastrta, hoteli so polni, kakor navadno, tako da mi je nazadnje moral s svojo veljavo preskrbeti prenočišče sam šef generalnega štaba. Še ponoči sem se odpeljal na kratek skok na del fronte, ki jo imenujejo »la nueva Espana«. Pa nisem nič videl. Vojaki so me vlekli v podzemsko zavetišče, kjer smo slavili moj obisk. Izpraznili smo najmanj 10 steklenic močnega španskega vina. Vendar je na tem delu fronte nekaj odsekov, ki so jih rdeči že hudo, dasi brezuspešno napadali. Drugo jutro sem z drugega griča gledal v postojanke rdečih. Pred seboj sem videl rudarsko vas La Granjuela. Z zvonika je privolala rdeča zastava. Tu pa tam je kak avto privozil po ulici. Vkljub silnim bojem, ki so tukaj že divjali, nacionalistične postojanke tukaj nikakor niso tako zavarovane kakor v srednji Španiji. Res, da so izkopani globoki jarki, ki se vojaki vanje lahko zatečejo, vendar ni nič preskrbljenega, da bi se iz njih odtakala deževnica. Pač pa imajo imenitno telefonsko omrežje in mnogo radioaparatur, ki pa so bolj vojakom v zabavo. Imajo tudi brezžično oddajno postajo.

Pozneje sem bil na drugem griču ter bil od rdečih postojank kakih 600 m daleč. Rdeči so tukaj za peščenim nasipom. Ni pa nikjer nobenega drevesja. Vsa pokrajina je sivkasto zelena. Vojne tukaj ne smete primerjati s tem, kakršna je bila v Evropi. Vkljub preglednemu ozemlju tukaj niti na eni niti na drugi strani niso kdo ve kako previdni. Ta prevelika previdnost tudi ni po-

trebna, ker nobenega nenadnega napada ne morejo izvesti, ne da bi nasprotnik tudi zanj zvedel. Vrh tega je tukaj pravcato vojskovanje v jarkih. Zdi se, da bo ta mir še precej časa trajal na teh delih bojišča. Beli bodo imeli svedemju potrebo nastopiti kmalu na južnovzhodnem bojišču, kjer je središče oljčnega bogastva Španije. To je v sosedni pokrajini Jaen.

Križanka

Vodoravno: 1. praznik v cerkvenem letu, 9. del ženske obleke, 10. reka v severni Rusiji, 12. družinsko ime iz Kranjčeve knjige: Kapitanovi, 13. reka v zahodni Sibiriji, 14. italijanska nota, 16. skupina čebel, 17. župna vas južno od Ljubljane, 18. pristaniško mesto na zahodnem Finskem, 19. del naslova, 21. egiptovsko božanstvo sonca, 22. vrsta brezrepih opic, 24. starorimska boginja rodovitnosti, 26. velik kamen, 27. tuja beseda za oddelek, 29. tuja beseda za vladavino, 34. mohamedanska sveta knjiga, 38. prostor za igre in boj v starorimskem cirkusu, 39. druga beseda za naočnike, 40. kraj v istoimenski dolini na Primorskem, 41. druga beseda za luno, 42. skrajšana otroška beseda za očeta, 43. začetni črki imena in priimka umrlega slovenskega mladinskega pisatelja, 44. kraj ob istoimenski reki v Jugoslaviji, 46. ženska oseba iz svetega pisma, 47. reka v severni Italiji, 48. naslov Turgenjevleva romana, 49. del obraza, 51. uradni izraz pri sodniji, 53. jugoslovanska časniškarska agencija, 55. otok v Sredozemskem morju, 57. sodobni slovenski slikar, 58. sodobni slovenski pisatelj, 59. nekdanji prebivalec Balkanskega polotoka, 60. tuja beseda za izbrano družbo, 61. druga beseda za prepečaka, 62. nekdanji poročki narodni buditelj.

Navpično: 1. druga beseda za hudiča, 2. druga beseda za soj, 3. vrsta mastne zemlje, 4. sodobni slovenski tednik, 5. kraj na Gorenjskem, 6. navadni števnik, 7. domovina dobrega kraškega vina, 8. veliki ruski knez, 9. hrib južno od Ljubljane, 11. naslov Sofoklejeve tragedije, 13. starogrška majhna denarna enota, 15. del zidu, 18. turški gospodar, 20. tuja beseda za časovno razdobje, 23. hrib nad Jesenicami, 25. veliko pripovedno delo v verzih, 26. tatinska poljska ptica, 28. žensko krstno ime, 30. ena od deveterih muz, 31. druga beseda za soprogo, 32. skrajšano žensko krstno ime, 33. slovenski književnik izza Bleiweisovih Novic, 34. nauk o skupnem delu in pridelku, 35. družinski poglavar, 36. tuja beseda za plemo, 37. žensko krstno ime, 43. nalezljiva bolezen, 45. priimek poljskega svetnika, 47. visoko višavje v srednji Aziji, 48. druga beseda za ploho, 50. nebesni planet, 52. tuja beseda za pobiralca užitnih skedaj, 54. skrajšano moško krstno ime, 56. reka v Črni gori.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. Maas, 5. Iberija, 12. Lin, 13. ar, 14. Ada, 15. Kum, 16. Adam, 17. Uri, 18. Gale, 19. dama, 20. Nil, 21. urar, 22. Irak, 26. Oka, 29. Kosi, 32. Kuba, 33. pot, 34. Osek, 35. Aron, 36. Aca, 37. Rama, 38. Res, 41. Avla, 43. Sas, 46. Apel, 47. Ala, 48. Lada, 49. Čile, 51. kap, 53. Tver, 54. Aho, 55. Mohor, 56. Ana, 57. Nebo, 60. Vir, 62. Iber, 66. Uran, 67. Oko, 68. Juda, 69. Bora, 70. rog, 71. Ahab, 72. Ilir, 76. Eta, 79. Sora, 82. Jaga, 83. Mir, 84. Ovid, 85. Ezop, 86. Ina, 87. Vega, 88. Cer, 89. Elida, 90. Nin.

Navpično: 1. Mladika, 2. Aida, 3. Anam, 4. Sama, 5. Irun, 6. Bari, 7. edil, 8. ragu, 9. Ikar, 10. Jela, 11. Amerika, 23. R(ossu)m's U(niversal) R(obots), 24. Abo, 25. Kanal, 26. Opava, 27. Koc, 28. Atala, 29. koral, 30. Osa, 31. Sem, 38. Rača, 39. Epih, 40. Selo, 42. Alah, 43. Sava, 44. Aden, 45. Sara, 50. Emona, 51. Kovor, 52. porog, 53. Troja, 57. Nubijec, 58. Ero, 59. Bar, 61. Iko, 63. Buh, 64. Ida, 65. Rabadan, 73. Laze, 74. Igor, 75. Rape, 76. Emil, 77. Tina, 78. Arad, 79. Sovz, 80. Ovcn, 81. Rigi.

Pisma iz smrtné sence po 15. letih prišla na cilj

Spomin na ponesrečeno dansko ekspedicijo na Grönlandijo leta 1923

Te dni sta prišli v roke naslovnika dve pismi, ki sta bili pisani kot zadnji pozdrav grönlandske ekspedicije, ki se je bila ponesrečila meseca oktobra meseca leta 1923. Preden se je siromakom pod nogami v objemu ledovja potopila ladja »Teddy«, je danski urednik Kai Dahls pisal še zadnja pisma, v katerih je sporočil zadnje poždrave svoji družini in svojemu uredništvu. Pisma, pisana s tresočo roko, ko je že smrt etegovala svojo roko nad njim in tovariši, so zaprli v bakreno cevko, to pa vtaknili v veliko plavajbo boja ter vse skupaj pustili morju.

Islandski ribiči so leta 1936 tisto bojo sicer ujeli v svoje ribiške mreže. Ker pa so poleg nje ujeli tudi mnogo nevarnih plavajočih min, ki so

plavale po morju še izza časov svetovne vojne, se ni nihče dotaknil tiste boje, ker je vsakdo mislil, da je tudi to nevarna mina. Pred kratkim pa je prišel tjakaj, kjer so bile nagradene mine, mlad Islandec, ki je tiste reči preiskaval. Nenadoma je na boji zagledal zapisano, da je to poročevalska boja neke ekspedicije. Brez strahu je odprl bojo ter v njej našel barono cevko, v tej pa dve pismi, pisani 15. oktobra 1923. Pismi sta bili spisani od dankega urednika in naslovljeni na njegovo družino ter na uredništvo lista »Berlingske Tidende« v Kopenhagenu.

Pretrseljivo je pismo uredništvu. V njem urednik, ki se je tudi udeležil tiste nesrečne ekspedicije v Grönlandijo, popisuje, kako je ladja »Teddy« zašla v ledovje, ki jo je obkolilo ter začelo stiskati. Dolgo časa se je mala ladja upirala, nazadnje pa je neke noči začela na vseh koncih in krajih pokati. Vse je kazalo, da bo ladja zdaj zdaj zdrobljena in zgubljena, z njo pa vsi, ki so na njej. Zato so se člani ekspedicije odločili, zapustiti ladjo ter pobegniti na ledeno ploščo. Komaj so bili ljudje na ledeni plošči, je zagrmelo in zdrobljena ladja je izginila v ledenih valovih.

Silni ledeni viharji so tedaj divjali nad skupino nesrečnih brodolomcev. Konec je bil neizogiben. Postavili so si sicer šotore, vendar jih lahki šotori niso obvarovali strašnega mraza. Nobenega ognja niso mogli napraviti v šotorih, da bi se pogreli ali da bi kaj gorkega užili. Z odrenelimi prsti je Dahls napisal svoje zadnje dve pismi ter ju izročil morskim valovom. Potem pa so pričakovali konca.

Tiste dni pa se je vreme nenadoma spremenilo in veter je ledeno ploščo z nesrečnimi brodolomci vrgel na suho blizu Angmasalika. Tukaj so jim prihiteli na pomoč drugi ljudje, nakar so bili rešeni. Ker pa medtem na Danskem že eno leto ni bilo nobenega glasu o tej ekspediciji, so doma vsi mislili, da se je ekspedicija ponesrečila. Vse so že objokovali kot rajne. V tisto veliko žalost pa je posvetila velika radost, ko so se nekega dne vsi veselili in zdravi vrnili.

Od tistega časa je minilo že 15 let. In sedaj sta prišla na svoj cilj šele tisti dve pismi, ki ju je bil pisal danski časnikar v smrtni senci na ledeni plošči. Pisec še dandanes deluje kot urednik pri svojem listu, ki je sedaj kot veliko senzacijo objavil svoji dve pismi tako rekoč naravnost iz dežele mrtvih.

Tole veličansko ribo je na trnek ujel tale angleški ribič. Riba tehtala nekako tri stote. Celi dve uri in 50 minut je trajal boj med ribičem in ribo, vreden je ribič mogel orjaka spraviti na suho.

Smrt »večnega Jуда«

V zadnjih bojih v Palestini je od arabske krogle zadet padel Jud, ki so ga imenovali »večnega Jуда«. Njegova žalostna življenjska zgodba res da nekoliko spominja na usodo večnega Jуда. Žal, njegovega imena ne imenujejo. Zgodba tega Jуда je v kratkem tale:

Živel je srečno v Rusiji, odkoder pa jo po pogromih moral pobegniti ter se zateči v Nemčijo. Tukaj je potem nekaj desetletij srečno in mirno živel. Leta 1933 pa je moral tudi od tukaj pobegniti, in sicer si je izbral za svoje zavetišče Španijo. Ko pa je tukaj izbruhnila revolucija, je moral zopet bežati. Ker se mu sedaj nobena evropska država ni zdelala dovolj varna, se je zatekel v Azijo, in sicer se je naselil na Kitajskem. V kitajskem glavnem mestu Nankingu je imel svojo trgovino narejene obleke. Ko pa je izbruhnila vojna med Kitajci in Japonci, so Kitajci izpraznili Nanking, nakar je »potujoči Jуда« moral znova bežati. Tokrat se je zatekel v Avstrijo. Kmalu pa je Avstrija padla v Hitlerjeve roke, nakar je Jуда znova vzel pot pod noge ter bežal v najbližjo državo, v Italijo. Pred kratkim pa je tudi v Italiji dobila Judom ura. Zopet je bežal. Tokrat ga nobena država ni hotela sprejeti, nazadnje se ga je usmiliła Češkoslovaška. Naselil se je v mestu Aussig. Ko pa je sudetska zemlja te dni padla pod Nemčijo, je Jуда bežal v Palestino. Dva dni nato, ko je v Sveti deželi s parnika stopil na suho, ga je usmrtila kroglja arabskega vstaša. To je usoda Jуда v 20. stoletju!

V teile majhni kitajski džunki je Američan dr. E. Alan Petersen s svojo nevesto odplul na poročno potovanje čez Tihi Ocean. Na džunki je ženin (na levi) z nevesto Tane, Japonko, ki je rojena v Kaliforniji. Ona dva na desni pa sta člana posadke. Ti štirje so edini ljudje na ladji.

Tečaj nemške marke

Do sedaj je bil naš izvoz v Nemčijo razdeljen sledeče: kmetijski proizvodi 50%, industrijske surovine 39% in les 11%. Ker se je pokazalo, da je kvota za kmetijske izdelke prenizka, bo ta kvota zvišana za 12% na 62% in sicer tako, da se zmanjša kvota za les za 2% na 9%, kar bo zelo prizadelo naš izvoz lesa. Nadalje je bila znižana kvota za industrijske surovine od 39 na 29% (industrijske surovine so: rude, kovine, kože, volna itd.). Skupna kvota za kmetijske pridelke bo znašala torej 62%, od česar odpade na živilo in proizvod 81%, na žitarice in sadje 31%.

Na osnovi vplačil, izvršenih v mesecih julij, avgust in september (na podlagi prejšnjega sporazuma o vzdrževanju klirinškega ravnotežja) je določena vrednost našega izvoza za naslednje tri mesece, to so oktober, november in december, na 30.8 milij. mark. Od tega odpade na žito in sadje 9.548.000 mark, na živilo in proizvod ravno toliko (9.548.000 mark), na les 2.772.000 mark in na industrijske surovine 8.932.000 mark.

V novem sporazumu je določen tudi stalnejši tečaj marke, ki bi se imel držati od novembra dalje. Tečaj bo stabiliziran med 14.90 in 14.70. Za vzdrževanje tega tečaja se je Narodna banka zavezala, da bo na borzi stalno intervenirala. Narodna banka bo kupovala marke do zneska 8 milij. mark. Za primer pa, da se na borzi javi po-

manjkanje mark, tako da bi tečaj prešel določeno mejo 14.70, bo dal nemški devizni urad potrebne predpune našim zavodom, tako da bodo lahko s ponudbo teh mark takoj vplivali na tečaj marke na naših borzah.

Posledice tega sporazuma se že opažajo na naših borzah in se marka vedno bolj približuje tečaju, na katerem bo stabilizirana.

Plačilni promet s sušteskonemškimi kraji. — Narodna banka je glede plačilnega prometa s kraji, ki so odepčeni od Češkoslovaške, izdala naslednja navodila: Vse blago, ki se uvaža iz krajev, ki so bili odstojeni Nemčiji, po poslih, ki so bili zaključeni po 10. oktobru 1938, se mora plačevati v plačilni promet z Nemčijo. V dokaz, da je blago uvoženo iz omenjenih krajev, služi potrdilo o izvozu, izdano po nemških pristojnih organih, fakture pa naj se vsekakor glase na marke. Za plačilo tega blaga se morajo, kakor po plačilnem prometu z Nemčijo, nabavljati na borzi klirinški čeki na marke, vplačila pa naj se vrše na zbirni račun »B« nemške obračunske blagajne pri Narodni banki. Plačilo blaga, ki je bilo uvoženo iz omenjenih krajev pred 10. oktobrom, se pa vrši do nadaljnjega v kliringu s Češkoslovaško in sicer bodo ta plačila knjižena na poseben račun v čeških kronah.

dobavo črne barve, mila, litumena in gašenega apna.

Prodaja. Dne 2. novembra bo v skladišču glavne carinarnice v Ljubljani javna prodaja blaga, ki mu je potekel rok ležarjina.

Borza

Dne 31. oktobra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80.

Nemški čeki so se okrepili v Ljubljani in Zagrebu na 14.22—14.42, v Beogradu na 14.2065—14.4065. Nadalje so beležili v Zagrebu za sredo novembra 14.2050—14.4050, za konec novembra 14.25 do 14.45.

Grški boni so beležili v Zagrebu 33.04—33.74, v Beogradu 32.72—33.42.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 6.259.170 dinarjev, v Beogradu 7.844.000 din. V efektih je bilo prometa v Beogradu 1.376.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2388.15—2402.75
Berlin 100 mark	1756.02—1769.90
Bruselj 100 belg.	742.04—747.11
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	208.86—210.91
Newyork 100 dolarjev	4357.25—4393.56
Pariz 100 frankov	116.65—118.09
Praga 100 kron	150.69—151.79
Trst 100 lir	230.14—233.22

Curih, Beograd 10, Pariz 11.78, London 20.985, Newyork 440.50, Bruselj 74.475, Milan 23.1625, Amsterdam 239.65, Berlin 176.40, Stockholm 108.10, Oslo 105.45, Kopenhagen 93.675, Praga 15.15, Varšava 82.87, Budimpešta 87.50, Atene 395, Carigrad 3.50, Bukarešta 325, Helsingfors 9.26, Buenos Aires 110.375.

Plačilni promet s Švico in prevozniki stroški. Na osnovi dodatnega sporazuma s Švico je Narodna banka izdala naslednja navodila: Z naknadnim sporazumom je bilo dogovorjeno, da se vrši plačilo prevoznih stroškov v medsebojnem blagovnem prometu s Švico in našo državo (po direktni železniški relaciji) tako, da sme jugoslovanski izvoznik plačati prevoz le do švicarske meje, švicarski izvozniki v Jugoslavijo pa so dolžni svoj izvoz frankirati do jugoslovanske meje.

Ustanovitev kovinarske šole Kranjske industrijske družbe. Po pisanju »Tovarniškega vestnika« je Kranjska industrijska družba na Jesenicah ustanovila s 1. novembrom 1938 kovinarsko šolo s pravim in popolnim programom vaješke šole. Prvi letnik šole bo odprt te dni. Pri ustanovitvi te šole je zanimivo, da so kandidati izbirali prvič v naši državi po delni psihotehnički.

Izvoz pšenice. Od 1. julija do 28. oktobra je kupila Priv. izvozna družba 13.300 vagonov pšenice. Od 1. avgusta do 24. oktobra je družba izvozila v Nemčijo 6912 vagonov pšenice, dočim drugam naša pšenica ni šla.

Izvoz živine v Češkoslovaško. Na osnovi sporazuma med našo državo, Nemčijo in Češkoslovaško bo naša država izvažala živilo v Češkoslovaško skozi Nemčijo (ne pa kot doslej skozi Madžarsko, ozir. zadnje čase skozi Rumunijo). Ves izvoz živine bo šel od 1. novembra 1938 dalje skozi Maribor. Prevoz bo sicer trajal dva dni dalj (skozi Rumunijo je trajal 4 dni dalj kot skozi Madžarsko) in bo dražji za 2000 din pri vagonu (dosedaj je bil prevoz skozi Rumunijo dražji tudi za 2000 din pri vagonu) kot prevoz skozi Madžarsko.

Izvoz drobnice v Grčijo. Minister trgovine in industrije g. inž. Nikola Kabalin je izdal naredbo o izvozu drobnice v Grčijo, po kateri je mogoče izvoz drobnice za Grčijo samo na osnovi potrdil, katera bo izdajala skupeljska podružnica Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Pri tej podružnici se ustanovi, tudi posvetovalni odbor, ki ima med drugim odrajati etalne količine, ki smejo prihajati na trg. Za potrdila se bo plačevala posebna taksa. Končno določa naredba, da morajo izvozniki pri eksportu zavoda v Skopju položiti kavelj.

Dubrovačka parobrodna plovba, Dubrovnik, je zaprosila upravo zagrebške borze, da naj črta njen delnice iz tečajnice zagrebške borze, ter s tem papirjem ne bo več trgovalo. S 1. novembrom prenehajo delnice tega papirja notirati na zagrebški borzi (družba je bila ustanovljena 1909, sedanja glavnica 32.350.000 din).

Nova delniška družba. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitev delniške družbe Jablan v Beogradu z glavnico 2 milij. din (2000 delnic po 1000 din imenske vrednosti). Svrha družbe je lesna trgovina, trgovina z gradbenim materialom itd. Pri vpisu od 29.—30. oktobra se plača 1000 din in 40 din za ustanovne stroške. Ustanovni občni zbor 8. novembra.

Izpremembe pri Jadranski plovbi. Pri Jadranski plovbi so bili izbrisani upravni svetniki Antič Makso, dr. Aleksander Gorup, Karamata Stevan, dr. Stjepan Posilović, Švrljuga Ante in Švrljuga Božidar; vpisani pa Milib Milan, dr. Jozo Poduje, dr. Petar Rimondo, Milan Stefanović, dr. Švrljuga Stanko in Milan Švrljuga (doslej prokurist).

Zmanjšanje obkoka bankovcev na Poljskem. Od 10.—20. oktobra se je obkrok bankovcev Poljske banke zmanjšal za 69 na 1390 milij. zlatov, ker so se vsi kreditni banke zmanjšali za 115.5 na 987.6 milij. zlatov.

Bolgarji hoče imeti svoje brodogradne na Donavi. Jugoslavija, Nemčija, Madžarska in Češkoslovaška imajo znaten plovni park ladij na Donavi, manjšega tudi Rumunija. Bolgarija je imela doslej izredno malo ladij in si je zadala nalogo, da bo tudi posejalo v konkurenčni boj na Donavi. Pred meseci je bila ustanovljena državna družba za plovbo na Donavi, kakor so tudi druge družbe v donavski plovbi državne ali od države izdatno podprte. Sedaj je Bolgarija napravila zopet korak naprej. Glavno ravnanstvo železnice in pristanišč v Sofiji je razpisalo licitacijo za nabavo potniških parnikov, motornih tovornih ladij, vlačilnih čolnov, tankov in konstrukcijskih načrtov za gradbo motornih tovornih ladij. Zlasti stremi Bolgarija, da pravilno moderno brodogradbo na Donavi, ker je brodogradnja drugič držav v znatni meri že zastarela.

Licitacije. Pri »Štabu rukovodstva radova« v Ljubljani bo dne 2. novembra ofertna licitacija za

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 59—61, vojna škoda aprompna 471—473, begl. obv. 90.50—91.50, dalm. agrarji 90—91, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 92—93, 7% pos. Drž. hip. banke 100 den., 7% stab posojilo 98—99. — Delnice: Nar. banka 7.300—7.400, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50—99, agrarji 59 den., vojna škoda aprompna 472.50—473.50 (471), begl. obveznice 91—92, dalm. agrarji 90—91, 4% sev. agrarji 61. denar, 8% Bler. pos. 98.25—99 (98.25), 7% Bler. posojilo 92—92.25 (92), 7% stab. pos. 98.99. — Delnice: Nar. banka 7.300 den., Priv. agrarna banka 20 bl., Trboveljska 180—190, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 50—60, Isis 20 den., Osj. sladk. tovarna 110 bl., Dubrovačka 300 den., Jad. plova 350 den.

Beograd. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99 denar, agrarji 60.25—61, vojna škoda aprompna 475—476 (475, 473.50), za konec januarja (473), begl. obv. 91—91.25 (91.25—90.75), dalm. agrarji 90.50—90.75 (90.50), 4% sev. agrarji 60 den., 8% Bler. pos. 98.25 den., (99), 7% Bler. pos. 92.25—93.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji. — V Novem Sadu in Somboru bo borza zaprta dne 1. novembra.

Hmelj

Zalec, 31. okt.

XII. uradno poročilo banovinske hmeljske komisije dravske banovine: Naš letošnji pridelok je takorekoč še popolnoma razprodan; še neprodane zaloge v prvi roki namreč ne bodo znašale več niti 100 stotov. Kljub temu pa je tudi še v preteklem tednu bilo zanimanje precej živahno in je prišlo tudi do nekaj zaključkov. Pri neizpremenjenosti čvrsti tendenci se je plačevalo do 33 din za kg. — Kupčija je bila letos v teku vse sezone zelo živahna, kar je pripisati predvsem prvovrstni kakovosti, visoki pivovarski vrednosti in brezhibni gladko-zeleni barvi našega letošnjega pridelka. V prvi vrsti zaradi te okolnosti, deloma pa seveda tudi zaradi sorazmerno pičle letine je naš hmelj letos že h koncu oktobra takorekoč popolnoma razprodan.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Na sobotnem živilskem trgu v Mariboru je bilo, kljub čemurnemu deževnemu vremenu silno živahno. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Špeharji so prodajali svinjsko meso s kostmi po 13—14 din, izluščeno po 13—15 din; ribe so bile po 15—17 din, zajci 13—14, salo 16—17, slanina 15—16, pljuča 7—8, jetra 8—10, rebra 12—13, glava z jezikom 6—7, ledvice komad 2—3, noge 1—2 din. Živila: krompir 0.65—1.50 din, čebula 2—4, česen 5—8, zelje glava 0.50—3, kislo zelje 3, kislja repa 2, paprika 6 do 15 komadov 1 din, karfiola komad 1—7 din, paradižniki 4—5, glavna solata 0.50—1.50 din, endivija 0.25—2 din, korenje 0.50—1 din, koleraba 2 do 4 komade 1 din, luščeni grah 1 liter 6.25—7.50 din. Sadje: jabolka 2—6, hruške 4—8, suhe slive 10—12, grozdje 4—8 din, smederevski 6—12 din, kostanj 3—4 (liter 1.50 do 2.50), pečen liter 6 din. Mleko in mlečni izdelki: smetana 10 din, mleko 1.50—2 din, surovo maslo 24 din, čajno maslo 28—30 din, domači sir 10 din, jajca 0.75—1.50, v. apno vložena 1 din. Perutnina: kokoši 18—25 din, par piščancev 20 do 60 din, gos 30—45 din, puran 30—70 din, raca 14—18 din, domači zajec 5—30 din.

Sport

Nedeljsko liga tekmovanje

Tudi v osemem kolu, ki se je odigralo preteklo nedeljo, naša »Ljubljana« ni imela sreče. Podlegla je varaždinski Slaviji s 3:1, kateri je morala prepustiti obe točki. Do prihodnje nedelje ostane tale tabela:

BeK	8	7	1	0	21	5	15
Hašk	8	5	1	2	22	12	11
Jugoslavija	8	5	1	2	15	9	11
Gradjanski (Z)	8	5	0	3	23	8	10
Hajduk	8	3	3	2	17	11	9
Jedinecvo	8	4	1	3	17	17	9
BAK	8	3	2	3	13	13	8
Gradjanski (S)	8	3	1	4	11	24	7
Slavija (S)	8	2	2	4	12	16	6
Slavija (V)	8	2	1	5	14	18	5
Ljubljana	8	1	1	6	6	20	3
Sparta	8	0	2	6	6	24	2

Na listi golgeterjev pa še vedno vodi Aca Petrovič z devetimi goli. Zadnja nedelja je bila precej bogata na goli, kajti 24-krat se je potresla

Po športnem svetu

Tenis Jugoslavija : Argentina 2:0

V soboto so se pričele v Buenos Airesu mednarodne teniske tekme med Jugoslavijo in Argentino. Tekmam je prisostvovalo veliko gledalcev, ker je vladalo za to srečanje med tamkajšnjim ljudstvom veliko zanimanje. Prvi dan sta se odigrali dve partiji posameznice in je Pallada premagal Argentina Ruela v treh setih 6:2, 6:3 in 6:3 tako, da vodi prvi dan Jugoslavija z 2:0.

Nov svetovni rekord v kolesarjenju na 100 km

Italijanski kolesar Cinbello je postavil nov svetovni rekord v neprekinjeni vožnji na 100 km. Za to progo je porabil 2 uri, 26 minut in 27 in dve petini sekunde. Stari rekord je imel Francoz Malaval s časom 2:27.15.

Vratar splitskega Hajduka, Čulić, ne bo več igral

Bartol Čulić, vratar splitskega Hajduka se bo oženil z neko lepoticco iz Senja in zato namerava opustiti nogometni šport. Potem se hoče posvetiti samo svoji rodbini. Čulić je napravil svojo veliko športno kariero šele v Hajduku. Pri svoji prvi javni tekmi, ki se je odigral kot vratar, je sprejel nič manj kot 19 golov.

Amerika ima naslednico Sonje Hennie

V Ameriki so odkrili naslednico Sonje Hennie, znane svetovne in olimpijske prvakine v drsnju na ledu, ki je sedaj pri filmu. Gre za 13letno Angležinjo, Hapel Franklin, katere sposobnosti so ravnokar preizkusili v Hollywoodu in ki je žela veliko priznaje od tamkajšnjih strokovnjakov. Niso pa povedali, če je deklica žela tak uspeh v filmu ali na ledu. Svoje sposobnosti na ledu bi morala Franklinova, katero trenira londonski trener v

mreža v raznih centrih naše države. Skupno je bilo v vseh osmih kolih zabitih 177 golov. Petrovič (Jugoslavija) jih je dal, kakor omenjeno — 9.

8 golov so dali Kacijan (Hašk) in Matošić II. (Hajduk).

7 golov: Glišović (BSK).

6 golov: Velić in Lešnik (oba Gradjanski, Zagreb).

5 golov: Zivković (Jedinecvo) in Pavletić (Slavija-Varaždin).

4 goli: Antolković (Gradjanski Z.), Božović in Podgradeški (oba BSK), Rajdić (Slavija S.) in Čemerikić (Gradjanski S.).

3 goli: je zabilo 12 igralcev.

2 goli: je zabilo 12 igralcev, med njimi sta naš Erber in Pupo.

1 gol: je dalo 30 igralcev, med njimi sta naš Rataj in Serčer.

Med onimi, ki so napravili avtogole, so pa tile naši igralci: Bertonec, Boncelj in Žitnik.

drsnju g. Nicholson, pokazati enkrat tudi v Evropi.

Nova športna palača v Rimu

Načrti za novo veliko športno palačo v Rimu so že gotovi in bodo kmalu začeli z deli. Otvoritev bo še pred svetovno razstavo, ki bo leta 1940. Ta športna palača bo najmodernejša stavba te vrste in bo stala blizu narodnega stadiona. Športne naprave so vsestranske in sicer bo v njej dirkališče, tekališče, igrišča za košarko, arena za boks in dva tenis-igrišča.

Ali bo ali ne bo?

Po enih virih se turnir v hokeju na ledu za svetovno prvenstvo leta 1939 ne bo vršil v Švici, Švicarji sami pa pišejo, da se bo ta turnir končno vršil v njihovi državi. Protest, ki so ga radi tega poslane švicarske vrhovne športne organizacije v razne domače in tuje liste, je imel menda uspeh. Predsednik mednarodne zveze za hokej na ledu je odgovoril, da bo Švica leta 1939 izvedla svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Po drugih virih naj bi se pa isti predsednik obrnil s okrožnico na vse državne zveze za hokej na ledu, da se svetovno prvenstvo za leto 1939 premesti, češ da ne gre, da bi imela Švica dve leti zaporedoma take prireditve. Kakor znano, bodo zimске olimpijske igre leta 1940 v Švici, v St. Moritzu pa pa svetovni turnir v hokeju na ledu. Stvar se bo morala kaj hitro rešiti, kajti zima je že pred vrati.

Pri olimpijskih igrah mora biti tudi smučarstvo

Švicarski olimpijski odbor se je pri svojem zasedanju v Lozani bavil v glavnem z zimsko olimpijado leta 1940, ki bo predvidoma od 3. do 11. februarja v St. Moritzu. Ob tej priliki so z obžalovanjem ugotovili, da v vprašanju izvedbe smu-

LES EAUX
DE COLOGNE
PARFUMÉES
DE

COTY

Za toaleto; po sportu, potovanju... One Vam nudijo oddih, osveže Vas in parfimirajo.

Aimant

močnejši; magnetični vonj. To je, kolonjska voda zelo modernih žen.

Chypre

nežen in tajaštvén vonj gozdnega grmovja. Primeren tudi za moške.

čarskih tekem še sedaj ni bil dosežen sporazum. Sedaj poskuša Švica pri mednarodnem olimpijskem odboru in pri mednarodni smučarski zvezi doseči kak uspeh v tem pogledu. Oni zastopajo stališče, da mora biti pri zimskih igrah brezpogojno tudi smučarski šport, če ne gre drugače, pa vsaj »neoficijno«. Točen sporod bo določen najkasneje do 28. februarja prihodnjega leta, do katerega časa bodo tudi programi in razpisi gotovi.

Lepi uspehi dijakov iz St. Vida

Prejšnji teden so se vršilo na igrišču za zavodom sv. Stanislava v St. Vidu lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo gimnazije. Zanimanje za lahko atletiko je tam zelo veliko. Letošnje tekmovanje se je vršilo brez nekaterih odličnih atletov, ki so sedaj dijaki drugih zavodov.

Rezultati:

100 m: 1. Kliner 12.0 sek., 2. Dolinar 12.2 sek.
200 m: 1. Kliner 23.6, 2. Dolinar 25.0 sek.
Daljina: 1. Kliner 645 cm, 2. Logonec 560 cm.
Kliner Janez je za malenkostnim prestopom prekočil 661 cm!!!
Skok v višino: Kliner in Furman 147 cm.
Met krogle (5 kg): 1. Kliner 1483 cm, 2. Rigler 1159 cm.
Met diska (1.5 kg — juniorski): 1. Kliner 4360 cm!!! 2. Dogane 3160 cm.
Troskok: 1. Dogane 1158 cm, 2. 1110 cm.
Kliner se bo, če bo resno delal, razvil v odličnega desetbojca, ki bo gotovo še dočeli pomenil v lahkoatletskem športu.

Iz SK Ljubljane: Trening ligaškega in prvega moštva se prične danes zaradi praznika ob 9.30. Pričajo naj val igralci točno!

Radio

Programi radio Ljubljana:

Torek, 1. novembra: 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 10.15 Verški govor (g. dr. Ciril Potončnik) — 10.30 Praznični koncert Radijskega orkestra — 13 Akademski pevski kvintet — 13 Napovedi — 13.30 Koncert za dva violini, izvajata g. prof. Karlo Rupel in gđ. Francka Ornikova — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Nad grobovi (plošče) — 20.30 Mrtvi govore — slovenska svoda na igra (člani rad. igr. druž.) — 21.15 Tih spomin (koncert Radijskega orkestra) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Spominu raznih (plošče).
Sreda, 2. novembra: 12 Verdi: Requiem — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Verdi: Requiem (plošče) — 14 Napovedi — 14.15 Mladinska ura: Spomin naših mladih umirih pesnikov in pisateljev (g. prof. Fr. Vodnik — 18.15 Mladinska ura: November v naravi (g. Miroslav Zor) — 18.30 Meyerbeer: Ples z baklami (plošče) — 18.40 Vozja v družini, II. del (g. dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Priredopisni kotiček — 20 Koncert pevskega zbora z Ježice: Vojaške pesmi — 20.45 Grieg: Peer Gynt, suita (plošče) — 21.15 Pevski koncert g. Mile Kogejeva, članice opernega gled. — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Duet klavirja in harmonija.

Drugi programi:

Torek, 1. novembra: Beograd: 20 Nar. pesmi, 20.30 Komorni koncert, 21.45 Nar. glasba, 22.15 Vok. koncert — Zagreb: 20 Komorna glasba, 20.30 Duhovni koncert — Sofija: 20 Zborovski koncert — Budimpešta: 19.25 Plošče, 20.30 Ork. koncert — Trst-Milan: 21 Opera »Obéron« — Rim-Bar: 21 Igra »Triptolis, dežela ljubane« — Dunaj-Lipsko: 20.10 Igra o Paganiniju — Hamburg: 20.10 Slavoninski koncert — Köln: 19.05 Komorni koncert — Stuttgart-Frankfurt: 21 Haydnov ciklus — Monakovo: 20.10 Glasba o ljubavi, 21.10 Klavir — Bern-Münster: 20.15 Glasb. koncert — Strasbourg: 20.30 Cerkevni koncert.
Sreda, 2. novembra: Beograd: 20 Humor, 21 Nar. pesmi, 21.30 Havajski kvartet, 22.15 Plošče. — Zagreb: 20 Prenos koncerta iz Marijine cerkve, 21 Haydnovih »Sodeni besedi« — Sofija: 19.45 »Faustova pogubljenost« — Varšava: 19 Salonska glasba, 22 Nabožna glasba — Budimpešta: 19.45 Prenos, 21.30 Plošče. — Trst-Milan: 21 Maša v rekviemom, nato orzelski koncert. — Rim-Bar: 21 Kakor Milan. — Dunaj: 19 Beethovna sonata, 20.10 Igra, 20.30 Brahmsova I. simfonija, 22.30 Ork. koncert. — Berlin: 19.10 Filmska in planska glasba. — Frankfurt: 20.15 Komorni koncert. — Stuttgart: 20.10 Pisaní voder. — Bern-Münster: 20.10 Bachova

Mariborska pokopališča

Maribor, 31. oktobra.

Pridemo, živimo in izginemo. Noč in dan lebdijo angel smrti nad nami in zaznamuje s svojim ledenim prstom brezobzirno, brez izbire, zdaj tega, zdaj onega. Tisočletja, odkar ga je Bog ustvaril, hodi človeštvo to pot. Površina zemlje je prekrvavljena in pognojena s prahom njegovih mrtvih. Iz tega prahu vzhaja nova rast, živi nov rod, na zemlji, v kateri spe njegovi predniki, si zida hiše. Tako je povsod na svetu in tako je tudi v Mariboru. Najživahnejše življenje mesta vrvi in polje danes v Mariboru preko prostorov, na katerih so nekdanji naši predniki pokopavali svoje drage.

Mariborčani smo na ta grobišča že zdavnaj pozabili. Le od časa do časa, kadar se opravljajo na takih prostorih večja dela ter se koplje v globino, prihajajo na dan okostja in ostanki mrtvih. Veliko takih primerov smo doživeli že zadnja leta. Ko so letošnjo pomlad prekopavali vzhodni del Glavnega trga, da so polagali zaradi regulacije v zemljo razne instalacijske naprave, so našli delavci na starodavna grobišča — na staro

Kapelica na mestnem pokopališču.

židovsko pokopališče. Mariborski judje, ki so živeli v svojem ghetu v današnji Židovski ulici, so pokopavali svoje umrle tam, kjer stoji sedaj mariborska avtobusna postaja. Pred nekaj leti so pri regulaciji Aleksandrove ceste našli na ostanke mrtvaških okostij na stikališču Aleksandrovi in Prešernove ulice. Tu je stala nekoč mariborska predmestna župnijska cerkev, predhodnica sedanje frančiškanske bazilike in okrog nje se je nahajalo pokopališče. Naslednje leto so kopali temelje za Delavski azil v Gregorčičevi ulici. Tudi tu so našli delavci pod površino zakopane kosti. Pred stoletji je morila Mariborčane kuga, zahtevala je stotine žrtev, ki so jih pokopali tik mestnega obzidja v skupen grob. Na Tezmem, poleg Betnavskega ribnika, je velika gramozna jama. Od časa do časa nalete delavci pri kopanju gramoza na ostanke okostij. Tu je bilo svoje dni pokopališče mariborskih protestantov, ki je obdajalo luteransko cerkev. Kadar kopljejo na Slomškovem trgu okrog stolnice v globino, nalete na ostanke mrtvih. Tako je povsod po mestu, mnogo je še prostorov, za katere sedaj ne vemo, da so pred dolgimi stoletji služili za pokopališča. Le podobni primeri spravijo na svetlo priče nekdanjih grobišč. Za en dan vzbude takšne najdbe zanimanje med meščani, potem pa se pozabijo in nikdo več ne pomisli nanje. Kostni delavci poberejo v zabo, ki se spravi na pokopališče na Pobrežju, da najdejo tamkaj zopet mir. Za koliko časa? Mesto se bo širilo, zajelo bo tudi prostore, kjer pokopavamo mi naše drage, in zopet bodo prišli ljudje, ki bodo na teh mestih gradili hiše, izkopavali naše kosti in prav tako bo nad nami začelo življenje, kakor živi danes nad ostanki naših prednikov.

Malo je še ostankov, ki jasneje pričajo, kje so bila nekdanja mariborska pokopališča. Okrog stolnice in okrog magdalenske cerkve so vzdani spomeniki kot zadnje priče teh božjih njiv. Zaradi naraščanja mesta so postala ta pokopališča pretesna. Stalna župnija si je našla potem novo pokopališče pod Kalvarijo, ob cesti, ki vodi proti Kamnici. Od pokopališča pa je ostala do današnjih dni samo še stara mrtvašnica, ki je izpremenjena v prijazen stanovanjsko hišo ter nosi zadnjo številko Vrbanove ulice. Sledov za grobovi ni več, travniki in plodne njive so jih prekrili, v nekaj letih pa jih bo zasedla kolonija vil, ki se je sedaj že približala tik do nekdanjega pokopališča. Kadar bodo kopali temelje za nove zgradbe, bodo izkopali tukaj gotovo veliko človeških okostij.

Enaka usoda čaka pač tudi drugo mestno pokopališče v Strossmayerjevi ulici, ki je nastalo po opustitvi grobov pod Kalvarijo. Že dolgo let se ne vršijo več tukaj pogrebi, večino grobov je izravnanih, le večje patrijske grobnice so še ohranjene, pa tudi iz teh se polagoma pokojniki selijo. Ostal bo na tem pokopališču samo še veliki naš slovenski buditelj in voditelj lavantinski vladika Anton Martin Slomšek, ki spi v svoji kapelici svoj večni sen. Ta grob bo ostal tu in kot svetinja slovenskega naroda, vse ostalo pokopališče pa bo izpremenjeno v park. Stalna župnija pa bo ostala od tedaj brez pokopališča, katerega pa bo sčasoma morala dobiti, saj postajajo pobrežke božje njive že zelo tesne.

Magdalenska župnija si je po opustitvi pokopališča okrog svoje župnijske cerkve ustvarila kar tri druga. Eno na Pobrežju, za oddaljena naselja Studence in Radvanje pa za vsako po eno, ki še danes obstajajo ter se pokopujejo na njih prebivalci iz omenjenih občin. Glavno pokopališče Magdalencev je na Pobrežju; pred nekaj leti so ga zopet močno razširili z dokupom novega sveta. V okviru tega pokopališča se nahaja majhna skupina grobov mariborskih protestantov. Par let pred vojno je mariborska mestna občina na Pobrežju nasproti magdalenskega zgradila svoje mestno pokopališče. Bilo je zelo obsežno, danes pa je že skoraj napolnjeno. Tu so danes najlepši grobovi in razkošni spomeniki. Tu so dobili svoje počivališče tudi vojaki iz svetovne vojne, ki so v Mariboru umrli. Lansko leto so jim zgradili skupno veliko grobnico, v katero so prenesli njihove ostanke. V ozadju proti gozdu je pokopališče mariborskih revežev, kjer pokopuje tudi bolnišnica in kaznilnica svoje mrtlice. Tik mestnega pokopališča so si postavili novo božjo njivo za svoje župljane oo. frančiškani. Že med vojno so skušali rešiti pokopališko vprašanje, toda pokopališče na

Tezmem, ki so ga osnovali, je bilo predaleč ter so ga opustili. Nekaj desetih grobov, obdanih z ograjo, priča še danes, da leže tukaj Mariborčani, grobove pa prerasta trava, od leta do leta se bolj pogrezajo in izravnavajo in sčasoma bodo ostali pozabljeni ter bodo zginiti. Frančiškansko pokopališče na Pobrežju pa predstavlja sedaj s svojimi arkadami in lepim načrtnim pokopavanjem že najlepše urejeno mariborsko božjo njivo.

Sicer pa se sedanja mariborska pokopališča ne morejo posebno ponahati, če jih primerjamo z lepo in smotrno urejeni pokopališči v drugih mestih. Pokopavalo se je na njih brez pravega načrta, preveč se je izkoriščal prostor, tako da predstavljajo danes pravcato skladišče kamenitih nagrobnikov. Nobenega pregleda ni, z največjo težavo se orientiraš med grobovi ter najdeš tiste, ki jih iščeš. V delu je načrt, da se tudi temu opomore. Tudi je malo tradicije na naših mariborskih božjih njivah, malo je imen, ki nam na spomenikih vzbujajo spomine na mariborsko preteklost. Na starem mestnem pokopališču v Strossmayerjevi sta le dva grobova, ki živita med nami. To je počivališče škofa Slomška in pa grob prvega slovenskega časnikarja Tomšiča. Na ostalih grobnicah nam pričajo pač zbledela imena o starodavnosti marsikatero mariborske patrijske rodbine tujega jezika, toda ljudi, ki bi bili zapustili svoje ime v zgodovini mesta, ne najdemo. Maribor je bil pač do prevrata neznatno mestce in takšno bi bilo tudi ostalo, da mu usoda ni bila naklonjena. Grobovi onih, ki so morda igrali v zgodovini mesta važnejšo vlogo, so že zdavnaj izravnani z zemljo in njih več ne ve zanje. Več imen, ki so zapustili pečat svojega bivanja v zgodovini Maribora, najdemo na pobreških pokopališčih. Na mestnem pokopališču počivajo osvoboditelji Maribora, general Maister, duhaprisotni in energični vodja Slovencev za časa prevrata dr. Karel Verstovšek, njegov soborec dr. Franjo Rozina. Preko ceste, na magdalenskem pokopališču spi znani pobornik in prosvetni delavec dr. Anton Medved. S temi imeni je pokopališče za tistega, ki bi iskal danes znamenitosti na mariborskih pokopališčih Pobrežja, izčrpano.

Pa tudi pobreškim božjim njivam se bliža kraj. Mestno pokopališče bo kmalu napolnjeno, dalje časa se bosta ustavljala še frančiškansko in magdalensko. Ko pa bosta tudi ta dva polna grobov, se bo odprlo vprašanje, kje najti prostora za nove. V regulacijskem načrtu za Maribor in okolico je rešitev tega vprašanja že predvidena. Pokopališča naj bi se umaknila še dalje ven iz mestnega pomenja, tja pod Pekersko goro ali Slovensko Kalvarijo, ki se dviga danes sredi pekarskih, studenskih in radvanjskih polj. Tukaj je rezervirana velika ploskev za bodoče centralno mariborsko pokopališče, ko bo naše grobove prerastlo življenje, bohotno klijalo iz smrti...

Maribor

m Promet na pokopališče na Pobrežju. Predstojništvo mestne policije je za danes med 12. in 19. uro zaprlo vsak vozovni in avtomobilski promet na Pobrežki cesti od Trga Kralja Petra do Mejne ulice. Voziti smejo le mestni avtobusi. Vsa druga vozila na pokopališče morajo voziti po Tržaški cesti in Nasipni ulici.

m Grafiki so praznovali 70 letnico svoje organizacije. V nedeljo zvečer so grafiki v Mariboru proslavili 70 letnico svoje organizacije. V unifonški dvorani so priredili uspeh koncert, na katerem je nastopila ljubljanska Grafika s svojim pevskim zborom in orkestrom, sodeloval pa je tudi zbor mariborske »Grafike«. Po koncertu so grafiki v mali kazinski dvorani imeli prijateljski večer, ki je lepo potekel.

m Mariborska sekcija Združenja gledaliških igralcev je imela svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor, ki se je na svoji prvi seji konstituiral takole: predsednik Pavel Rasberger, tajnik Edo Verdonik, blaginčarka M. Zakrajškova. Odborniki so: Edo Grom, Ljudevit Crnobori in Ljotz Standerker.

m Smrtna kosa. V Gregorčičevi ulici je umrl 72 letni skladiščnik Valentin Majster, v Kopitarjevi ulici je izdihnila 52 letna soproga zvančnika Marija Masten, v splošni bolnišnici pa je umrl Alojzij Malter, carinski uslužbenec v 53 letu starosti. Naj v miru počivajo, sorodnikom naše sožalje!

m Igro s petjem »Mala pevka« uprizori prihodnjo nedeljo, dne 6. novembra tukajšnja Poselska zveza. Prireditve se bo vršila v dvorani na Aleksandrovi cesti 6.

m Z Abrahamom se je srečal priljubljeni orožniški narednik g. Karel Flakus, ki služi v prištatu mariborske orožniške čete. Čestitamo!

m Kršćanska ženska zveza za Maribor in okolico ima na dan Vernih duš jutraj ob pol šestih v stolnici sv. mašo s skupnim sv. obhajilom za vse rajne člane in članice.

m Za jahalni klub se sprejemajo prijave Ob jarku št. 6, tel. št. 22-27. Ker je pričetek klubovega delovanja odvisen od števila prijav, se interesi naprošajo, da se čimprej prijavijo.

m Bivši solistator padel v lijak in se v senu zadušil. Nenavada smrtna nesreča se je dogodila v Studenci. Pozno zvečer se je v neki gostilni pojavil 69 letni upokojeni orožniški narednik in bivši solistator pri odvetniku dr. Hajniku Franc Maček. V gostilni je prisedel k neki družbi. Vinjen je nato brez gostilničarjevega dovoljenja odšel na senik nad hlevom, kjer je nameraval prenočiti. Na seniku pa je zaradi temote zgrešil in padel v odprt lijak, kjer se je v senu zadušil. Ko je jutraj domači hlapec segel v lijak po seno, je mesto za seno zgrabil za roko, kar ga je tako prestrašilo, da je padel vznak. Na pomoč je poklical domače, ki so iz lijaka potegnili mrtvega Mačka.

m Krznarstvo P. Semko, Gosposka ulica 37, Vam nudi ceneno kozuhovino in krznarske izdelke.

m Sveže kisle zelje dobite v trgovini Skaza, Glavni trg 14 — rotovž.

m Nesreča na lovu se je pripetila v bližini Cirkovte. Nekemu lovcu se je po nesreči sprožila puška. Strel je zadel gonjača, 18 letnega Franca Gajška v levo nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m Surov napad. Jožefa Bergleza je v nedeljo zvečer na cesti na Tezmem napadel neznan pijanec. S kammom ga je s tako silo udaril po glavi, da mu je razbil zgornjo čeljust. Po pomoč se je zatekel v bolnišnico.

m Za kaznilniškega paznika se je izdajal. Viničar Ivan Weingerl iz Gradišča je v Vetrinski ulici pokazal stražniku 33 letnega brezposelnega delavca Stanka Novakovega, ki se je pred tedni pojavil na Weingerlovem domu in se izdajal za kaznilniškega nadpaznika Franca Kovarja iz Maribora. Weingerl je pregovoril, da mu je za sina, ki je zaprt v mariborski kaznilnici, izročil cigarete in vžigalice, ter pristavil, da mu lahko pošljejo tudi jestvin, ki jih naj izročijo na njegovem stanovanju na Ruški cesti. Weingerl je v resnici

naslednje dni na Ruški cesti iskal nadpaznika Kovarja, o katerem pa ni bilo nikomur nič znanega. Na policiji je Novakovski priznal, da se je z Weingerlovim sinom spoznal v mariborski jetnišnici. To znanje je izkoristil in starega Weingerla prevaril.

m Ves svoj zaslužek je zgubil. Andre Lukovnjak, zidar pri trvdki Špes je v soboto popoldne na poti od Smetanove ulice do svojega stanovanja v Vetrinski ulici zgubil ves svoj tedenski zaslužek 400 din. Pošten najditelj se naproša, da najdeni denar odda na mestni policiji.

Gledališče

Torek, 1. novembra: ob 20. uri »Divji lovec«. — Znižane cene.

Sreda, 2. novembra: zaprto.

Celje

c Počastitev spomina padlih in umrlih. Koroški borci se bodo danes ob pol 12. dopoldne zbrali pred spomenikom padlih in umrlih tovarišev v vojašnici kralja Petra I. Tovariši in drugi se vabijo, da se te svečanosti udeležijo polnoštevilno!

c Pelje na bolnišnično in mestno pokopališče. Pevski oktet gasilске čete v Gaberju bo zapel nekaj žalostnih danes ob treh popoldne na pokopališču celjske bolnišnice, ob pol 4. pa na grobu pokojnega J. Vengusta, voditelja slovenskega gasilstva.

c Godbeno društvo poštnih nameštencev v Celju bo priredilo v soboto, 5. novembra, ob 8. zvečer koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Vabljeni!

Vsaka dama ima rada svoj denar — se raje pa svojo lepoto in mladost!

Gledališki frizer

RIKO GROBELNIK — CELJE

Glavni trg in poleg hotela »Evrope«

Pariška in dunajska diploma! Cene iste kot drugje!

c Velik požar na Polzeli. Polzelčane je v nedeljo okoli 5. popoldne presenetil gasilski rog, ki je oznanil, da nekje gori. Kmalu je hitela požarna bramba proti kozolecu polzelskega župana gospoda Turnška. Kozolec je bil že ves v plamenu. Gasilci in domačini so se trudili, da bi pogasili ogenj, ki pa je bil tako velik, da so gasilci predvsem morali paziti na druga plospja, ki so bila v nevarnosti, in jih rešili. Kozolec je gorel do 8. zvečer in popolnoma zgorel. Rešili so le nekaj voz. Škoda še ni ugotovljena, je pa gotovo precejšna, ker je bil kozolec poln sena in otave.

c Osebnost vest. S celjske pošte je prestavljen poštni služitelj gosp. Novak Jakob za služitelja v Domžale. Na novem službenem mestu želimo našemu fantu obilo sreče!

c Prosvetno društvo na Babnem pri Celju je uprizorilo v nedeljo dramo v 6 dejanjih s petjem »A njega ni...« Prostor, ki ga je dala na razpolago ga. Janič, je bil do zadnjega kotička poln. Igralci so splošno dobro odigrali svoje vloge, zlasti je ugajala mati, sfin Stéfan in njegovo dekle Minika. Želimo, da bi se ti naši igralci še večkrat pokazali na odru.

KINO METROPOL

KPD predvaja znameniti vzgojni film

»MALI LORD«

Predstave danes ob 16.15, 18.15 in 20.30

c Koncert pevke in orkestralne Grafike iz Ljubljane, katerega je priredila grafična organizacija v proslavo 70 letnice svojega obstoja v nedeljo ob 4. popoldne v mali dvorani Celjskega doma, je žel v Celju izredno priznane in odobravanje. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena. Lep nastop ter odlično izvajanje vseh pevskih kakor tudi orkestralnih točk je v občinstvu vzbudilo ognjevit navdušenje in vsaki točki je sledilo burno ploskanje, ki kar ni hotelo ponehati.

c Huda avtomobilska nesreča na Frankolovem pri Celju. Ko je v nedeljo vozil po državni cesti z vozom 25 letni hlapec Fijavž Gracijan, ga je dohitel na Frankolovem neki avtomobilist. Hlapec je skočil z voza, da bi držal konje. V tem trenutku je butnil vanj avtomobil in ga podrl ter z vso silo treščil na trda cestna tla. Fijavž si je pri karambolu zlomil levo nogo pod kolonom, dobil pa je tudi hude poškodbe po glavi in vsem telesu. Nezvestnega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

c Zagonetna kolesarska nesreča. V celjski bolnišnici leži okrog 28 let stari Majcen Mihael. To ime sicer ni gotovo. Bolnik ima namreč prebito lobanjo, pretres možganov in se mu meša, tako da ne vedo prav za prav, kdo da je. Mihael ima tudi hude poškodbe na glavi in po vsem telesu. Doma je najbrž iz Dobrne, kamor so poslali izvidnico, da natančneje poizve o njem. Stanje bolnikovo je zelo resno. Domnevajo, da se je peljal s kolesom, s katerim je treščil v kako drevo.

Ptuj

Praznik Kristusa Kralja in 20 letnico našega osvobodjenja sta slovesno proslavila Fant. odesk in Dekl. krožek s skupno slovesno sveto mašo, med katero je članstvo polnoštevilno pristopilo k sv. obhajilu. Po sv. maši je bila proslava v društveni sobi z deklaracijami, govori in petjem. Slavnostni govor je imel gosp. urednik »Slovenca« Franc Tersegla, ki je v globokih, navdušenih in jedrnatih besedah

orisal pomen praznika Kristusa Kralja in načelnost ter plemenitost katoliškega človeka. Nabito polna dvorana je g. govornika nagradila z velikim in navdušenim aplavzom za prelepe in v srce segajoče ter prepričevalne besede. Govor o pomenu našega osvobodjenja je imel akademik g. F. Pevsko društvo »Cecilija« je zapelo pesem »Kristus kraljuje«. Za konec pa je vsa dvorana navdušeno zapela himno slov. fantov.

Odbor ptujskega fantovskega okrožja ima v sredo, dne 2. novembra ob 6 zvečer redno sejo v običajnih prostorih.

Prosvetno društvo Ptuj je imelo 29. okt. svoj redni občni zbor ob veliki udeležbi članstva in prijateljev društva. Občni zbor je pokazal, da opravlja ptujsko Prosvetno društvo veliko delo, tako v kulturnem, narodnem oziru in na drugih področjih javnega udejstvovanja. Izvoljen je bil novi odbor z g. p. Inocencem Končnikom na čelu, ki je razvil program dela za bodoče poslovno leto. Vpeljala se bodo stalna mesečna kulturna predavanja, ki so največje važnosti za izobrazbo članstva. Prosvetnemu društvu želimo pri njegovem delu obilo najlepših uspehov.

Prvenstvena tekma med domačima rivaloma PSK Dravo in SK Ptujem se je vršila dne 30. oktobra na igrišču SK Ptuja. Rezultat je 4:1 (3:0) za PSK Dravo. Tekmo je sodil gosp. Bergant iz Maribora dobro. PSK Drava je sedaj na drugem mestu tabele.

Napadi. 29 letni kočar B. iz vasi I. v ptujski okolici je šel 29. t. m. po svojega svaka v domačo gostilno. Pri tem pa se je še sam nekaj časa zamudil v gostilni in se ga nekoliko natreskal. Ko so se potem vračali domov, sta B. napadla dva znanca ter ga pošteno obdelala z noži in bikovko. — Kovarček Marija, 58 letna kočarka iz Sodenc pri Vel. Nedelji, je šla zvečer proti domu. Naenkrat je zapazila pred seboj nekoga, ki jo je nato udaril po glavi s kolom. Napadalec ni znan. Oba poškodovanca se zdravita v ptujski bolnišnici.

Novo mesto

Na Vernih duš dan ob 8 zvečer bo v Prosvetnem domu znamenita vojna drama »Konec poti«, ki jo je spisal angleški pisatelj Sherriff in prevedel Oton Zupancič. To pretresljivo dramo s z velikim uspehom dolgo časa igrali v Ljubljani. Za »dolenjsko« uprizoritev so se dogovorili najboljši igralci Novega mesta in Smihela, kjer so jo preteklo nedeljo pri popolnoma razprodanih dvorani s velikim uspehom prvič igrali. V Novem mestu bo uprizoritev zaradi ugodnejšega prostora in večjih tehničnih pripomočkov še bolj dovršena. Zato na to uprizoritev posebej opozarjamo in vabimo nanjo vse, ki si žele resne duhovne drame, saj smo za podobne prireditve v našem mestu zadnji čas zelo pripravljeni. Cene običajne.

Dobrepolje

Zahvala. Prošnji in pozivu v »Slovenca« na našo širšo slovensko javnost se je odzvalo mnogo darovalcev. Vsem blagim dobrotnikom, ki so karkoli darovali za Jakličev dom, se najtopleje zahvalujemo. Hkrati pa prosimo nove dobrotnike, da nakazujejo in pošiljajo denarno podporo neposredno na gradbeni odbor Jakličevega doma, Videm-Dobrepolje.

Tatvina. V noči na soboto so neznan dolgo-prstneži pobrali iz izložbenega okna mesarja g. Lovšina na Vidmu večjo količino salam in klobas. Storiice zasleduje naše vrlo orožništvo.

Velike Lašče

»Živ pokopane«. Preteklo soboto zvečer in v nedeljo popoldne je naše Prosvetno društvo priredilo ob nabito polni dvorani krasno uspešno vojno dramo »Živ pokopane«. Vsa čast in priznanje našim marljivim prosvetnim delavcem, ki so tako krasno vršili svojo težko nalogo. Zeleli bi, da bi nas pozimi večkrat presenetili s sličnimi prireditvami.

Menza Kolodvorska 8

Opoldanski jedilni list za danes

Juhe:

Goveja juha — fritati din 1.50

Umetna juha — grahova z rižem din 1.50

Mesne jedi:

Goveje meso din 2.50

Telečja pečenka din 3.50

Svinjska pečenka din 3.50

Praska pečenka din 3.50

Prikuhe:

Pražen krompir din 1.50

Brant cmoki din 1.50

Kolerabe v omaki din 1.50

Močnate jedi:

Maslen orehov zavitek din 2.—

Maslen sirov zavitek din 2.—

Krofi z mareličnim nadevom din 1.50

Kompot:

Jabolčni din 1.50

Solate:

Razne din 1.50

Kdor ljubi glasbo, izbere

TRGOVINA
RADIO-APARATOV NA DEBELO

Petcevn model s tremi valovnimi dolžinami od din 3750— dalje
Luksuzni model din 9750—

Mende

Iščemo zastopnike za svobodna področja.

Glavni zastopnik za Jugoslavijo

G. MINACH, SUŠAK

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; žanltovnjaški oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaševanju reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltina vrstica po 3 din. — Za pismena odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Pletilje in prešivalke
1860 za stalno K. Boss,
Ljubljana, Mešni trg 18.

Mizarskega pomočnika
sprejme Mrak, Guncleje
23, St. Vid. n. Ljubljano.

Zastopnika
za prodajo moka — 1860
tvrdka iz Bačke, Ponudbe
na Biro Bela, Sombor

Zastopnike (-ce)
sprejme Lindič, Ljubljana,
na 245. 10 vtorcov stano
30 din. (b)

Kovač
Dobro izurjen kovaški
pomočnik se sprejme. Za-
poslitev stalna. Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Kovač« št. 17032.

Kleparskega pomočnika
mlajšega, ki se razume
nekoliko na vodovod —
sprejem takoj. Rudolf
Miklavčič, Stična 109.

Iščemo ženske
na ožnanje (cufanje) per-
ja. — Julijana, Gospo-
dsvetka 12. Prodamo star
šivalni stroj. (b)

Zastopnika
mlajšega in agilnega, za
prodajo čokolade in de-
septov, takoj sprejemmo.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 17221. (b)

Kuharico
perfektno, samostojno, z
dobrimi spricjavali, staro
do 45 let, sprejme boljša
privatna hiša. Ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Dobra služba« 17.079. b

Vajenci

Frizersko vajeniko
sprejme takoj salon Fr.
Hering, p. Radomlje. (v)

15 let star fant
se želi izučiti klasičar-
ske obrti. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 17203. (v)

16 let star fant
krepak, išče učno mesto
ključavničarja ali elek-
tromonterja. Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 17229. (v)

Dvodnevni avtomobilski izlet v Benetke od 13. do 14.
novembra za znižano ceno 240 dinarjev.
Prijava sprejema do 6. novembra Izletna pisarna
M. OKORN, Ljubljana, Hotel Slon, tel. 26-45.

Ilse von Stach*

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe.
Poslovenil Fr. Omerza.

Za eta korakala čez trg v Wittenbergu ob le-
karni Luka Crapacha, ko ju doide z urnimi no-
gami mali Martin.

»Mati, zaključila za Margaret, preden je pri-
šel do nje, »vzemi me s seboj k staremu očetu!«
Po kratkem začudenju in premišljevanju odloči
Luka, da sme iti deček z njima, če hoče ostati
z njim v sobi in na klopi pri peči prenočiti, ker
je stari oče preveč bolan, da bi ga še ta večer
videl. Martin obljubi, da bo ubogljiv otrok; in ko
žuti Margareta majhno ročico v svoji foki, misli,
da gre manj zapuščenja proti odtujenju očetovi
hiši, ampak da pelje tja s seboj svoj dom.

Ko odpre Luka vrtna vrata in zagleda Marga-
reto v svitu ročne svetilke, pač, s katerega je
prvič videla Benjamina in ki ga je v temni noči
prekoračila, ko je postala njegova žena, jo pre-
vzamejo neizrekljiva čustva hrepenenja, kesanja
in otroške ljubezni. Z nenadno silo izpušči Marti-
nov roko, odvzame ogrinjalo in hiti v čumnat
k očetu.

Ta je edel zdravnan v postelji s sklenjenimi
rokami, ki so se tresle na odeji, in gledal nepre-
stano v vrata, akoli katera mora vstopiti njegov
otrok.

»Oče,« zaključila strastno Margareta, ko pade
starca na prs. Ta vedno gladi razmršene plave
lase svoje hčere in pravi samo tai

»Tih, tiho, tiho, tiho!«

V sobi je spravil Luka trudnega dečka ne
k peči na klop, ampak mehkeje in nežneje v na-
ročje in zaspano glavo na svoja prsa. Tako je s
toplim zadovoljstvom v srcu objemal Margareti-
nega otroka. Njegovemu mirnemu dihanju je še

Prodamo

Otroški športni voziček
naprodaj. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 17209. (i)

Močan voz
dvovprežni, poceni na-
prodaj. Zeleniki 141. (i)

Voljeno blago za
damske obleke.
moderni vzorci
Din 14-
moške tople srtače
Din 24-
moške nogavice
močne, moderni vzorci
Din 5-
moderne svilene
kravate Din 7-
dam. svilene kombi-
neže in srajce Din 24-
otroške svilene
hlačke Din 6-
damske svilene
hlačke Din 10-
damske moderne
svilene bluze Din 20-
dam. hlačke in ma-
lice tople in močne
Din 8-
trpežne žen. sportne
bluze v vseh barvah
in velikostih Din 10-
tople nogavice žen-
ske trpežne za zimo
Din 9-
in razno ostalo blago po
neverjetno nizkih cenah
prodaja

»ZORA«
Ljubljana, Miklošičeva c. 30
Obiščite nas in prepričajte
se, da imamo veliko zalogo
in prodajamo dobro blago
po zelo nizkih cenah.

Kupite dobro blago
poceni! Tvrška Snaj Jo-
sip, Ljubljana, Tyrševa
cesta 17. Vam nudi naj-
ceneje. (i)

Frizerski salon
v Ljubljani ugodno pro-
dam. Interesenti pošljite
svoj naslov v upr. »Sl.«
pod »Dobra točka« 17204.

Trgovino
z mehanim blagom v ze-
lo prometnem kraju v
Zasavju oddam v najem
pod ugodnimi pogoji. Na
razpolago tudi stanova-
nje. — Pojasnila daje D.
Kogej, Tržič, Metova ul.
št. 1. (n)

Sveže najfinejše
norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Dobro kupite
Vse vrste pri krznarju J. JOSIP MOLE
LJUBLJANA — Selenburgova ulica št. 6/I.
(poleg glavne pošte) — Telefon 88 87

Nepremočljive hubertuse
deane plašče in obleke,
najboljši nakup: Preskeč,
Sv. Petra cesta 14.

Pozor!
Prvovrstni
premog, drva, koks
po najnižjih cenah

Podobnik V.
Tržaška c. 16 — tel. 83-18

Šivalni stroj
pogrešljiv, kateri šiva na-
prej in nazaj ter šika in
šepa, poceni naprodaj. —
Nova trgovina, Tyrševa 36
(nasproti Gospodarske zve-
ze).

Dokolenice,
nabirnik, ro-
ne torbice,
kovčke itd.
priporoča
IV. KRAVOS
Maribor
Aleksandro-
va cesta 13

Šivalne stroje in kolesa
Pred nakupom vam sve-
tujem, da si ogledate mo-
je zalogo prvovrstnih
znamk s garancijo. Pro-
daja tudi na obroke naj-
ceneje »Triglave«, Reslje-
va 16. — Rabljene stroje
vzamem v račun. (i)

Patent »Kraljica peč«
ki se naloži le enkrat
dnevno, potem pa gori
ves dan, se dobi v vseh
velikostih pri A. Semenič
in drug. Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta 15, telef.
št. 48-67. (i)

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Obrt

Snežne čevlje, galoše
in druge čevlje, poprav-
lja »Express« trzopoprav-
ljalnica, Sv. Petra c. 6.

Denar

BANČNO-KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40
kupi takoj in plača
najbolje

HRANILNO KNJIŽICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone in
srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije.

Stanovanja

ISCEJO:
Trisobno stanovanje
lepo, s kopalnico in vse-
mi pritlikinami, iščem za
takoj. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Stanovanja«
1938 št. 17194. (c)

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
takoj oddam. Rožna do-
lina, cesta VI. št. 4. (c)

V Mengšu
oddam novo stanovanje
v najem. Mušič, mizar
Menges 92. (c)

Sobo in kuhinjo
oddam upokojenki za 250
din mesečno. Naslov pove
uprava »Slov.« pod 16930.

Krasna stavbišča
okrog železniške postaje
Vrčarje, vodovod, elek-
trika - ugodno naprodaj
od 9 din naprej. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 47195. (s)

V Brezicah in okolici
se naprodaj hiše, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attempo-
vega veleposestva. — Po-
jasnila pri inž. Miklav-
u Otmar, Brezice. (p)

V St. Vidu nad Ljubljano
se naprodaj velika stav-
bišča. — Pri Johanu —
ležeči ob tramvaju in
glavni cesti, v središču
kraj, blizu cerkve. Po-
jasnila daje G. Kavec,
»Bata«, Ljubljana, Selen-
burgova ulica. (p)

V Zagrebu je naprodaj
hiša za cca 170.000 din
(lokal, dvoje stanovanj s
pritlikinami); hiša, de-
lavniša, dvorišče, pri-
ključno za skladišče drv
in mizarstvo ali manjšo
industrijo (površina 1756
kv. m) za 270.000 din;
dve tretjini cene v goto-
vini, ena tretjina po 8%
obresti po pogodbi. Po-
nudbe pod 51263 na Pu-
blicitas, Zagreb. (p)

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH

Glasba
Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinski ul. 10
nasproti hotela Štrukelj.

Modroce
posteljne mreže, sežezne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mešni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Ženitbe
Trgovec in posestnik
mjad, postaven in bogat,
želi resnega poznan-
stva z gospodino do 26
let zaradi ženitve. Pred-
noto dobra gospodinja, -
Oprava ni potrebna; ne-
kaj gotovine, katera naj
se navede, pa željena. -
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Trgovec« št. 16988.

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

z novo delujočo tvarino je priznan kot
izvrstno sredstvo proti prhljaju in iz-
padanju las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preizkušenih delujočih
sestavin Trilysina tudi fino razdeljen
dodatek masti, ter služi odlično onim,
ki imajo suhe, trde in neleppe lase.

Trilysin MASTEN IN BREZ MASTI

SOBE

ISCEJO:
Prazno sobo
s posebnim vhodom išče
gospodinja. Ponudba na
upravo »Slovenca« pod
»Center«. (s)

POIZVEDBE
Nagrada dam
dotičnemu, ki mi pomaga
nafti psa volčjaka, kateri
je prejšnjo sredo z ver-
go vred ušel. — Měglér,
Kolodvorska 11. (r)

Restavracija Marinšek
Prečna ulica 6, vam nudi
najceneje najboljša raz-
novrstna jedila ter naj-
boljši ovček po 12 din,
dobro belo po 12 din in
dalmatinsko po 10 din.
Se priporoča! (r)

ČEŠKI MAGAZIN
M. CAR

PRISPELA NOVA KOLEKCIJA

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da je pri-
spela nova kolekcija prvovrstnega češkega
blaga za zimsko sezono in sicer: raznovrstno
blago za damske plašče, moške suknje in
obleke. Blago dobivam iz najboljših tovarn.
Izkoristite priliko, gotovo se Vam izplača.
Pridite in prepričajte se!

ČEŠKI MAGAZIN M. CAR

LJUBLJANA
Pražakova 12.

+

Nad vse žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prij-
ateljem in znanem tužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi
našo preljubo mamo, staro mamo, gospo

Margareto Gajšek

ki je dne 30. oktobra po mučni bolezni, previdena s svetimi za-
kramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb predraže rajnice bo v sredo, 2. novembra ob treh
popoldne na pokopališču pri Sv. Ani.
Sveta maša zadušnica se bo darovala v četrtek, 3. novembra
ob 8 zjutraj v nadzupniški cerkvi v Konjicah.

Konjice-Marenberg, dne 31. oktobra 1938.

Karel, sin; Avgusta, hčerka; Franc in Ivan, nečaka.

svetom pridobil Margaretinega očeta tudi za zad-
njo žrtve srca, ki si jo je hotel ta še pridržati —
da ponudi namreč Benjaminu roko v spravo. Prvo
uro dneva je porabil, da ga pokliče k bolnikovi
postelji, ko gotovo bedi in čaka.

Oče Juan se torej ni začudil, ko mu je z za-
panim obrazom odprl Benjamina vrata, še preden
je potkal, — saj bi vendar vsak soprog v taki
noči spremljal v duhu korake svoje žene, če je
bilo njemu v resnici nemogoče! Presenetil ga je
pa čudno negotoljubljen (izvirnik ima unwirklich,
kar mora biti tiskovna napaka namesto unwirt-
lich.) način, da je Benjamina skoraj plavajoč in se-
veda molče, šel pred njim v sobo, in sanjavo od-
soten pogled, s katerim je menda čakal nago-
vora, ne da bi kazal najmanjše zanimanje za mo-
goče poročilo. Vendar je potlačil oče Juan svoje
začudenje za naravno dano obliko in rekel:
»Dragi gospod Eichler, oče vaše žene vam
noče dalje odgovoriti svoje ljubezni in svoja
blagoslova. Če ste pripravljeni iti z menoj, se ni-
kar ne mudite, da dosežeta lepo uro krščanske
sloge.«

Jasna rdečica polajala Benjaminova blede lica,
iz česar je oče Juan spoznal, da ga je elišal; kajti
odgovor ni prišel čez Benjaminove ustnice. Oče
vpraša po kratkem molku še enkrat:
»Ste pripravljeni nemudoma iti z menoj?«
Zdaj odvrne Benjamina, ne da bi mignil s tre-
palnicami:

»Kaj mi je ta stari mizar?«
Oče Juan se zavrta, stopi korak proti Benja-
minu in mu pogleda ostro v obraz. Zdaj šele ta
zavestno pogleda gosta in vidi, da stoji pred njim
več kot slučajno ostrizenec. Zapovedovalna, ne-
lepa usta bi dala prej sklepati na vojaka, oči pa,
v katerih sta se menjavali trma in miloba kot
sonce in luna, ima lahko duhovnik ali posvetnjak,
samo olimpijsko čelo se je zdela, da prezira nizke
strasti in je bilo v začetku določeno za vzvi-
šenost.

Kaj se godi tukaj? vpraša oče Juan.

Tudi izbirčni okus

Novi vzorci
nove barve
ugodne cene!

lahko zadovolji velika izbira naših no-
vih vzorcev damskega in moškega
blaga za zimo

R. MIKLAUC - „pri Škofu“

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred školijo

Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem
Ustanovljeno leta 1869

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Ob prenovitvi trdke nam je danes
mogoče po izredno nizkih cenah nuditi
najnovejše modele spalnic, jedilnic,
kaučev, madracov, preprog itd. Obrnite
se zaupljivo na nas in prepričajte se
sami o nizkih cenah in solidni izdelavi.
Dobite pa tudi vse na obroke!

Prodamo

Srajce

spod. hlače, kravate, no-
gavice še vedno najceneje
pri I. Tomšič, Sv. Petra
c. 38. (I)

Prima suha bukova drva
dostavljena na dom, za-
gana 100 din, cepljena
110 din, ter prvovrstni
trboveljski premog — pri
Putrlih, Dolenjska c. 6.
Telefon 48-55.

Kislo zelje, repo

sarimo, prvovrstno, vsako
množino — dobavlja Ho-
man, Ljubljana, Sv. Pe-
tra cesta 81, tel. 35-39.
Cene brezkonkurenčne.

VINA

dolenjska, štajerska in
sploh vseh vrst kupite pri
**Centralni vinarni
v Ljubljani.**
TELEFON STEV. 25-73

**Prvovrstni
trboveljski
premog**

brez prahu
koks, suha drva
nudi
I. Pogačnik
Bohoričeva 3 Telefon 20-39

Izredna prilika ugodnega nakupa knjig!

Pod polovično ceno!

Zaradi pomanjkanja prostora smo se odločili, da odprodamo
naslednje knjige pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela din 10.—
Sv. čistost din 5.—
Samec: Za naše male din 8.—
Vole: Roka božja din 10.—
Potočnik: Izgubljeni raj din 10.—
Sardenco: Dekliške pesmi din 18.—

sedaj skupno samo
din 15.—

Scharsch: Spoved malih grehov din 25.—
Potočnik: Dobri pastir, I. del din 38.—
Potočnik: Dobri pastir, II. del din 40.—
Potočnik: Dobri pastir, III. del din 40.—

sedaj skupno samo
din 50.—

Teraš: Za visokim ciljem din 24.—
Teraš: Pri studencih zdravlja in moči din 24.—
Teraš: Po stezah resnične popolnosti din 24.—

sedaj skupno samo
din 30.—

Vole: Otroci, I. del din 25.—
Vole: Otroci, II. del din 24.—

sedaj skupno samo
din 20.—

Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig,
skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo

din 200.—

Kdor pa kupi v naši trgovini vsaj za din 50.— blaga, dobi
krasno knjigo kot nagrado.

Poslužite se ugodne prilike, dokler traja zaloga!

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

LJUDSKA SAMOPOMOČ

registrov. pomožna blagajna v Mariboru, Aleksandrova c. 47

naznanja smrtnih slučajev
svojih članov v mesecu: **septembru 1938**

Fuks Jožefa, užitarica, Pekre, p. Limbuš;
Znidaršič Ana, vdova vinskega trgovca, Ljubljana;
Savc Ivan, preužitkar, št. Janž pri Dravogradu;
Senekovič Albin, želez. v p., Studenci pri Mariboru;
Vodušek Jera, vdova, Ljubljana;
Klančnik Anton, posestnik, Loke;
Weixel Marija, zasebnica, Maribor;
Coihter Blaž, najemnik, Razvnanje, p. Hoče;
Semenič Gera, posestnica, Slamnjak, p. Ljutomer;
Herzog Stefan, delovodja, Maribor;
Dokl Andrej, preužitkar, Osek, p. Sv. Benedikt v Sl. g.
Pobijaš Anton, preužitkar, Maribor;
Rostohar Jožef, preužitkar, Kladje;
Stermen Marko, posestnik, Ljutomer;
Balon Ana, preužitkarica, Celje;
Gombač Ivan, posestnik, Maribor;
Paulič Alojzija, upokojenka, Ljubljana VII.;
Zupanc Marija, užitarica, Hrastje;
Gornjak Antonija, zasebnica, Bresternica 53;
Novak Karl, posestnik, Ptuj;
Skoberne Franc, posestnik, Hrušovec;
Senekovič Marija, viničarka, Studenci;
Malis Peter, preužitkar, Celje;
Čadež Marija, zasebnica, Tržič;
Vivat Benedikt, zasebnik, Maribor, Pobrežje;
Pukl Terezija, hišna posestnica, Bjelovar;
Wagner Antonija, vdova uradnika, Maribor;
Slamnik Ana, zasebnica, Maribor;
Šumenjak Alojz, zasebnik, Murska Sobota;
Osojnik Vid, posestnik, Ptuj;
Vnuč Marija, žena instalaterja, Maribor;
Tanšek Neža, preužitkarica, Škofja vas pri Celju;
Klippstätter Cecilija, zasebnica, Maribor;
Griljanc Marijana, posestnica, Kaludrovci.

Po vseh umrlih članih se je izplačala
pripadajoča podpora v skupnem znesku **Din 283.030.—**

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933, se izplača polna pogreb-
nina brez odbitka. — — — Kdor se ni član »LJUDSKE SAMOPOMOČI«,
naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO.

Nov "na zraku prevetren" puder za lice

**BREZPLAČNO
10.000 SPECIALNIH
KASET**

Presenetljiva nova ideja v proizva-
janju pudra za lice. Fabriciran po
najnovejšem sistemu, je danes puder
finejši in lažji, kakor je bil kdaj prej.
Tako je fin, da se ne more niti opaziti
na koži. Daje prekrasno gladko mat
polt, in mladostno svežino ves dan, ki je tudi
veter in dež ne moreta pokvariti. Zvečer pa
da sijajen videz, ki ga tudi potenje od plesa
v najsoparnijih prostorih niti ne moti.
Na patentirani način je puder mešan s
»peno smetane«. Zaradi tega se puder Tokalon
obdrži na koži mnogo ur in tudi to je pre-
prečeno, da bi puder absorbiral naravna
olja kože. Ta puder obvaruje kožo, da ne
postane suha in raskava ter preprečuje
tvorbo gub. Poizkusite znameniti puder
Tokalon s »peno smetane«. Opazujte, kako bo
že v nekaj dneh povzročil presenetljivo
zboljšanje Vaše polti.
Od deset žena jih devet uporablja na-
pčno barvo pudra. S tem dobijo trd, preveč

»olepšan« videz. Edini način, po katerem
ugotovite pravo nijanso, je ta, da poizku-
site eno barvo na eni, drugo pa na drugi
strani lica. Če niste sigurni, katera barva
odgovarja Vaši polti, Vam radi pošljemo
brezplačno štiri zavojčke pudra Tokalon
raznih barv. Ravno tako tudi dve tubici
kreme Tokalon, hrane za kožo (za dan in
za noč). Priložite Din 5.— v poštini znam-
kah za ovoj, poštino in druge stroške. Na-
slov: Hinko Mayer i drug, odlo 10-T Zagreb,
Praška ul. 6.

VAŽNO: Puder Tokalon se dobi povsod
v originalnih škatlicah po Din 12, 20 in 30.
Preprijčajte se, da je na vsaki škatlici
ime Tokalon.

Zahtevajte brezplačen prospekt!

„ZEPHIR“ B. SUBOTICA

SAMOPRODAJA:

Ljubljana: VENCESLAV BREZNIK
Celje: R. RAKUSCH
Maribor: PINTER & LENARD
Brezice: LÖSCHNIGG & SCHMIDT

Zahtevajte povsod slovite „ZEPHIR“ štedilnike
iz iste tovarne

POSTELJNO PERJE: kg po 8 in 10 din, čehano; ke-
mično očiščeno 20 din; boljše 30 din; najboljše 45 din;
pol puh, čisto belo gosje 115 din; pol puh, čisto belo
gosje 125 din; la. beli puh, najcenejše pri »LUNA«,
Maribor, samo Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

Ponovna licitacija

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v
Zagreb bo imel v prostorih Okrožnega urada
za zavarovanje delavcev v Nišu, dne 12. no-
vembra 1938, ob 11. dopoldne ponovno javno
ponudbeno licitacijo s spremenjenimi pogoji
(kakor v prvi), za oddajo del pri izkopavanju
terena in gradbenih del pri gradbi objektov
svojega sanatorija za pljučne bolezni v Knez
Selu pri Nišu.

Obratci za sestavljanje ponudb se lahko
dobe pri Okrožnem uradu za zavarovanje de-
lavcev v Belgradu in Nišu vsak dan med urad-
nimi urami — za 200 din, ter pri tehničnem
odseku Osrednjega urada za zavarovanje de-
lavcev v Zagrebu, kjer se lahko dobe tudi vsa
potrebna pojasnila.

IZOLIRAMO: DABAVLJAMO:

parne vod. kotle, centralne kurjave
hladilnice, ledenice itd.
plutovinaste plošče za izolacijo, žleb-
njake za izolacijo cevi, infuzorijsko
zemljo in ves pribor.

»HIGIEA« Prva jugosl. tovarnica čepov d. d., Zagreb,
Ivankova ulica 48. - Pošt. pretinac 318. - Telefon 24-070.

Vzajemna posojilnica

T. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Zahvala

vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob izgubi naše
preljube matere, oziroma stare matere, gospe

Helene Oranič roj. Pogačnik

posestnice v Križah

jo počastili z obiskom ob rakvi in jo spremlili v tako velikem
številu na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni častitemu gospodu župniku Jožetu
Hartmanu, zdravniku g. dr. Božidarju Fajdigi za požrtvovalno po-
moč, ki jo je nudil naši ljubi materi nad štiri leta. g. Viljemu Balte-
sariju, šolskemu upravitelju v Križah, in vsemu učiteljskemu zboru
za pomoč, tolažbo in za prekrasni venec. Šolski mladini za pogoste
obiske ob rakvi naše ljube matere in za udeležbo pri pogrebu v
spremistvu učiteljskega, ženski Marijini družbi za častno spremstvo
in petje. — Vi pa, preljubi domačini, ste nam bili ob smrti naše
ljube matere, s svojo uslužnostjo, prava uteha in tolažba.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem priporočamo našo
ljubo mater v molitev in blag spomin!

Križe, Zagreb, Quebec, Loka pri Zid. mostu, Prenul dvor,
dne 30. oktobra 1938.

Zalujoče rodbine: Oranič, Aljančič, Kolar.

Tečaj nemške marke

Do sedaj je bil naš izvoz v Nemčijo razdeljen sledeče: kmetijski proizvodi 50%, industrijske surovine 39% in les 11%. Ker se je pokazalo, da je kvota za kmetijske izdelke prenizka, bo ta kvota zvišana za 12% na 62% in sicer tako, da se zmanjša kvota za les za 2% na 9%, kar bo zelo prizadelo naš izvoz lesa. Nadalje je bila znižana kvota za industrijske surovine od 39 na 29% (industrijske surovine so: rude, kovine, kože, volna itd.). Skupna kvota za kmetijske proizvode in surovine torej 62%, od česar odpade na živino in proizvode 31%, na žitarice in sadje 31%.

Na osnovi vplačil, izvršenih v mesecih julij, avgust in september (na podlagi prejšnjega sporazuma o vzdrževanju klirniškega ravnotežja) je določena vrednost našega izvoza za naslednje tri mesece, to so oktober, november in december, na 30.8 milij. mark. Od tega odpade na žito in sadje 9.548.000 mirk, na živino in proizvode ravno toliko (9.548.000 mark), na les 2.772.000 mark in na industrijske surovine 8.932.000 mark.

V novem sporazumu je določen tudi stalnejši tečaj marke, ki bi se imel držati od. novembra dalje. Tečaj bo stabiliziran med 14.30 in 14.70. Za vzdrževanje tega tečaja se med Narodna banka zavzela, da bo na borzi stalno intervenirala. Narodna banka bo kupovala marke do zneska 8 milij. mark. Za primer pa, da se na borzi javi po-

manjkanje mark, tako da bi tečaj prešel določeno mejo 14.70, bo dal nemški devizni urad potrebne predjume našim zavodom, tako da bodo lahko s ponudbo teh mark takoj vplivali na tečaj marke na naših borzah.

Posledice tega sporazuma se že opažajo na naših borzah in se marka vedno bolj približuje tečaju, na katerem bo stabilizirana.

Plačilni promet s sušetskoniškimi kraji. — Narodna banka je glede plačilnega prometa s kraji, ki so odcepljeni od Češkoslovaške, izdala naslednja navodila: Vse blago, ki se uvaža iz krajev, ki so bili odstopljeni Nemčiji, po poslih, ki so bili zaključeni po 10. oktobru 1938, se mora plačevati v plačilni promet z Nemčijo. V dokaz, da je blago uvoženo iz omenjenih krajev, služi potrdilo o izvozu, izdano po nemških pristojnih organih, fakture pa naj se vsekakor glase na marke. Za plačilo tega blaga se morajo, kakor po plačilnem prometu z Nemčijo, nabavljati na borzi klirniški čeki na marke, vplačila pa naj se vrše na zbirni račun »B« nemške obratunske blagajne pri Narodni banki. Plačilo blaga, ki je bilo uvoženo iz omenjenih krajev pred 10. oktobrom, se pa vrši do nadaljnjega v kliringu s Češkoslovaško in sicer bodo ta plačila knjižena na poseben račun v čeških kronah.

dobavo črne barve, mila, litumena in gašenega apna.

Prodaja. Dne 2. novembra bo v skladišču glavne carinarnice v Ljubljani javna prodaja blaga, ki mu je potekel rok ležarine.

Borza

Dne 31. oktobra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80.

Nemški čeki so se okrepili v Ljubljani in Zagrebu na 14.22—14.42, v Belgradu na 14.2065—14.4065. Nadalje so beležili v Zagrebu za sredo novembra 14.2050—14.4050, za konec novembra 14.25 do 14.45.

Grški boni so beležili v Zagrebu 33.04—33.74, v Belgradu 32.72—33.42.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 6.259.170 dinarjev, v Belgradu 7.344.000 din. V efektih je bil prometa v Belgradu 1.376.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2388.15—2402.75
Berlin 100 mark	1756.02—1769.90
Bruselj 100 belg	742.04—747.11
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	208.86—210.91
Newyork 100 dolarjev	4357.25—4393.56
Pariz 100 frankov	116.65—118.09
Praga 100 kron	150.69—151.79
Trst 100 lir	230.14—233.22

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.73, London 20.985, Newyork 440.50, Bruselj 74.475, Milan 23.1625, Amsterdam 239.65, Berlin 176.40, Stockholm 108.10, Oslo 105.45, Kopenhagen 93.675, Praga 15.15, Varšava 82.87, Budimpešta 87.50, Atene 395, Carigrad 3.50, Bukarešta 325, Helsingfors 9.26, Buenos Aires 110.375.

Plačilni promet s Švicco in prevoznimi stroški. Na osnovi dodatnega sporazuma s Švicco je Narodna banka izdala naslednja navodila: Z naknadnim sporazumom je bilo dogovorjeno, da se vrši plačilo prevoznih stroškov v medsebojnem blagovnem prometu s Švicco in našo državo (po direktni železniški relaciji) tako, da sme jugoslovanski izvoznik plačati prevoz le do švicarske meje, švicarski izvozniki v Jugoslavijo pa so dolžni svoj prevoz frankirati do jugoslovanske meje.

Ustanovitev kovinarske šole Kranjske industrijske družbe. Po pisanju »Tovarniškega vestnika« je Kranjska industrijska družba na Jesenicah ustanovila s 1. novembrom 1938 kovinarsko šolo s pravim in popolnim programom vajeniške šole. Prvi letnik šole bo odprt te dni. Pri ustanovitvi te šole je zanimivo, da so kandidati izbirali pravi v naši državi po delni psihotehnik.

Izvoz pšenice. Od 1. julija do 28. oktobra je kupila Priv. izvozna družba 13.300 vagonov pšenice. Od 1. avgusta do 24. oktobra je družba izvozila v Nemčijo 6912 vagonov pšenice, dočim drugam naša pšenica ni šla.

Izvoz živine v Češkoslovaško. Na osnovi sporazuma med našo državo, Nemčijo in Češkoslovaško bo naša država izvažala živino v Češkoslovaško skozi Nemčijo (ne pa kot doslej skozi Madžarsko, ozir. zadnje čase skozi Rumunijo). Ves izvoz živine bo šel od 1. novembra 1938 dalje skozi Maribor. Prevoz bo sicer trajal dva dni dalj (skozi Rumunijo je trajal 4 dni dalj kot skozi Madžarsko) in bo dražji za 2000 din pri vagonu (dosedaj je bil prevoz skozi Rumunijo dražji tudi za 2000 din pri vagonu) kot prevoz skozi Madžarsko.

Izvoz drobnice v Grčijo. Minister trgovine in industrije g. inž. Nikola Kabalin je izdal naredbo o izvozu drobnice v Grčijo, po kateri je mogoče izvoz drobnice za Grčijo samo na osnovi potrdil, katera bo izdajala skupokupelja podružnica Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Pri tej podružnici se ustanovi tudi posvetovalni odbor, ki ima med drugim odrediti stalne količine, ki smejo prihajati na trg. Za potrdila se bo plačevala posebna taksa. Končno določa naredba, da morajo izvozniki pri eksportu tujih vagonov v Skopju položiti kavcijo.

Dubrovačka parobrodna plovba. Dubrovnik, je zaprosila upravo zagrebške borze, da naj črta njene delnice iz tečajnice zagrebške borze, ter s tem papirjem ne bo več trgovalo. S 1. novembrom prenehajo delnice tega papirja notirati na zagrebški borzi (družba je bila ustanovljena 1909, sedanja glavnica 32.350.000 din).

Nova delniška družba. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitev delniške družbe Jablan v Belgradu z glavnico 2 milij. din (2000 delnic po 1000 din imenske vrednosti). Svrha družbe je lesna trgovina, trgovina z gradbenim materialom itd. Pri vpisu od 29.—30. oktobra se plača 1000 din in 40 din za ustanovne stroške. Ustanovni občni zbor 3. novembra.

Izpremembe pri Jadranski plovi. Pri Jadranski plovi so bili izbrisani upravni svetniki Antič Makso, dr. Aleksander Gorup, Karamata Stevan, dr. Stjepan Posilović, Švrljuga Ante in Švrljuga Božidar; vpisani pa Milij Milan, dr. Jozo Poduje, dr. Petar Rimondo, Milan Stefanović, dr. Švrljuga Stanko in Milan Švrljuga (doslej prokurist).

Zmanjšanje obkroga bankovcev na Poljskem. Od 10.—20. oktobra se je obkro bankovcev Poljske banke zmanjšal za 69 na 1390 milij. zlatov, ker so vsi krediti banke zmanjšali za 115.5 na 967.6 milij. zlatov.

Bolgarija hoče imeti svoje brodogradne Donave. Jugoslavija, Nemčija, Madžarska in Češkoslovaška imajo znaten plovidni park ladij na Donavi, manjšega tudi Rumunija. Bolgarija je imela doslej izredno malo ladij in si je zadala nalogo, da bo tudi posegal v konkurenčni boj na Donavi. Pred meseci je bila ustanovljena državna družba za plovbo na Donavi, kakor so tudi druge družbe v donavski plovi državne ali od države izdatno podprte. Sedaj je Bolgarija napravila zopet korak naprej. Glavno ravnateljstvo železnice in pristanišč v Sofiji je razpisalo licitacijo za nabavo potniških parnikov, motornih tovornih ladij, vlačilnih čolnov, tankov in konstrukcijskih načrtov za gradbo motornih tovornih ladij. Zlasti stremi Bolgarija, napraviti moderno brodograd na Donavi, ker je brodograd drugih držav v znatni meri že zastarelo.

Licitacije. Pri »Stabu rukovodca radovac« v Ljubljani bo dne 2. novembra ofertna licitacija za

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 59—61, vojna škoda promptna 471—473, begl. obv. 90.50—91.50, dalm. agrarji 90—91, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 92—93, 7% pos. Drž. hip. banke 100 den., 7% stab posojilo 98—99. — Delnice: Nar. banka 7.300—7.400, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50—99, agrarji 59 den., vojna škoda promptna 472.50—473.50 (471), begl. obveznice 91—92, dalm. agrarji 90—91, 4% sev. agrarji 61. denar, 8% Bler. pos. 98.25—99 (98.25), 7% Bler. posojilo 92—92.25 (92), 7% stab. pos. 98.99. — Delnice: Nar. banka 7.300 den., Priv. agrarna banka 220—224, Trboveljska 180—190, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 50—60, Isis 20 den., Osj. sladk. tovarna 110 bl., Dubrovačka 300 den., Jadr. plova 350 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99 denar, agrarji 60.25—61, vojna škoda promptna 475—476 (475, 473.50), za konec januarja (473), begl. obv. 91—91.25 (91.25—90.75), dalm. agrarji 90.50—90.75 (90.50), 4% sev. agrarji 60 den., 8% Bler. pos. 98.25 den., (99), 7% Bler. pos. 92.25—93.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji. — V Novem Sadu in Somboru bo borza zaprta dne 1. novembra.

Hmelj

Zalec, 31. okt.

XII. uradno poročilo banovinske hmeljske komisije dravske banovine: Na letošnji pridelek je takorekoč že popolnoma razprodan; še neprodane zaloge v prvi roki namreč ne bodo znašale več niti 100 stotov. Kljub temu pa je tudi še v preteklem tednu bilo zanimanje precej živahno in je prišlo tudi do nekaj zaključkov. Pri neizpremenjenosti čvrsti tendenci se je plačevalo do 33 din za kg. — Kupčija je bila letos v teku vse sezone zelo živahna, kar je pripisati predvsem prvotni kakovosti, visoki pivovarski vrednosti in brezhibni gladko-zeleni barvi našega letošnjega pridelka. V prvi vrsti zaradi te okolnosti, deloma pa seveda tudi zaradi sorazmerno picle letine je naš hmelj letos že h koncu oktobra takorekoč popolnoma razprodan.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Na sobotnem živilskem trgu v Mariboru je bilo kljub čemeremu deževnemu vremenu silno živahno. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Špeharji so prodajali svinjsko meso s kostmi po 13—14 din, izluščeno po 13—15 din; ribe so bile po 15—17 din, zajci 13—14, salo 16—17, slanina 15—16, pljuča 7—8, jetra 8—10, rebra 12—13, glava z jezikom 6—7, ledvice komad 2—3, noge 1—2 din. Živila: krompir 0.65—1.50 din, čebula 2—4, česen 5—8, zelje glava 0.50—3, kislota zelje 3, kislota repa 2, paprika 6 do 15 komadov 1 din, karfiola komad 1—7 din, paradižniki 4—5, glavna solata 0.50—1.50 din, endivija 0.25—2 din, korenje 0.50—1 din, koleraba 2 do 4 komade 1 din, luščen grah 1 liter 6.25—7.50 din. Sadje: jabolka 2—6, hruške 4—8, suhe slive 10—12, grozdje 4—8 din, smederevsko 6—12 din, kostanj 3—4 (liter 1.50 do 2.50), pečen liter 6 din. Mleko in mlečni izdelki: smetana 10 din, mleko 1.50—2 din, surovo maslo 24 din, čajno maslo 28—30 din, domači sir 10 din, jajca 0.75—1.50, v apno vložena 1 din. Perutnina: kokoši 18—25 din, par piščancev 20 do 60 din, gos 30—45 din, puran 30—70 din, raca 14—18 din; domači zajec 5—30 din.

Sport

Nedeljsko liga tekmovanje

Tudi v osmem kolu, ki se je odigralo preteklo nedeljo, naša »Ljubljana« ni imela sreče. Podlegla je varaždinski Slaviji s 3:1, kateri je morala prepustiti obe točki. Do prihodnje nedelje ostane tale tabela:

BsK	8	7	1	0	21	: 5	15
Hašk	8	5	1	2	22	: 12	11
Jugoslavija	8	5	1	2	15	: 9	11
Gradjanski (Z)	8	5	0	3	23	: 8	10
Hajduk	8	3	3	2	17	: 11	9
Jedinstvo	8	4	1	3	17	: 17	9
BASK	8	3	2	3	13	: 13	8
Gradjanski (S)	8	3	1	4	11	: 24	7
Slavija (S)	8	2	2	4	12	: 16	6
Slavija (V)	8	2	1	5	14	: 18	5
Ljubljana	8	1	1	6	6	: 20	3
Sparta	8	0	2	6	6	: 24	2

Na listi golgeterjev pa še vedno vodi Aca Petrovič z devetimi goli. Zadržal nedelja je bila precej bogata na golih, kajti 24-krat se je potresla

Po športnem svetu

Tenis Jugoslavija : Argentina 2:0

V soboto so se pričele v Buenos Airesu mednarodne tenis tekme med Jugoslavijo in Argentino. Tekmam je prisostvovalo veliko gledalcev, ker je vladalo za to srečanje med tamkajšnjim ljudstvom veliko zanimanje. Prvi dan sta se odigrali dve partiji poedincev in je Pallada premagala Argentina Rusela v treh setih 6:2, 6:3 in 6:3 tako, da vodi prvi dan Jugoslavija z 2:0.

Nov svetovni rekord v kolesarjenju na 100 km

Italijanski kolesar Cinbello je postavil nov svetovni rekord v neprekinjeni vožnji na 100 km. Za to progo je porabil 2 uri, 26 minut in 27 in dve petini sekunde. Stari rekord je imel Francoz Malaval s časom 2:27.15.

Vratar splitskega Hajduka, Čulić, ne bo več igral

Bartol Čulić, vratar splitskega Hajduka se bo oženil z neko lepoticco iz Senja in zato namerava opustiti nogometni sport. Potem se hoče posvetiti samo svoji rodbini. Čulić je napravil svojo veliko športno kariero šele v Hajduku. Pri svoji prvi javni tekmi, ki jo je odigral kot vratar, je sprejel nič manj kot 19 golov.

Amerika ima naslednico Sonje Hennie

V Ameriki so odkrili naslednico Sonje Hennie, znane svetovne in olimpijske prvakinje v drsanju na ledu, ki je sedaj pri filmu. Gre za 13 letno Angležinjo Hapel Franklin, katere sposobnosti so ravnokar preizkusili v Hollywoodu in ki je žela veliko priznaje od tamkajšnjih strokovnjakov. Niso pa povedali, če je deklica zela tak uspeh v filmu ali na ledu. Svoje sposobnosti na ledu bi morala Franklinova, katero trenira londonski trener v

mreža v raznih centrih naše države. Skupno je bilo v vseh osmih kolih zabitih 177 golov. Petrovič (Jugoslavija) jih je dal, kakor omenjeno — 9.

8 golov so dali Kacijan (Hašk) in Matošić II. (Hajduk).

7 golov: Glišović (BSK).

6 golov: Velfl in Lešnik (oba Gradjanski, Zagreb).

5 golov: Živković (Jedinstvo) in Pavletić (Slavija Varaždin).

4 goli: Antolčević (Gradjanski Z.), Božović in Podgradski (oba BSK), Rajdić (Slavija S.) in Čemerikić (Gradjanski S.).

3 goli: je zabilo 12 igralcev.

2 gola: je zabilo 12 igralcev, med njimi sta naš Erber in Pupo.

1 gol: je dalo 30 igralcev, med njimi sta naš Rataj in Šerčer.

Med onimi, ki so napravili avtogole, so pa tile naši igralci: Bertonec, Boncelj in Žitnik.

drsanju g. Nicholson, pokazati enkrat tudi v Evropi.

Dova športna palača v Rimu

Načrti za novo veliko športno palačo v Rimu so že gotovi in bodo kmalu začeli z deli. Otvoritev bo še pred svetovno razstavo, ki bo leta 1940. Ta športna palača bo najmodernejša stavba te vrste in bo stala blizu narodnega stadiona. Športne naprave so veštranske in sicer bo v njej dirkališče, tekališče, igrišča za košarko, arena za boks in dva tenis-igrišča.

Ali bo ali ne bo?

Po enih virih se turnir v hokeju na ledu za svetovno prvenstvo leta 1939 ne bo vršil v Švici, Švicarji sami pa pišejo, da se bo ta turnir končno veljavno vršil v njihovi državi. Protest, ki so ga radi tega poslale švicarske vrhovne športne organizacije v razne domače in tuje liste, je imel menda uspeh. Predsednik mednarodne zveze za hokej na ledu je odgovoril, da bo Švica leta 1939 izvedla svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Po drugih virih naj bi se pa isti predsednik obrnil s okrožnico na vse državne zveze za hokej na ledu, da se svetovno prvenstvo za leto 1939 premesti, češ da ne gre, da bi imela Švica dve leti zaporedoma take prireditve. Kakor znano, bodo zimске olimpijske igre leta 1940 v Švici, v St. Moritzu bo pa svetovni turnir v hokeju na ledu. Stvar se bo morala kaj hitro rešiti, kajti zima je že pred vrati.

Pri olimpijskih igrah mora biti tudi smučarstvo

Švicarski olimpijski odbor se je pri svojem zasiedanju v Lozani bavil v glavnem z zimsko olimpijado leta 1940, ki bo predvidoma od 3. do 11. februarja v St. Moritzu. Ob tej priliki so z obžalovanjem ugotovili, da v vprašanju izvedbe smu-

LES EAUX
DE COLOGNE
PARFUMÉES
DE

COTY

Za toaleto; po sportu, potovanju... One Vam nudijo oddih, osveže Vas in parfimirajo.

Aimant

močnejši, magnetični vonj. To je kolonjska voda zelo modernih žen.

Chypre

nežen in tajahstven vonj gozdnega grmovja. Primeren tudi za moške.

čarskih tekem se sedaj ni bil dosežen sporazum. Sedaj poskuša Švica pri mednarodnem olimpijskem odboru in pri mednarodni smučarski zvezi doseči kak uspeh v tem pogledu. Oni zastopajo stališče, da mora biti pri zimskih igrah brezpogojno tudi smučarski sport, če ne gre drugače, pa vsaj »neoficijelno.« Točen sporod bo določil najkasneje do 28. februarja prihodnjega leta, do katerega časa bodo tudi programi in razpisi gotovi.

Lepi uspehi dijakov iz Št. Vida

Prejšnji teden se je vršilo na igrišču za zavodom sv. Stanislava v Št. Vidu lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo gimnazije. Zanimanje za lahko atletiko je tam zelo veliko. Letošnje tekmovanje se je vršilo brez nekaterih odličnih atletov, ki so sedaj dijaki drugih zavodov.

Rezultati:

100 m: 1. Kliner 12.0 sek., 2. Dolinar 12.2 sek., 3. Dolinar 12.5 sek.
200 m: 1. Kliner 23.6, 2. Dolinar 25.0 sek.
Dajalja: 1. Kliner 645 cm, 2. Logonec 560 cm.
Kliner Janez je z malenkostnim prestopom preskočil 661 cm!!!
Skok v višino: Kliner in Furman 147 cm.
Met krogla (5 kg): 1. Kliner 1483 cm, 2. Rigler 1150 cm.
Met diska (15 kg — juniorski): 1. Kliner 4360 cm!!! 2. Dogane 3160 cm.
Troskok: 1. Dogane 1158 cm, 2. 1110 cm.
Kliner se bo, če bo resno delal, razvil v odličnega desetbojca, ki bo gotovo še dosti pomenil v lahkoatletskem sportu.

IZ ŠK Ljubljane: Trening Hgaškega in prvega moštva se prične danes zaradi praznika ob 9.30. Prijezo naj velja igralci točno!

Radio

Programi radio Ljubljana:

Torek, 1. novembra: 9 Napovedi, poročila — 9.11. Ponoči: cerkvena glasba iz Trnave, cerkva — 10.15. Verški govor (g. dr. Ciril Potočnik) — 10.30. Praznični koncert Radijskega orkestra — 12. Akademski pevski kvintet — 13. Napovedi — 13.30. Koncert za dva violini. Izvajata g. prof. Karlo Rupel in gđe. Francka Ornikova — 19. Napovedi, poročila — 19.30. Nae. ura — 19.50. Nad grobovi (radij) — 20.30. Mrtvi govorci — slovesna zvečana igra (člani rad. igr. druž.) — 21.15. Tih spomin (koncert Radijskega orkestra) — 22. Napovedi, poročila — 22.15. Spominu raznih (plošče).
Sreda, 2. novembra: 12. Verdij: Requiem (plošče) — 13. Napovedi — 13.30. Verdij: Requiem (plošče) — 14. Napovedi — 18. Mladinska ura: Spominu naših mladih umirlih pesnikov in pisateljev (g. prof. Fr. Vodnik — 18.15. Mladinska ura: November v naravi (g. Miroslav Zor) — 18.30. Meyerbeer: Ples z baklami (plošče) — 18.40. Vzgoja v družini, II. del (g. dr. Stanko Gogala) — 19. Napovedi, poročila — 19.30. Nae. ura — 19.50. Prirodopisni kotiček — 20. Koncert pevskega zbora z Ježice: Vojaške pesmi — 20.45. Grieg: Peer Gynt, suita (plošče) — 21.15. Pevski koncert ga. Mile Kogeljeve, članice opernega gled. — 22. Napovedi, poročila — 22.15. Duet klavirja in harmonija.

Drugi programi:

Torek, 1. novembra: Belgrad: 20. Nar. pesmi, 20.30. Komorni koncert, 21.45. Nar. glasba, 22.15. Vok. koncert — Zagreb: 20. Komorna glasba, 20.30. Duhovni koncert — Sofija: 20. Zborovski koncert — Budimpešta: 19.25. Plošče, 20.30. Ork. koncert — Trst, Milan: 21. Opera »Obéron« — Rim, Bari: 21. Igra »Trinoli«, dožela Unheime — Dunaj-Lipsko: 20.10. Igra o Paganiniju — Hamburg: 20.10. Slavnostni koncert — Köln: 19.05. Komorni koncert — Stuttgart-Frankfurt: 21. Haydnov ciklus — Monakovo: 20.10. Glasba o ljubezni, 21.10. Klavir — Bern: 20.10. 20.15. Simf. koncert — Strasbourg: 20.30. Cerkveni koncert.
Sreda, 2. novembra: Belgrad: 20. Humor, 21. Nar. pesmi, 21.30. Havnjski kvartet, 22.15. Plošče. — Zagreb: 20. Ponoči koncerta iz Marijine cerkve, 21. Haydnovih »Sedem besedi«. — Sofija: 19.45. Faustova pogrebna igra. — Varkara: 19. Salonska glasba, 20. Našnja glasba. — Budimpešta: 19.45. Ponoči, 21.50. Plošče. — Trst-Milan: 21. Maša z rekviemom, nato orkelski koncert. — Rim-Bari: 2

Mariborska pokopališča

Maribor, 31. oktobra.

Pridemo, živimo in izgine. Noč in dan lebdi angel smrti nad nami in zaznamuje s svojim ledenim prstom brezobzirno, brez izbire, zdaj tega, zdaj onega. Tisočletja, odkar ga je Bog ustvaril, hodi človeštvo to pot. Površina zemlje je prekrvavljena in pognojena s prahom njegovih mrtvih. Iz tega prahu vzhaja nova rast, živi nov rod, na zemlji, v kateri spe njegovi predniki, si zida hiše. Tako je povsod na svetu in tako je tudi v Mariboru. Najživahnejše življenje mesta vrvi in polje danes v Mariboru preko prostorov, na katerih so nekdanji naši predniki pokopavali svoje drage.

Mariborčani smo na ta grobišča že zdavnaj pozabili. Le od časa do časa, kadar se opravljajo na takih prostorih večja dela ter se kopije v globino, prihajajo na dan okostja in ostanke mrtvih. Veliko takih primerov smo doživeli že zadnja leta. Ko so letošnjo pomlad prekopavali vzhodni del Glavne trga, da so polagali zaradi regulacije v zemljo razne instalacijske naprave, so našli delavci na starodavna grobišča — na staro

Kapelica na mestnem pokopališču.

židovsko pokopališče. Mariborski judje, ki so živeli v svojem ghetu v današnji Židovski ulici, so pokopavali svoje umrle tam, kjer stoji sedaj mariborska avtobusna postaja. Pred nekaj leti so pri regulaciji Aleksandrove ceste našli na ostanke mrtvaških okostij na stikališču Aleksandrove in Prešernove ulice. Tu je stala nekoč mariborska predmestna župnijska cerkev, predhodnica sedanje frančiškanske bazilike in okrog nje se je nahajalo pokopališče. Naslednje leto so kopali temelje za Delavski azil v Gregorčičevi ulici. Tudi tu so našli delavci pod površino zakopane kosti. Pred stoletji je morila Mariborčane kuga, zahtevala je stotine žrtev, ki so jih pokopali tik mestnega obzidja v skupen grob. Na Tezmem, poleg Betnavskega ribnika, je velika gramozna jama. Od časa do časa našli delavci pri kopanju gramoza na ostanke okostij. Tu je bilo svoje dni pokopališče mariborskih protestantov, ki je obdajalo luteransko cerkev. Kadar kopljejo na Slomškovem trgu okrog stolnice v globino, našli na ostanke mrtvih. Tako je povsod po mestu, mnogo je še prostorov, za katere sedaj ne vemo, da so pred dolgimi stoletji služili za pokopališča. Le podobni primeri spravijo na svetlo priče nekdanjih grobišč. Za en dan vzbude takšne najdbe zanimanje med meščani, potem pa se pozabijo in nikdo več ne pomisli nanje. Kostni delavci poberejo v zaboj, ki se spravi na pokopališče na Pobrežje, da najdejo tamkaj zopet mir. Za koliko časa? Mesto se bo širilo, zajelo bo tudi prostore, kjer pokopavamo mi naše drage, in zopet bodo prišli ljudje, ki bodo na teh mestih gradili hiše, izkopavali naše kosti in prav tako bo nad nami zaživelo življenje, kakor živi danes nad ostanke naših prednikov.

Malo je še ostankov, ki jasneje pričajo, kje so bila nekdanja mariborska pokopališča. Okrog stolnice in okrog magdalenske cerkve so vzdani spomeniki kot zadnje priče teh božjih njiv. Zaradi naraščanja mesta so postala ta pokopališča pretesna. Stolina župnija si je našla potem novo pokopališče pod Kalvarijo, ob cesti, ki vodi proti Kamnici. Od pokopališča je pa ostala do današnjih dni samo še stara mrtvašnica, ki je izpremenjena v prijazno stanovanjsko hišo ter nosi zadnjo številko Vrbanove ulice. Sledov za grobovi ni več, travniki in plodne njive so jih prekrili, in nekaj letih pa jih bo zasedla kolonija vil, ki se je sedaj že približala tik do nekdanjega pokopališča. Kadar bodo kopali temelje za nove zgradbe, bodo izkopali tukaj gotovo veliko človeških okostij.

Enaka usoda čaka pač tudi drugo mestno pokopališče v Strossmayerjevi ulici, ki je nastalo po opustitvi grobov pod Kalvarijo. Ze dolgo let se ne vršijo več tukaj pogrebi, večino grobov je izravnanih, le večje patricijske grobnice so še ohranjene, pa tudi iz teh se polagoma pokojniki selijo. Ostal bo na tem pokopališču samo še veliki naš slovenski buditelj in voditelj lavantinski vladika Anton Martin Slomšek, ki spi v svoji kapelici svoj večni sen. Ta grob bo ostal tu in kot svetinja slovenskega naroda, vse ostalo pokopališče pa bo izpremenjeno v park. Stolina župnija pa je ostala od tedaj brez pokopališča, katerega pa bo sčasoma morala dobiti, saj postajajo pobrežke božje njive že zelo tesne.

Magdalenska župnija si je po opustitvi pokopališča okrog svoje župnijske cerkve ustvarila kar tri druga. Eno na Pobrežju, za oddaljena naselja Studence in Radvanje pa za vsako po eno, ki še danes obstojajo ter se pokopujejo na njih prebivalci iz omenjenih občin. Glavno pokopališče Magdalencev je na Pobrežju; pred nekaj leti so ga zopet močno razširili z dokupom novega sveta. V okviru tega pokopališča se nahaja majhna skupina grobov mariborskih protestantov. Par let pred vojno je mariborska mestna občina na Pobrežju nasproti magdalenskega zgradila svoje mestno pokopališče. Bilo je zelo obsežno, danes pa je že skoraj napolnjeno. Tu so danes najlepši grobovi in razkošni spomeniki. Tu so dobili svoje počivališče tudi vojaki iz svetovne vojne, ki so v Mariboru umrli. Lansko leto so jim zgradili skupno veliko grobnico, v katero so prenesli njihove ostanke. V ozadju proti gozdu je pokopališče mariborskih revežev, kjer pokopuje tudi bolnišnica in kaznilnica svoje mrlične. Tik mestnega pokopališča so si postavili novo božjo njivo za svoje žup-

ljane oo. frančiškani. Ze med vojno so skušali rešiti pokopališko vprašanje, toda pokopališče na Tezmem, ki so ga osnovali, je bilo predaleč ter so ga opustili. Nekaj desetih grobov, obdanih z ograjo, priča še danes, da leže tukaj Mariborčani, grobove pa prerašča trava, od leta do leta se bolj pogrezajo in izravnavaajo in sčasoma bodo ostali pozabljeni ter bodo zginili. Frančiškansko pokopališče na Pobrežju pa predstavlja sedaj s svojimi arkadami in lepim načrtnim pokopovanjem že najlepše urejeno mariborsko božjo njivo.

Sicer pa se sedanja mariborska pokopališča ne morejo posebno ponášati, če jih primerjamo z lepo in smotno urejeni pokopališči v drugih mestih. Pokopavalo se je na njih brez pravega načrta, preveč se je izkoriščal prostor, tako da predstavljajo danes pravcato skladišče kamenitih nagrobnikov. Nobenega pregleda ni, z največjo težavo se orientiraš med grobovi ter najdeš tiste, ki jih iščeš. V delu je načrt, da se tudi temu odpomore. Tudi je malo tradicije na naših mariborskih božjih njivah, malo je imen, ki nam na spomenikih vzbujajo spomine na mariborsko preteklost. Na starem mestnem pokopališču v Strossmayerjevi sta le dva grobova, ki živita med nami. To je počivališče škofa Slomška in pa grob prvega slovenskega časnikarja Tomšiča. Na ostalih grobnicah nam pričajo pač zbledela imena o starodavnosti mariborske patricijske rodbine tujega jezika, toda ljudi, ki bi bili zapustili svoje ime v zgodovini mesta, ne najdemo. Maribor je bil pač do prevrata neznatno mestece in takšno bi bilo tudi ostalo, da mu usoda ni bila naklonjena. Grobovi onih, ki so morda igrali v zgodovini mesta večnjo vlogo, so že zdavnaj izravnani z zemljo in nihče več ne ve zanje. Več imen, ki so zapustili pečat svojega bistva v zgodovini Maribora, najdemo na pobreških pokopališčih. Na mestnem pokopališču počivajo osvoboditelj Maribora, general Maister, duhaprisotni in energični vodja Slovencev za časa prevrata dr. Karel Verstovšek, njegov soborec dr. Franjo Rozina. Preko ceste, na magdalenskem pokopališču spi znani pobornik in prosvetni delavec dr. Anton Medved. S temi imeni je pokopališče za tistega, ki

Kaj je novega po svetu

Neresnične vesti o demonstracijah v Užhorodu

Užhorod, 31. oktobra. AA. ČTK: Varšavski radio je objavil danes dopolne vesti, po kateri je prišlo v Užhorodu do krvavih demonstracij v korist zedinjenja Podkarpatske Rusije z Madžarsko. Pri teh manifestacijah je prišlo, kakor prihajajo vesti, do uličnih borb, v katerih je bilo ubitih okoli 100 ljudi, ranjenih pa več sto ljudi. Narodni dom ukrajinskega združenja »Prosveta« v Užhorodu so pogrnili v zrak. — Vse te vesti so popolnoma netočne in je resnica le, da je skupina neodgovornih in pijanih agitatorjev skušala manifestirati za Podkarpatsko Rusijo in njenega ostanka v okviru češko-slovaške republike. To skupino so oblasti brez težav razgnale in ni bil pri tem nihče ranjen. Kar pa se tiče doma prosvete, je bilo na tem poslopju s kamenji pobitih samo dvoje oken.

Slovaki proslavljajo 20 letnico sožitja s Čehi

Bratislava, 31. okt. AA. ČTK: Danes je bila v Turčianskem Sv. Martinu proslavljena 20 letnica znane sv. martinke deklaracije slovaških zastopnikov, s katero so se leta 1918 izjavili za skupno življenje med Čehi in Slovaki. Te svečanosti so se udeležili predsednik slovaške vlade Tiso, slovaška ministrica Černek in Hihner, pokrajinski predsednik Simko in več drugih osebnosti. Tiso je imel govor, v katerem je naglašal, da želi slovaška vlada v Turčianskem Sv. Martinu izraziti spoštovanje svetim spominom, ki so spojeni s tem mestom. Slovaški narod ne bo dopustil, da bi ga razcepili, ker more živeti samo zedinjen v oecanu drugih narodov.

20 letnica Vittoria Veneta

Vittorio Veneto, 31. okt. AA. Stefani: Vittorio Veneto se pripravlja na slovesno proslavo 20 letnice velike italijanske zmage. Z ogromnim navdušenjem je prebivalstvo pozdravilo italijanske vojne zastave, ki so se danes po 20 letih vrnile v deželo zmage. Prva skupina, v kateri je bilo 102 polkovnih zastav, je prispela v mesto ob 7 zjutraj, druga skupina s 54 zastavami pa opoldne. Zastopniki vojske, fašistične stranke in mladinskih formacij so pozdravili prihod zastav, dočim je vojaška godba igrala patriotske skladbe. Mesto je bilo okrašeno in je prebivalstvo navdušeno sprejemalo prihod raznih zastopnikov in zastave. Zvečer pride še skupina 92 zastav, jutri zjutraj pa pričakujejo še razne druge skupine.

Senatske volitve na Poljskem

Varšava, 31. oktobra. TG. Prva stopnja poljskih volitev v parlament je končana. Šlo je sedaj samo za senat. Bilo je izvoljenih 8043 volivcev, ki so imeli nalogo voliti 64 senatorjev. Ostalih 32 jih bo imenoval predsednik republike sam. Izmed volivcev je bilo 3001 Poljak, 22 Ukrajincev, 11 Židov. Nova skupščina, ki se bo sestala po novih novembrijskih volitvah, bo imela svoj prvi sestanek dne 1. decembra. Predsednik bo verjetno sedanji podpredsednik bivši pravosodni minister Makowski. V senatu pa je verjetno, da bo postal predsednik bivši predsednik vlade Bartel. Naloga novega parlamenta bo, da sprejme proračun in da pripravi nov volilni red, nakar bo razpuščen, da pripravi mesto novemu zakonodajnemu parlamentu, ki bo izvoljen že na podlagi novega volivnega reda. Od tega bo odvisno, če bodo stranke opozicije mogle sploh stopiti v parlament.

Pretepi v Klajpedi

Klajpėda, 31. oktobra, b. Včeraj je prišlo do hudega spopada v vasi Petra Jahnena med oboroženimi nemškimi prebivalci iz Klajpede (Memelja) in litovskimi streli. Spor je nastal v vaški gostilni, kjer so bili Klajpedčani in litovski vojaki na dopustu. Gostilna je vsa razbita in v stenah se vidijo številne luknje od krogel, ki so jih litovski vojaki pošiljali za Klajpedčane.

Berlin, 31. oktobra. AA. (Stefani) Pri Magdeburgu se je zaradi goste megle avtobus, ki je bil poln vojaštva, zalezel v električni vlak. Vojaki so se vračali z neke prireditve. Ubitih je bilo 11 oseb, ranjenih pa 22.

Kdor ljubi glasbo, izbere

TRGOVINA
RADIO-APARATOV NA DEBELOPetcevn model s tremi valovnimi dolžinami od din 3750— dalje
Luksuzni model din 9750—

Mendel

Iščemo zastopnike za svobodna področja.

Glavni zastopnik za Jugoslavijo

G. MINACH, SUŠAK

bi iskal danes znamenitosti na mariborskih pokopališčih Pobrežja, izžrpano.

Pa tudi pobreškimi božjim njivam se bliža kraj. Mestno pokopališče bo kmalu napolnjeno, dalje časa se bosta ustavljala še frančiškansko in magdalensko. Ko pa bosta tudi ta dva polna grobov, se bo odprlo vprašanje, kje najti prostora za nove. V regulacijskem načrtu za Maribor in okolico je rešitev tega vprašanja že predvidena. Pokopališča naj bi se umaknila še dalje ven iz mestnega pomenja, tja pod Pekersko goro ali Slovensko Kalvarijo, ki se dviga danes sredi pekerskih, studenških in radvanjskih polj. Tukaj je rezervirana velika ploskev za bodočo centralno mariborsko pokopališče, ko bo naše grobove prerastlo življenje, bohotno klijče iz smrti...

Belgrajske novice

Belgrad, 31. oktobra. AA. Generalna direkcija državnih železnic je zaradi preobremenjenosti postaje Podrošica prenehala sprejemati vozovne pošiljke grozdja, naslovljene na Podrošico. Ta omejitev je veljala tudi za pošiljke, namenjene v Podrošico zaradi ponovne predaje brez pretovarjanja. Po dobljenih sporočilih iz Podrošice je generalna direkcija državnih železnic umaknila to omejitev ter se more sedaj izročevati za Podrošico.

Novo mesto

Na Vernih duš dan ob 8 zvečer bo v Prosvetnem domu znamenita vojna drama »Konec poti«, ki jo je spisal angleški pisatelj Sherriff in prevedel Oton Zupančič. To pretresljivo dramo so z velikim uspehom dolgo časa igrali v Ljubljani. Za »dolenjsko« uprizoritev so se dogovorili najboljši igralci Novega mesta in Šmihela, kjer so jo preteklo nedeljo pri popolnoma razprodanih dvorani z velikim uspehom prvič igrali. V Novem mestu bo uprizoritev zaradi ugodnejšega prostora in večjih tehničnih pripomočkov še bolj dovršena. Zato na to uprizoritev posebej opozarjamo in vabimo nanjo vse, ki si žele resne duhovne drame, saj smo za podobne prireditve v našem mestu zadnji čas zelo prikrajšani. Cene običajne.

Dobrepolje

Zahvala. Prošnji in pozivu v »Slovenec« na našo širšo slovensko javnost se je odzvalo mnogo darovalcev. Vsem blagim dobrotnikom, ki so karkoli darovali za Jakličev dom, se najtopleje zahvalujemo. Hkrati pa prosimo nove dobrotnike, da nakazujejo in pošiljajo denarno podporo neposredno na gradbeni odbor Jakličevega doma, Videm-Dobrepolje.

Tatvina. V noči na soboto so neznan dolgo-prstnezi pobrali iz izloženega okna mesarja g. Lovšina na Vidmu večjo količino salam in klobas. Storitve zasleduje naše vrlo orožništvo.

Velike Lašče

»Živ pokopane«. Preteklo soboto zvečer in v nedeljo popoldne je naše Prosvetno društvo priredilo ob nabito polni dvorani krasno uspešno vojno dramo »Živ pokopane«. Vsa čast in priznanje našim marljivim prosvetnim delavcem, ki so tako krasno vršili svojo težko nalogo. Želeli bi, da bi nas pozimi večkrat presenetili s sličnimi prireditvami.

Menza Kolodvorska 8

Opoldanski jedilni list za danes

Juhe:	
Goveja juha — fritati	dia 1.50
Umetna juha — grahova z rižem	dia 1.50
Mesne jedi:	
Goveje meso	dia 2.50
Telečja pečenka	dia 3.50
Svinjska pečenka	dia 3.50
Praska pečenka	dia 3.50
Prikuhe:	
Pražen krompir	dia 1.50
Brant cmoki	dia 1.50
Kolerabe v omaki	dia 1.50
Močnate jedi:	
Maslen orehov zavitek	dia 2.—
Maslen sirov zavitek	dia 2.—
Krofi z mareličnim nadevom	dia 1.50
Kompot:	
Jabolčni	dia 1.50
Solate:	
Razne	dia 1.50

Brez posebnega obvestila

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani oče, ded in praded, tast, svak in stric, gospod

Konrad Pučnik

danis, 31. oktobra, v 90. letu starosti, po kratki bolezn, previden s tolažili svete vere, mirno umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 2. novembra ob treh popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Kranj, dne 31. oktobra 1938.

Zalujoči otroci Zofija, Kondi, Berti, Hela in njihove rodbine in ostalo sorodstvo.